اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

چهارشنبه • ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۰۰ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

دو پیشنهاد ارزی فعالان معدنی

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران، وضع عوارض سنگین را به معنای توقف صادرات دانست و بابت الزام ارز صادراتی در سامانه نیما به دولت دو پیشنهاد داد.
بهرام شکوری با اشاره به الزام عرضه ۱۰۰ درصدی ارز فولادی ها در سامانه نیما در اواخر سال گذشته: این تصمیم دولت عملا بسیاری از صادرکنندگان را با کندی و بی انگیزگی مواجه کرده است.

۲

بخش معدن در بین مردم کمتر شناخته شده است

محمدرضا موثقی نیا در نخستین جلسه شورای روابط عمومی این سازمان در سال جدید ضمن بیان این مطلب گفت: در میان انتشار اخبار مثبت و منفی و درست و نادرست، روابط عمومی ها نقش مهمی در مدیریت اطلاع رسانی دارند و می‌توانند با جهت دهی صحیح و منطقی افکار عمومی، جایگاه شایسته ایمیدرو را برای عموم تشریح کنند.

۴

«روزگار معدن» چشم‌انداز ۱۴۰۴ صنعت فولاد را بررسی کرد:

نیازمند به نگاه فراسرزمینی

۳

طرح: مهدی کاوه‌ای AI

یادداشت‌ها

ضرورت توسعه متوازن زنجیره فولاد
۲

مزیت‌های معدن‌کاری هوشمند
۳

انرژی، چالش تمام‌نشدنی صنایع
۴

مبارکه، دارنده کامل‌ترین زنجیره تولید ورق‌های فولادی
۶

ایران در مسیر گذار انرژی
۷

سالگرد مرگ در بورس
۸

تیترهای روز

جنجال توزیع رانت
۴

بورس در زمین انزوا
۸

نوبت دوم

فراخوان شناسایی متقاضیان همکاری

شرکت فولاد مبارکه اصفهان جهت شناسایی متخصصین در حوزه اقتصادی و مالی که دارای شرایط ذیل می‌باشند و تمایل به همکاری با شرکت دارند، دعوت به عمل می‌آورد. متقاضیان می‌توانند حداکثر تا تاریخ **۱۴۰۳/۰۲/۲۲** رزومه کامل خود را به صورت فایل PDF از طریق آدرس https://msc.ir/s/tv ارسال نمایند.

شرایط مورد نظر:

۱- تابعیت نظام جمهوری اسلامی ایران
۲- تدین به دین اسلام یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی
۳- داشتن کارت پایان خدمت وظیفه عمومی یا معافیت دائم
٤- جنسیت: مرد
۵- دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا بالاتر از دانشگاه‌ها یا مراکز آموزش عالی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در رشته‌های حسابداری، مدیریت مالی و مهندسی مالی
۶-حداقل معدل ۱۵ در مقطع کارشناسی
۷- حداکثر سن ۳۸ سال (تا آخرین روز ارسال رزومه **۱۴۰۳/۰۲/۲۲**)
۸- دارا بودن حداقل پنج سال (۶۰ ماه) سابقه کار کارشناسی و بالاتر با پرداخت حق بیمه و ارائه گواهی سابقه کار معتبر مرتبط با فعالیت‌های مالی (مدیریت مالی، حسابداری، حسابرسی)

توضیحات:

الف) به درخواست‌های فاقد مدارک کامل و شرایط اعلام شده ترتیب اثر داده نخواهد شد.
ب) متقاضیان دارای مدرک تحصیلی بالاتر، به شرط دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته‌های حسابداری یا مدیریت مالی مجاز به ارسال رزومه می‌باشند.
ج) تسلط به زبان انگلیسی و ارائه مدرک معتبر دارای امتیاز می‌باشد.
د) پس از بررسی رزومه‌های ارسالی، از نفرات منتخب جهت مراحل بعدی دعوت به عمل می‌آید.
ی) دریافت رزومه صرفا جهت شناسایی نفرات متخصص و متقاضی صورت می‌پذیرد. لذا ارسال رزومه تعهدی برای شرکت فولاد مبارکه ایجاد نمی‌نماید.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

نوبت دوم

وزارت راه و شهرسازی
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۳/۰۲

اداره کل راه و شهرسازی استان تهران در نظر دارد پروژه ذیل را ازطریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت واگذارنماید.

ردیف	موضوع	شماره مناقصه در سامانه ستاد	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار (ریال)	برآورد اولیه (ریال)
۱	آماده‌سازی اراضی ۶۰ هکتاری نهضت ملی عدل‌آباد اسلامشهر (بدون روسازی و آسفالت)	۲۰۰۳۰۰۳۰۲۹۰۰۰۰۲	۱۶,۶۹۰,۹۳۰,۵۴۸	۳۹۹,۵۴۶,۵۲۷,۳۷۸

تمامی مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. همچنین ارسال فیزیکی پاکت الف مطابق برنامه زمانی زیر به آدرس مناقصه گزار الزامی است. (نوع تضمین یکی از تضامین معتبر در آئین‌نامه تضمین به شماره ۱۲۳٤۰۲ مورخ ۹٤/۹/۲۲ می‌باشد.)

آخرین مهلت زمانی ثبت‌نام و دریافت اسناد: از تاریخ درج آگهی تا ساعت **۱۰:۰۰** مورخ: **۱۴۰۳/۰۲/۲۵**
آخرین مهلت زمانی ارسال پیشنهاد در سامانه ستاد و تحویل فیزیکی پاکت الف به دبیرخانه مناقصه گزار: ساعت **۱۰:۰۰** مورخ: **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**
زمان بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی: راس ساعت **۱۱:۰۰** روز **سه‌شنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۰۸**
آدرس مناقصه گزار: تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان کلانتری، پلاک ۸۰، ساختمان شماره ۱ اداره کل راه و شهرسازی استان تهران. **تلفن تماس:** **۸۸۹۲۱۵۰۵** داخلی **۲۲۰۷**

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۲/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۲/۱۹

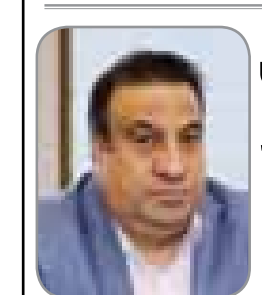
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

روزگار معدن
چهارشنبه
• ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۰

یادداشت

ضرورت توسعه متوازن زنجیره فولاد

مهرداد اکبریان
رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان سنگ آهن ایران

،برخی از کارخانه‌های فولادسازی دغدغه‌های مهمی برای تامین سنگ‌آهن مورد نیاز خود دارند. علت اصلی این کمبود، گسترش واحدهای کنسانتره‌سازی است. در سال‌های گذشته بخش خصوصی فعال در این عرصه و نهادهای دولتی، دیگر فعالان و صنعتگران را به افزایش میزان تولید کنسانتره ترغیب کردند. به این ترتیب کارخانه‌های کنسانتره‌سازی بیش از حد نیاز در کشور به وجود آمدند؛ واحدهای متعدد کنسانتره‌سازی که اغلب واحدهای کوچک و متوسط‌مقیاس بوده و بخش خصوصی اغلب متولی آنهاست. این واحدها متقاضی خرید سنگ آهن مگنتیت هستند که این نوع سنگ بیشتر در کارخانه‌های ذوب‌آهن مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ بنابراین، این واحدهای فرآوری کوچک‌مقیاس که تعداد آنها از کارخانه‌های فولادسازی بسیار بیشتر است، به یک رغیب جدی در خرید سنگ آهن برای کارخانه‌هایی از جمله ذوب‌آهن مبدل شدند. از این رو، مدتی تنش و رقابت در بازار سنگ‌آهن شکل گرفت. باید خاطرنشان کرد اغلب کارخانه‌های فولادسازی به علت قدیمی بودن و بافت فرسوده تجهیزات و ساختارهای خود، هزینه‌های تولید بالایی دارند. از این رو، رقابتی شدن سنگ‌آهن در بازار و افزایش قیمت آن، به هزینه تولید این کارخانه‌ها افزود. در مقابل واحدهای فرآوری توانایی بیشتری برای خرید سنگ‌آهن داشته و توانستند بیشتر از صنایع فولادی به سنگ‌آهن دسترسی داشته باشند. اتفاقات این‌چنینی در سال‌های اخیر سبب شد تا برخی کارخانه‌های فولادسازی اعلام کنند به سنگ‌آهن به‌عنوان ماده اولیه دسترسی ندارند.دغدغه‌هایی از سوی صاحبان صنایع مبنی بر کاهش دسترسی آنها به سنگ‌آهن مطرح شده که این موضوع ارتباطی با میزان استخراج و تولید سنگ‌آهن در کشور ندارد. این چالش‌های پیش آمده به دلیل تغییر و افزایش نرخ سنگ‌آهن بوده و مشکلات مالی صاحبان صنایع منشأ بروز این مشکلات است وگرنه از نظر میزان تولید سنگ آهن کسری وجود ندارد. با نزدیک شدن بهای سنگ‌آهن به قیمت واقعی آن، برخی واحدهای کنسانتره‌سازی در خرید این ماده معدنی از کارخانه‌های فولادسازی پیشی گرفته و از این رو، کارخانه‌ها در تامین مواد اولیه خود دچار مشکل شدند؛ بنابراین می‌توان گفت این تفاوت نیز به دلیل شرایط خاص هر کارخانه و واحد فرآوری است و ارتباطی با میزان سنگ آهن موجود یا گران بودن سنگ آهن ندارد. علاوه‌بر افزایش قیمت‌ها و چالش‌های مطرح‌شده، تدوین طرح جامع فولاد و تلاش برای تحقق هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد، مصرف سنگ‌آهن کشور را افزایش داده و این اتفاق به نوبه خود باعث ایجاد برخی تنش‌ها و نگرانی‌ها بابت تامین سنگ آهن مورد نیاز صنایع و زنجیره فولاد شده است. این هدف تدوین شده نیاز به حدود ۱۷۰ میلیون تن سنگ آهن دارد و ما هنوز برنامه‌ای برای دستیابی به این مقدار ماده معدنی نداریم. برای توسعه صنایع پایین‌دستی و همچنین زنجیره فولاد باید به بخش بالادستی آن یعنی به بخش سنگ‌آهن و معادن آن به‌طور یکپارچه و جامع نگاه شود. در توضیح این الزام باید گفت معادن سنگ‌آهن مسائل مختلفی داشته و به‌عنوان بخشی مستقل باید به ابعاد آن نگاهی تخصصی و مهم داشت. از نظر فعالان این حوزه باید در تمامی تصمیم‌سازی‌ها مدنظر قرار گیرد و با همکاری بخش خصوصی و معدنکاران، برنامه جامع برای بخش سنگ آهن تدوین شود. علاوه‌بر این موارد، به مسئله مهم میزان بهره‌وری معادن سنگ‌آهن نیز باید توجه ویژه داشت. می‌توان گفت هنوز از تمامی ظرفیت‌های معادن سنگ‌آهن به‌درستی و به‌طور کامل بهره‌برداری نشده است و در زمینه شناسایی ذخایر قطعی و استخراج آنها دچار ضعف هستیم. برخی از مواد معدنی مانند سنگ‌های هماتیت سنگ آهن هنوز در چرخه تولید و استفاده صنایع قرار نگرفته‌اند و اقتصاد صنایع از پیامدهای موثر آن در تولیدات هنوز بی‌بهره است. این موضوع نیز به دلیل نبود فناوری مناسب برای فرآوری و بهره‌وری از این ماده معدنی رخ داده است. نیاز روزافزون صنایع و واحدهای تولیدی به سنگ‌آهن به‌عنوان ماده اولیه این ضرورت را یادآور می‌سازد که بخش سنگ‌آهن نیازمند داشتن یک برنامه استراتژیک و مدون برای تبیین اهداف و اجرای اقدامات توسعه‌ای برای این عرصه است.

معادن کوچک بنابر مشکلات مختلفی اعم از عدم تامین منابع مالی مناسب و نبود واحد فرآوری، اغلب با مشکلات متعددی مواجه می‌شوند. یکی از راهکارهای اعلام شده برای رهایی از این شرایط معادن کوچک‌مقیاس، تجمیع آنهاست. اما باید به این نکته اشاره کرد که اگر تجمیع معادن کوچک منتهی به حذف مالکیت بخش‌خصوصی از این معادن شده و به عبارتی حیطه عمل بخش خصوصی محدودتر و کوچک‌تر شود، این تجمیع اقدام مناسبی به نظر نمی‌رسد. برای تحقق این هدف و تجمیع اصولی می‌توان کنسرسیومی متشکل از ۲ یا چند معدن که در یک منطقه فعالیت دارند ایجاد کرد. این کنسرسیوم می‌تواند وارد مذاکرات معاملاتی با شرکت‌های بزرگ صنعتی شود. حتی با شراکت صاحبان این معادن کوچک می‌توان تاسیس کارخانه فرآوری را نیز عملیاتی کرد. در این صورت ضمن کاهش هزینه‌های فعالیت‌های معادن کوچک، سودآوری فعالیت صاحبان این معادن افزایش خواهد یافت.

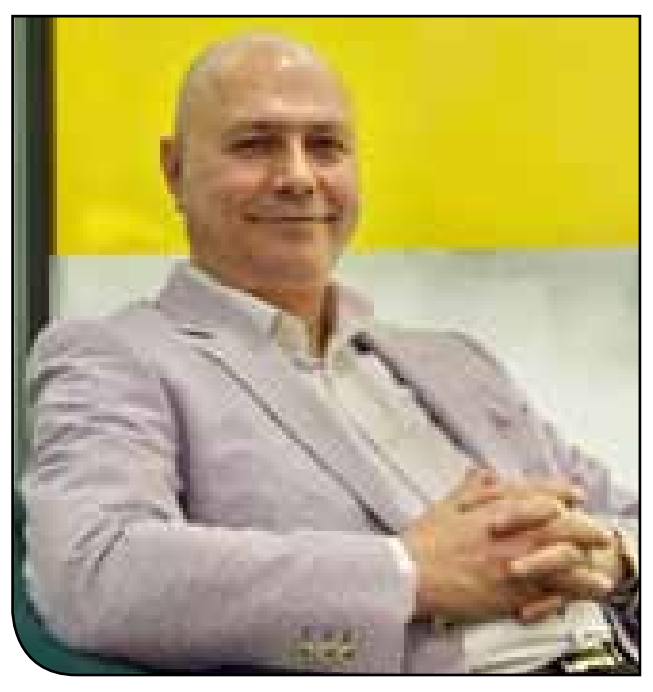
نیم نگاه

ایمیدرو زیرساخت‌های توسعه صادرات را فراهم کرده است

معاون وزیر نفت گفت: زیرساخت های موجود و اسکله های منطقه ویژه پارسیان بستر مناسبی برای توسعه صنایع پتروشیمی و افزایش صادرات است.مرتضی شاهمیرزایی پس از بازدید از منطقه انرژی بر پارسیان در جمع مدیران طرح های پتروشیمی، اظهار کرد: روند عملیات اجرایی طرح های مستقر در این منطقه رضایت بخش است، اما باید سهامداران توجه بیشتری به فرایند شتاب بخشی اجرای پروژه ها داشته باشند.وی با تاکید بر بهره مندی از ظرفیت تولیدکنندگان و سازندگان داخل در روند اجرای طرح های پتروشیمی در منطقه انرژی بر پارسیان، افزود: ضروری است، همزمان با اتصال این منطقه به شبکه برق سراسری عسلویه، فرایند عملیات اجرایی نیروگاه برق نیز تسریع شود.مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی از مجریان طرح های پتروشیمی در منطقه انرژی بر پارسیان خواست تا ضمن توجه به راهبرد مدیریت کربن، حذف مشعل های گازی را در دستور کار خود قرار دهند.شاهمیرزایی ادامه داد: وجود زیر ساخت های مطلوب در این منطقه از جمله اسکله های صادراتی می تواند زمینه ساز توسعه صنعت پتروشیمی و افزایش صادرات در کشور شود.

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران مطرح کرد:

دو پیشنهاد ارزی فعالان معدنی

رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران، وضع عوارض سنگین را به معنای توقف صادرات دانست و بابت الزام ارز صادراتی در سامانه نیما به دولت دو پیشنهاد داد.

بهرام شکوری با اشاره به الزام عرضه ۱۰۰ درصدی ارز فولادی ها در سامانه نیما در اواخر سال گذشته به اقتصاد آنلاین، گفت: این تصمیم دولت عملا بسیاری از صادرکنندگان را با کندی و بی انگیزگی مواجه کرده است. چرا که صادرکننده باید ارز حاصل از صادرات را با اختلاف فاحش در بازار آزاد به بانک مرکزی دهد و بعد برای دریافت همان ارز به منظور واردات مواد اولیه و ماشین آلات، مجدد در صف تخصیص باقی می ماند.

وی افزود: با این نوع از حکمرانی، صادرات یا توسعه پیدا نمی کند و رشد آن محدود خواهد بود. این در حالی است که برای بخش معدن، رشد ۱۳ درصدی صادرات در نظر گرفته شده که باید بسترهای آن فراهم شود. با وضع عوارض سنگین عملا صادرکنندگان انگیزه ای برای صادرات ندارند. در این راستا پیگیری های بسیاری انجام شده اما به نتیجه نرسیده و این عوارض سنگین به معنای توقف صادرات است.

این مقام مسئول ادامه داد: وقتی فعالین اقتصادی امکان تولید و صادرات ندارند و سود شرکت ها از این موضوع متاثر شده و به زیان می رسد با چه امیدی فعالیت اقتصادی آغاز کنند؟ اگر تغییرات مثبت به نفع صادرات در دستورالعمل ها صورت نگیرد، شرکت ها تولید را توسعه نمی دهند و از فعالیت اقتصادی خارج می شوند.

شکوری گفت: قبل از سال جدید با وزارت صنعت توافقاتی شد تا صادرکنندگان به تحویل ارز صادراتی در سامانه نیما تعهد دهند و در مقابل دولت هم برخی موانع همچون عوارض صادراتی را بردارد و در عین حال، ۱۵ درصد ارز هم به صاحبان صنعت برای هزینه های نقل و انتقال و هزینه کرد در نمایشگاه داده شود و از رفع تعهد ارزی معاف باشند. پیشنهاد دوم این بود وقتی صادرکننده ارز را با ۴۰ هزار تومان تحویل می دهد، دولت هم بدون صف ارز مورد نیاز برای مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات را با ارز ۴۰ هزار تومان بدهد. این موضوع پذیرفته شد ولی در عمل اجرای آن به تعویق افتاد.

اینترنت اشیا؛ عصای دست معدن کاران

گروه خبر

اینترنت اشیا (IoT) به‌عنوان یکی از موضوعات پیش‌روی فناوری و ارتباطات، نقش بسیار مهمی در بهبود و بهینه‌سازی صنایع مختلف ایفا می‌کند. یکی از صنایعی که اینترنت اشیا توانسته تحولات چشمگیری را ایجاد کند، معدن و صنایع معدنی است.

باتوجه به محدودیت‌ها و سختی‌های این صنعت، استفاده از فناوری اینترنت اشیا به‌منظور بهبود عملکرد، کاهش هزینه‌ها و افزایش ایمنی بیشتر در معدن‌ها امری ضروری به‌حساب می‌آید. سنسورهای هوشمند برای اندازه‌گیری و مانیتورینگ اطلاعات محیطی، استفاده از راهبردهایی مانند تحلیل داده‌ها و هوش‌مصنوعی به‌منظور بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و بهینه‌سازی عملکرد، دستیابی به سیستم‌های اتوماسیون پیشرفته و استفاده از روبات‌هایی هوشمند به‌منظور افزایش ایمنی بیشتر و... همه نوآوری‌هایی هستند که به‌وسیله اینترنت اشیا در معادن امکان‌پذیر شده‌است. استفاده از اینترنت اشیا در معادن می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند تا این چالش‌ها را بهبود بخشند و به‌سرعت به نتایج مثبتی دست‌یابند. این مقاله از خبرگزاری (Mining technology) به بررسی این نوآوری‌ها و بیم و امید کاربرد آنها خواهد پرداخت.

استخراج هوشمند

با کاهش عیار سنگ، پراکندگی ذخایر و افزایش هزینه‌ها، صنعت معدن تحت‌فشار فزاینده‌ای برای بهبود کارآیی است. هوش‌مصنوعی (AI)، محاسبات ابری و اینترنت اشیا تنها برخی از فناوری‌های نوآورانه‌ای هستند که می‌توانند به افزایش کارآیی، بهره‌وری و ایمنی در سایت کمک کنند. به‌عنوان مثال می‌توان به حفاری خودکار، کامیون‌های خودران و تعمیر و نگهداری پیشگیرانه اشاره کرد. با استفاده از فناوری پیشرفته و راه‌حل‌های اتصال، مانند دستگاه‌های 5G، حسگرها و نرم‌افزار نصب‌شده بر روی وسایل نقلیه و سخت‌افزار، شرکت‌های معدن می‌توانند به نظارت در زمان واقعی و کنترل بهتر فرآیند استخراج دست‌یابند.

علاوه‌بر این، دستگاه‌هایی مانند فناوری پوشیدنی و حسگرهای مجاورت، می‌توانند شاخص‌های ایمنی را در عملیات استخراج افزایش دهند و درعین‌حال داده‌هایی را در مورد وضعیت تجهیزات، خطرات احتمالی ایمنی و عوامل محیطی فعلی ارائه دهند. علاوه‌بر این، فناوری‌های اینترنت اشیا به شرکت‌های معدنی این امکان را می‌دهند که گردش کار را خودکار کرده، کارآیی را بهبود بخشند و هزینه‌ها را کاهش دهند.

فناوری اینترنت اشیا همچنین با نظارت بر تجهیزات و مدیریت شرایط محیطی در سایت‌های معدن، از جمله آلاینده‌های هوا، کارآیی تجهیزات، انتشار کنترل‌شده فاضلاب و همچنین ایمنی کارگران، به شیوه‌های معدن‌کاری پایدارتر کمک می‌کند.

بااین‌حال، درحالی‌که اینترنت اشیا مزایای زیادی برای صنعت معدن به‌همراه دارد، چالش‌هایی را نیز به‌همراه دارد و پذیرش اینترنت اشیا در معادن هنوز به‌طور کامل توسعه‌نیافته است. علاوه‌بر این، افزایش اتصال عملیات معدن‌کاری مستلزم اقدامات امنیتی سایبری قوی است که شرکت‌ها باید روی آن سرمایه‌گذاری کنند تا دربرابر اقدامات خرابکارانه سایبری محافظت شوند.

چن ونفنگ، مدیر ارشد بازاریابی واحد تجاری ماینینگ هوآوی و بخشی از تیم اختصاصی هوآوی است. وی می‌گوید: احداث معدن آسان نیست، زیرا مخاطرات محیط‌زیستی بسیار زیادی دارد؛ بنابراین باید درنظر گرفت که چگونه می‌توانیم از فناوری ارتباطی 5G برای کمک استفاده کنیم. تنها در چین بیش از دومیلیون کارگر معدن وجود دارد و بیشتر در تونل‌ها و برخی تا عمق هزار متری کار می‌کنند که همچنین بسیارگرم و ناراحت‌کننده است.

اما اگر آنها بتوانند از راه دور کار کنند چه؟ کارگران می‌توانند دور از سایت زندگی کنند و در یک دفتر یا اتاق عملیات از راه دور کار کنند، سپس می‌توانند ماشین‌آلات را از راه دور کنترل کنند. در طول سه سال‌گذشته، شبکه 5G در بیش از ۵۰۰ معدن در چین، مستقر شده‌اند.

چن اظهار می‌کند؛استفاده از فناوری اینترنت اشیا به کمبود نیروی کار نیز کمک می‌کند و جوانان را تشویق می‌کند تا استخراج معدن را به‌عنوان شغل انتخاب کنند. جدیدترین تکنولوژی صنعت را از کلیشه قدیمی کثیف و خطرناک‌بودن دور می‌کند. اکنون برخی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی چین با پیشینه IT و کامپیوتر به‌کار در معدن علاقه‌مند هستند. تحقیقات GlobalData's Job Analytics این موضوع را با روند صعودی آگهی‌های شغلی مرتبط با اینترنت اشیا طی چند سال‌گذشته تایید می‌کند.

ازآنجاکه اینترنت اشیا و هوش‌مصنوعی اغلب مکمل یکدیگر هستند، این رشد در استخدام اینترنت اشیا می‌تواند با افزایش علاقه به هوش‌مصنوعی پس از راه‌اندازی سرویس‌های هوش‌مصنوعی مانند ChatGPT در نوامبر ۲۰۲۲ مرتبط باشد، درحالی‌که فناوری اینترنت اشیا داده‌های حسگر را جمع‌آوری می‌کند، الگوریتم‌های هوش‌مصنوعی این داده‌ها را تجزیه‌وتحلیل می‌کنند تا فرآیند اتوماسیون را بهبود ببخشند و فرآیندهای استخراج را کارآمدتر کنند.

نکته قابل‌تامل اینکه یکی از علل شایع تصادفات چین خستگی ناشی از رانندگی در یک محیط پیچیده معدنی شناخته شده‌است. بااین‌حال، با استفاده از راه‌حل‌های ویدئویی IoT، 5G و HD برای نظارت بر ماشین‌آلات و کارگران، چنین حوادثی را می‌توان تا حد زیادی کاهش داد. علاوه‌بر این، برای امکانات کاملا مکانیزه، حتی در مناطق ۱۰۰متری زیر زمین، فناوری 5.5G، با بیش از ۱۰۰دوربین HD، برای بارگذاری فوق‌العاده سریع اطلاعات قابل‌استفاده است.

این راه‌حل هوشمند 5.5G با استفاده از فناوری هوش‌مصنوعی برای ساخت ویدئوهای پانوراما، بررسی تصاویر داخل معادن از هر زاویه‌ای امکان‌پذیر می‌شود. بهبود محیط کاری معدنچیان، بازدهی کاری را بهبود می‌بخشد و حجم کاری اپراتورها را کاهش می‌دهد. با همین‌رویه می‌توان از بروز حوادث داخل سایت یا تصادفات جادگی کارگران جلوگیری کرد.

آینده IOT در معادن

مخارج جهانی اینترنت اشیا در سال۲۰۲۰ به‌شدت رشد کرد و از یک‌میلیارد دلار در سال۲۰۱۹ به ۱.۴میلیارد دلار در سال۲۰۲۰ افزایش یافت. انتظار می‌رود، تا سال۲۰۲۵ به ۱.۹میلیارد دلار برسد. این هزینه‌ها از مرحله اکتشاف در مراحل اولیه فرآوری مواد معدنی را شامل می‌شود.دستگاه‌هایی مانند پهپادها، گجت‌های پوشیدنی، حسگرهای تشخیص مجاورت بر روی ماشین‌آلات خودران و اسکنرهایی برای شناسایی درجه‌های مختلف سنگ‌معدن و تغذیه این اطلاعات از طریق زنجیره ارزش معدن، همگی می‌توانند دستاوردهای کوچک اما بسیار مفیدی در معادن داشته باشند.

رهبران معدنی اینترنت اشیا

کاهش قیمت حسگرها و بهبود قدرت محاسباتی به استخراج‌کنندگان کمک می‌کند تا اینترنت اشیا را در کل زنجیره ارزش پیاده‌سازی کنند. استفاده از داده‌های ماشین‌ها برای بهبود بهره‌وری و کارآیی به نوبه خود می‌تواند به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک کند. شرکت‌های پیشرو آنهایی هستند که از هواپیماهای بدون‌سرنشین، وسایل نقلیه خودران و ماشین‌آلات استفاده می‌کنند و داده‌ها را در سراسر زنجیره ارزش استخراج جمع‌آوری و استفاده می‌کنند تا عملیات را بهبود بخشند.

برخی از رهبران این صنعت همچنین از فناوری پوشیدنی برای افزایش ایمنی استفاده می‌کنند و شبکه‌های اتصال خصوصی در سایت معدن برای بهبود همکاری و ارتباطات و همچنین تسهیل عملیات معدن‌کاری استفاده از دستگاه‌های IoT را در دستور کار قرار داده‌اند.

چند شرکت پیشرو در استفاده از اینترنت اشیا در عملیات معدن‌کاری عبارتند از: Anglo American، AngloGold Ashanti، Barrick Gold، BHP، Freeport McMoRan، Fortescue Metals، Newmont، Teck Resources و Vale.

از جمله تامین‌کنندگان نرم‌افزار و سخت‌افزار اینترنت اشیا در معدن و صنایع معدنی می‌توان به: ABB، Caterpillar، Emesent، Epiroc، Fatigue Science، Guardhat، Hexagon، Komatsu، Sandvik، SymboticWare و Trimble اشاره کرد.

بااین‌حال استفاده از اینترنت اشیا در معادن با چندین چالش مواجه است که دو مورد از آنها بررسی می‌شود.

چالش اول: روندهای نظارتی

مقررات امنیتی چندپاره موجود مانع بزرگی برای پذیرش فناوری اینترنت اشیا است. رشد سریع بازار اینترنت اشیا چندین نگرانی امنیتی را ایجادکرده‌است که معمولا حول محور فقدان مقررات و استانداردهای مشترک اینترنت اشیا است. قوانینی که امنیت اینترنت اشیا را پوشش می‌دهد، به‌عنوان مجموعه‌ای چندپاره از قوانین باقی‌مانده است.با رشد استقرار اینترنت اشیا، دولت‌ها شروع به تمرکز بر روی این موضوع کرده‌اند و اقدامات حاکمیتی جدید در حال افزایش است. در ماه مه ۲۰۲۰، موسسه ملی استانداردها و فناوری ایالات‌متحده (NIST) دستورالعمل‌های مربوط به فعالیت‌های امنیت سایبری بنیادی برای تولیدکنندگان دستگاه‌های اینترنت اشیا را منتشر کرد.به‌طور مشابه، موسسه استانداردهای ارتباطات از راه دور اروپا (ETSI) یک راهنمای مشخصات فنی در مورد امنیت سایبری برای بخش مصرف‌کننده اینترنت اشیا منتشر کرده‌است که اقدامات امنیتی پیشرو برای دستگاه‌های اینترنت اشیا مصرف‌کننده را تشریح می‌کند.یکی از حیاتی‌ترین ابتکارات دولت، قانون بهبود امنیت سایبری اینترنت اشیا ایالات‌متحده بود که در دسامبر ۲۰۲۰ امضا شد. تا زمانی‌که تنظیم‌کننده‌ها تلاش‌ها را برای توافق بر سر استانداردهای بین‌المللی امنیت اینترنت اشیا هماهنگ کنند، اکوسیستم‌های اینترنت اشیا همچنان بسیاری از شرکت‌ها را در معرض سطوح بالای خطرات امنیتی قرار خواهند داد، بنابراین کشورها هرچه سریع‌تر باید قوانین مربوط به جهان دیجیتال و هوشمند را با درنظرگرفتن این نکته که نباید مانعی بر سر راه پیشرفت این نوع از فناوری‌ها باشند، تدوین کنند.

چالش دوم: عملکرد دوگانه در کاهش خطرناک

جمله قدیمی که «اگر بتوانید آن را اندازه‌گیری کنید، می‌توانید آن را مدیریت کنید» بسیار در بخش معدن کاربرد دارد و تصمیم‌گیرندگان امروز معادن را مجبور کرده‌است تا از یک خانواده کامل از فناوری‌های جمع‌آوری و پردازش داده‌ها برای ارائه اطلاعات موردنیاز خود استفاده کنند. با استقرار حسگرها در مناطق خطرناک یا خودکارکردن وظایف، معدنچیان را می‌توان از موقعیت‌های بالقوه خطرناک دور نگه‌داشت. این شامل نظارت بر ریزش سنگ، نشت گاز و سایر خطرات زیست‌محیطی است.همچنین انتقال سریع داده‌ها از حسگرها امکان نظارت بهتر بر تجهیزات، پرسنل و محیط کلی معدن را فراهم می‌کند و پاسخ‌های پیشگیرانه به مسائل احتمالی را قبل از تشدید آنها ممکن می‌سازد. از طرف دیگر معدنچیان می‌توانند به پوشیدنی‌هایی مجهز شوند که موقعیت مکانی، علائم حیاتی و قرارگرفتن در معرض شرایط مضر را ردیابی می‌کنند و امکان واکنش سریع‌تر در صورت بروز حوادث یا شرایط اضطراری را فراهم می‌کنند.سخت‌افزار اینترنت اشیا نسبت به فناوری‌های سنتی کوچک‌تر و ساده‌تر است، معمولا هزینه کمتری دارد و اغلب می‌تواند دسترسی از راه دور به بانک‌های داده، از انواع مختلف را فعال کند. پرکاربردترین نمونه‌های مورداستفاده در بخش معدن جهانی به قلمرو پیشرفته‌تر نظارت بر وضعیت کارخانه‌ها مانند کامیون‌های حمل‌ونقل، نوار نقاله‌ها و سنگ‌شکن‌ها مربوط می‌شود.اپراتورهای این ماشین‌های گران، حساس و حیاتی با داشبوردهایی که مجموعه‌ای از داده‌های مربوط به دما، ارتعاش و تنش را نمایش می‌دهند، آشنا هستند. آنها برای بهینه‌سازی توان عملیاتی و به‌عنوان مبنای برنامه‌ریزی تعمیر و نگهداری تجهیزات به این فناوری‌ها تکیه می‌کنند.از طرف دیگر تجربه آمریکای‌لاتین شبهاتی را ایجادکرده‌است. ازآنجاکه فناوری اینترنت اشیا به‌طور فزاینده‌ای توسط شرکت‌های استخراج معدن آمریکای‌لاتین مورداستفاده قرار می‌گیرد، کارشناسان ظرفیت آن را برای اطمینان از ایمنی استخراج‌کنندگان زیر سوال می‌برند. آمریکای‌لاتین که نیمی از لیتیوم جهان را در خود جای‌داده است، مکررا به‌عنوان کلید انتقال انرژی سبز - ادعایی که با سرمایه‌گذاری سرسام‌آور در صنعت معدن منطقه پشتیبانی می‌شود - تبلیغ می‌شود.دیوید کورتز، مدیر تحقیق و تجزیه‌وتحلیل در GlobalData Mining می‌گوید؛ درحالی‌که ظرفیت استفاده از اینترنت اشیا در حال افزایش است، کاربرد آن توسط شرکت‌های استخراج برای ایمنی کارگران متفاوت است.در آمریکای‌لاتین، شرکت‌های معدنی متعدد و استارت‌آپ‌های فناوری به‌منظور ایمنی کارگران به اینترنت اشیا منشعب شده‌اند، اما فراوانی تصادفات مرگبار، سازمان‌های دولتی را وادار به انجام تحقیقات متعدد کرده‌است. خوزه ریس، بنیان‌گذار و مدیرعامل استارت‌آپ اینترنت اشیا ویگالب مستقر در سانتیاگو، معتقد است نگرش نسبت به ایمنی کارگران در حال بهبود است. ریس می‌گوید: «شرکت‌های بزرگ معدنی، حداقل در شیلی، تمرکز زیادی بر ایمنی دارند. به‌عنوان‌مثال، کودلکو سال‌گذشته تعدادی تلفات معدنچی داشت و پس از آن من با آنها در مورد راه‌حل‌های اینترنت اشیا برای نظارت بر موقعیت یا وضعیت سلامت کارگران تماس گرفتم، پس از کشته‌شدن سه کارگر در معادنش در مدت یک ماه در سال۲۰۲۲ و دو کارگر در چوکیکاماتا - بزرگ‌ترین معدن روباز مس جهان - کودلکو برای بهبود سیاست‌های ایمنی، با فشار زیادی مواجه شد.»تحقیقات در سراسر شیلی، پرو، کلمبیا و مکزیک، ریس را به این نتیجه رسانده است که در آمریکای‌لاتین، «تمرکز بر ایمنی وجود دارد، اما صنعت معدن یک صنعت خطرناک است.»

در ایالت کوآهویلا مکزیک که ۹۹درصد زغال‌سنگ مکزیک را تامین می‌کند، سوابق تاریخی که توسط خانواده قربانیان نگهداری می‌شود نشان می‌دهد که از زمان شروع استخراج زغال‌سنگ بیش از ۳۱۰۰معدنچی جان خود را ازدست‌داده‌اند. در سال۲۰۲۲، ده معدنچی پس از حفاری که منجر به ریزش تونلی در معدن «ال پینابته» کوآهویلا شد، جان‌باختند.مالک لوئیس رافائل گارسیا لونا آکونا متعاقبا دستگیر شد، اما تلفات در کشورهای معدنی دیگر همچون آفریقای‌جنوبی و استرالیا کمتر از مکزیک است.درحالی‌که تلفات محسوسی در آفریقای‌جنوبی و استرالیا وجود دارد، شرکت‌های استخراج معدن در این کشورهای غنی از مواد معدنی به‌عنوان پیشروان صنعت در پیاده‌سازی اینترنت اشیا برای اهداف ایمنی و بهره‌وری معرفی می‌شوند.کورتز توضیح می‌دهد: «معادن هوشمند آفریقای‌جنوبی به‌طورکلی در تشخیص خستگی، جلوگیری از تصادفات و فناوری‌های پوشیدنی پیشرو هستند، درحالی‌که معادن استرالیا در سرمایه‌گذاری در پهپادها پیشتاز بودند.»

راهکاری سودآور برای معادن

کارشناس ارشد حوزه معدن و صنایع معدنی امید اصغری - دانشیار دانشکده مهندسی معدن دانشگاه تهران در صنعت معدن، نگهداری و تعمیرات سهم قابل‌توجهی از کل هزینه‌های عملیاتی را به خود اختصاص می‌دهد. هزینه‌های نگهداری و تعمیرات یکی از هزینه‌های بزرگ‌مقیاس اما قابل کنترل صنعت معدن‌کاری است و تقریبا ۳۰ تا ۵۰درصد هزینه‌های مستقیم معدن را شامل می‌شود. تجربه نشان داده است که دامنه تغییرات هزینه‌های نت تجهیزات معدنی ۲۰ تا بیشتر از ۳۵درصد کل هزینه‌های عملیاتی معدن بوده و به طور پیوسته افزایش می‌یابد. علاوه‌براین، براساس آمار منتشرشده در صنایع تولیدی، هزینه تولید ازدست‌رفته به دلیل توقف‌های برنامه‌ریزی‌نشده بیش از ۵۰میلیارد دلار در سال بوده است. همچنین براساس آمار ارائه‌شده در سال ۱۹۹۵، ۲۰ تا ۵۰درصد هزینه صنعت معدن، ۱۰ تا ۲۵درصد هزینه در صنایع فلزی و ۳ تا ۱۵درصد هزینه‌ها در صنایع تولیدی را هزینه‌های نگهداری و تعمیرات تشکیل می‌دهند.دو رویکرد مختلف تعمیر و نگهداری وجود دارد که صنعت معدن‌کاری در دنیا به‌طورکلی از آن استفاده می‌کند: تعمیر و نگهداری اصلاحی (ازکارافتادن تا شکست) و دیگری تعمیر و نگهداری پیشگیرانه. براساس رویکرد اول، سیستم‌ها تا زمانی که از کار بیفتند مورداستفاده قرار می‌گیرند و پس از رسیدن به این مرحله اقدامات تعمیر یا جایگزینی آغاز می‌شود. از طرف دیگر، رویکرد دوم شامل کلیه فعالیت‌ها و فرآیندهای اجراشده برای حفظ یک سیستم در یک حالت مشخص از طریق بازرسی، شناسایی و اجتناب از خرابی‌ها می‌شود. جلوگیری از خرابی از طریق اقدامات تعمیر و نگهداری منظم و تعویض قطعات از قبل معمولا ارزان‌تر از تعمیر خرابی‌های غیرمنتظره است؛ اما هزینه و اثربخشی چنین رویکردی برای تعمیر و نگهداری را می‌توان با اتخاذ یک رویکرد تعمیر و نگهداری پیش‌بینانه بهینه کرد. براساس این رویکرد، خرابی‌ها قبل از وقوع با آنالیز داده‌ها و اطلاعات موجود از تجهیزات که معمولا از طریق سنسورهای متصل بی‌سیم جمع‌آوری می‌شوند، پیش‌بینی خواهند شد.تعمیر و نگهداری پیش‌بینانه نه‌تنها کل خرابی سیستم را با استفاده از آنالیز پیش‌بینی‌کننده مبتنی بر الگوریتم‌های یادگیری ماشین به حداقل می‌رساند، بلکه هزینه‌های تعمیر و نگهداری را با اجتناب از اقدامات تعمیر و نگهداری غیرضروری که معمولا تحت یک برنامه ثابت برنامه‌ریزی و اجرا می‌شوند، بهینه می‌کند. به‌عنوان‌مثال، تنظیم سوپاپ یک کامیون در معدن تحت یک برنامه تعمیر و نگهداری پیشگیرانه معمولا یک فعالیت ۱۲ساعته است که در فواصل زمانی منظم انجام می‌شود. آنالیز داده‌های جمع‌آوری‌شده از طریق سنسورهای نصب‌شده بر روی کامیون، در هنگام باز و بسته‌شدن سوپاپ ورودی و خروجی، می‌تواند به شناسایی سوپاپ‌های خاصی که نیاز به تنظیمات دارند کمک کند و ازاین‌رو، مدت‌زمان کلی فعالیت را به کمتر از سه‌ساعت کاهش دهد. برای یک معدن بزرگ، این موضوع سبب پس‌انداز شدن میلیون‌ها دلار خواهد شد. بنابراین، امروزه اتخاذ و اجرای استراتژی تعمیر و نگهداری صحیح برای موفقیت شرکت‌های معدنی حیاتی شده است.هزینه مرتبط با استراتژی‌های مختلف نگهداری و تعمیرات در شکل زیر نمایش داده شده است. در استراتژی نگهداری و تعمیرات پیشگیرانه، هزینه پیشگیری بسیار بالا خواهد بود، در حالی که هزینه تعمیر کم خواهد بود؛ زیرا خرابی‌های زیادی رخ نمی‌دهد. به‌عبارت‌دیگر، نگهداری و تعمیرات پیشگیرانه به میزان قابل‌توجهی تعداد خرابی‌ها را کاهش می‌دهد، اما بسیار پرهزینه خواهد بود. در حالی که در استراتژی نگهداری و تعمیرات واکنشی، تعداد بیشتری از خطاها رخ خواهد داد و به هزینه بالای تعمیر و هزینه کم برای پیشگیری منجر خواهد شد. همان‌طور که در نمودار مشخص است، ترکیبی از استراتژی‌های نگهداری و تعمیرات پیشگیرانه و واکنشی می‌تواند قابلیت اطمینان، دردسترس‌بودن و نگهداری را بهبود بخشد و به طور هم‌زمان هزینه نگهداری و تعمیرات را کاهش دهد.اینترنت‌اشیا (IoT) که از طریق اتصال وایرلس فعال می‌شود، ستون و سنگ‌بنای اصلی به‌منظور اتخاذ و پیاده‌سازی یک برنامه تعمیر و نگهداری پیشگیرانه است. این فناوری، حرکات ناشی از ماشین‌ها و اطلاعات لحظه‌ای محیط اطراف را به سیگنال‌های دیجیتالی مورداستفاده توسط الگوریتم‌های یادگیری ماشین تبدیل می‌کند. داده‌های مربوط به پارامترهای حیاتی، مانند دما و لرزش، به همراه داده‌های مربوط به کنترل‌کننده‌های منطقی قابل‌برنامه‌ریزی، پایانه‌های سیستم اجرای استخراج و سیستم‌های مدیریت تعمیر و نگهداری رایانه‌ای به طور مداوم از طریق سنسورها جمع‌آوری می‌شوند. اطلاعات از تمام این سیستم‌ها و سنسورهای مختلف، مبنایی را برای نهایی کردن رویکردهای تعمیر و نگهداری پیشگیرانه فراهم می‌کنند.با استفاده از قدرت اینترنت‌اشیا در فرآیند تعمیر و نگهداری پیشگیرانه، بهره‌وری تا ۲۵درصد افزایش، ازکارافتادن تجهیزات تا ۷۰درصد و هزینه نگهداری تا ۲۵درصد کاهش خواهد یافت. اما باید از این تصور نادرست که تعمیر و نگهداری پیشگیرانه همیشه بهترین سیاست نگهداری است اجتناب شود. موفقیت در اجرای یک تکنولوژی نگهداری و تعمیرات پیشرفته، نیازمند پایه نظری قوی و آگاهی کافی از سخت‌افزار و نرم‌افزارهای مرتبط است.پیاده‌سازی استراتژی تعمیر و نگهداری پیشگیرانه با استفاده از اینترنت اشیا صنعتی می‌تواند یک عملیات پرهزینه باشد و تنها زمانی منطقی است که نسبت به سایر روش‌های تعمیر و نگهداری سودآورتر باشد. مانند هر تصمیم دیگری، ارزش اطلاعات جمع‌آوری‌شده از طریق این فرآیند باید بیشتر از کل هزینه جمع‌آوری آن اطلاعات باشد. ازاین‌رو، مقرون‌به‌صرفه بودن راه‌حل تعمیر و نگهداری پیشگیرانه یکپارچه، از جمله زیرساخت IoT و سیستم (های) ارتباطات وایرلس، باید قبل از اتخاذ تصمیم سرمایه‌گذاری استراتژیک ارزیابی شود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس:

صنایع نباید در اولویت قطع برق باشند

حجت اله فیروزی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: نبایـد برای تامین مصارف خانگی به سـراغ قطع برق صنایع برویم زیـرا قطعی برق در واحدهای تولیدی، اثـرات نامطلوبی در زندگی مردم دارد.

حجت اله فیروزی درباره ضرورت تامین برق واحدهای تولیدی و صنعتی با توجه به فرارسیدن گرما، گفت: برای تحقق جهش تولید با مشـارکت مردم ابتدا باید ظرفیت موجود را حفظ و سپس بستر را برای حضور مردم در این حوزه فراهم کرد که قطعی برق موجب آسیب به ظرفیت تولید می‌شود.

نماینده مردم فسـا در مجلس ادامه داد: شـاید در راستای تامین نیاز مردم از قطعی برق مصارف خانگی خودداری شـود تا مردم در کارهای روزمره دچار مشـکل نشـوند اما باید به این نکته نیز توجه کرد که آسـیب‌های ناشـی از قطع برق صنایع نیز متوجه مردم و موجب بیکاری کارگران می‌شـود و این موضوع به صورت مستقیم در معیشت خانوار اثرگذار است.

وی با اشـاره به یکی دیگر از آثار نامطلوب قطعی برق، بیان کرد: از آنجـا که به دلیل قطعی برق، تولید در واحدهای صنعتی کاهش می‌یابد، بازار با کمبود محصولات تولیدی این واحدها روبه‌رو خواهد شـد در نتیجه قیمت این کالاهـا افزایش پیدا می‌کند، این موضوع نیز به صورت مستقیم بر مردم اثرگذار است مانند آنچه که در چند سال گذشته در حوزه فولاد و سیمان رخ داد.

این نماینده مردم در مجلـس یازدهم اضافه کرد: وزارت نیرو در تلاش اسـت کـه از توانمندی کارخانه‌های بزرگ بـرای تولید برق استفاده شـود که این موضوع هنوز محقق نشده و باید مشوق‌های بیشتر و بهتری برای این موضوع در نظر گرفت.

عضـو کمیسـیون صنایع و معـادن مجلس با بیان ایـن که باید زیرساخت‌های موردنیاز تولید مانند برق و گاز را تامین کرد، تصریح کرد: پذیرفته شده نیسـت که برای تامین مصارف خانگی به سراغ قطـع برق صنایع برویم زیرا قطعی برق در واحدهای تولیدی نیز بر زندگی مردم اثرات نامطلوبی دارد.

«روزگار معدن» چشم‌انداز ۱۴۰۴ صنعت فولاد را بررسی کرد:

نیازمند به نـگاه فراسـرزمینی

شهریار خادمی

عکس: مهدی کاوه ای

پررنگ شـدن بخش دولتی در بازار سـبب ایجاد رانت و واسـطه‌گری‌های بی‌شـماری شـده است. واسـطه‌گرها از بـازار سودهای هنگفتی کسـب درحالی‌که صنعتگـران و تولیدکننـدگان کشـور با تشـدید تحریم‌ها با مشکلات تامین مالی بسـیاری دسـت‌وپنجه نرم می‌کنند.صنعت فولاد یکـی از اصلی‌ترین ارکان اقتصاد کشـور اسـت و در روند توسـعه‌یافتگی کشـورها نقـش پررنگی را ایفا می‌کند. در حال حاضر کشـور ایران توانسـته جایـگاه دهمین تولیدکننده فـولاد در جهان را از آن خود کرده بااین‌حال بسـیاری از کارشناسـان و فعالان این حوزه معتقدند این صنعت با مشـکلات و چالش‌هایی بسـیاری ازجملـه تامین آب، تامین مـواد اولیه، عـدم تجهیـزات و فناوری‌های جدید، قیمت‌گذاری و تامین سوخت و انرژی مواجه است. در همین راسـتا درباره اهم چالش‌های این حوزه و راهکارهای برون‌رفت از آن با رضا شهرستانی، عضو هیئت‌مدیره انجمن تولیدکننـدگان فولاد ایران به گفتگو نشستیم.

ابر چالش‌ها در صنعت فولاد

رضا شهرسـتانی با اشـاره به چالش‌های صنعت فولاد کشور اظهار کرد: سوء مدیریت دولت مشکل اساسی صنعت فولاد کشور است. بخش‌های دولتی بر این باور هسـتند که با در دسـت‌گیری و کنترل بـازار می‌توانند محصـولات را با قیمـت ارزان در دسـترس مصرف‌کننـدگان قرار دهند امـا این امر عواقب بسـیاری در پی دارد. پررنگ شـدن بخش دولتی در بازار سـبب ایجاد رانت و واسطه‌گری‌های بی‌شـماری شـده اسـت. واسـطه‌گرها از بـازار سودهای هنگفتی کسـب درحالی‌که صنعتگران و تولیدکنندگان کشور با تشدید تحریم‌ها با مشکلات تامین مالی بسیاری دست‌وپنجه نرم می‌کنند. این دسـت از سـوء مدیریت‌ها سـبب ایجاد مشکلات بسـیاری برای صنعت فولاد شده است. برای مثال پایین نگه‌داشتن قیمت شمش و میلگرد سبب شد تا صنایع بالادستی دیگر نتوانند با روشی که ده سال در پیش گرفتـه بودند، پیش روند. به همین جهت ایـن صنایع برای ادامـه کار باید قیمت محصولات خود را افزایـش می‌دادند. پیش‌ازایـن اقدام، آهن اسـفنجی بر اسـاس ۲۳.۵درصد از قیمت محصول فولاد شمش خوزستان قیمت‌گذاری می‌شد اما پی از آن، قیمت آهن‌اسفنجی روندی صعودی در پیش گرفت و افزایشـی چنددرصـدی را تجربه کرد. این امر عواقب متعددی درپی داشـت و سـبب شـد تا شرکت‌های بسیاری در راستای احداث کارخانه‌های گندله‌سـازی گام بردارند. پیامد این اقدام این است که در حال حاضر ظرفیت تولید گندله کشور بیش از ۴۰ میلیـون تن اسـت و با ادامه ایـن روند این ظرفیت تا سـال آینده بـه ۱۰۰میلیون تن خواهد رسـید. بازار از این مـاده اشباع‌شـده و قیمت آن کاهشی چشمگیر داشته است. درواقع، بخش دولتی با سوء مدیریت سبب شده تا صنایع تنها به یکی از حلقه‌های زنجیره تولید فولاد توجه و تنها در همان بخش سرمایه‌گذاری کنند و این‌گونه ابر چالش‌های بسـیاری در صنعت فولاد کشـور ایجاد شد. عضو هیئت‌مدیـره انجمـن تولیدکنندگان فـولاد ایران درباره راهکارهای برون‌رفت از مشکلات این صنعت گفت: به باور من بهترین راهکار برای رفع مشکلات صنعـت فولاد این اسـت که دولـت قیمت‌گذاری دسـتوری در این صنعت انجام ندهد و تمامی بازار این حـوزه را به فعالان و صنعتگران فولادی واگذار کنـد. به‌عبارت‌دیگر فضـا و بازاری فراهم شـود تا عرضه و تقاضا بتوانند همسو با یکدیگر حرکت کنند و درنهایـت بازار به‌خودی‌خـود بتواند تعادلی میان عرضه و تقاضا ایجاد کند. در فضایی این‌چنینی اگر خلائی وجود داشته باشـد خود را نشان می‌دهد و محصـولات با قیمت واقعی عرضه می‌شـوند. کوتاه شـدن دسـت دولت از بازار سـبب جلـب اعتماد سـرمایه‌گذاران می‌شـود و آنهـا درمی‌یابند که در کدام حوزه وارد شوند و سرمایه‌گذاری لازم را انجام دهند. ادامه این روند سـبب رفع عمده چالش‌های این صنعت می‌شود.

لزوم نگاه فراسرزمینی برای رفع مشکلات صنعت فولاد

وی درباره چشم‌انداز ۱۴۰۴ صنعت فولاد تشریح کرد: با توجه به شرایط کنونی، قطعی مکرر انرژی و عـدم وجود مواد اولیه کافی بدون تردید تحقق این چشم‌انداز امکان‌پذیر نیست. اکنون ما باید با نگاهی فرا سرزمینی در پی رفع مشکلات این صنعت باشیم و به سراغ کشورهایی رویم که از منابع اولیه خوبی برخوردارند. برای مثال کشوری هم‌جوار با ما مانند افغانستان از ۷میلیارد تن سنگ‌آهن برخوردار است . به عقیده من، ما باید از همین لحظه مذاکرات لازم را در این زمینه با این دسـت از کشورها آغاز کنیم تا بتوانیم مشکل کمبود مواد اولیه را در کشور رفع سـازیم. وی در ادامه افزود: درحال‌حاضر ما شـاهد پیشـرفت روزانـه فناوری هسـتیم و تمامی جهان تحت تاثیر این پیشـرفت قرار گرفته است. صنعت نیز از این امر مسـتثنا نیست. ما برای ادامه حیات صنعت فولاد کشـورمان باید در راستای استفاده از فناوری‌هـای روز و نوین جهانـی این حوزه حرکت کنیـم. برای مثـال فولاد ما بایـد از ضخامت کم و استحکام بالا برخوردار باشد. همچنین در این مسیر باید به بهینه‌سازی مصرف انرژی توجه بسیار نشان داد. به‌عبارت‌دیگر، باید بتوانیم در عرصه فولاد سبز اقدامات قابل‌توجهی انجـام دهیم. موارد قابل‌توجه بسـیار دیگری در این حـوزه وجود دارد که ما باید آنهـا را بـا فناوری‌های نوین جهانی همسـو کنیم. اگـر نتوانیم در این راسـتا حرکت کنیم بی‌شـک صنعت فولاد کشور در آستانه نابودی قرار می‌گیرد. شهرسـتانی در پایان خاطرنشـان کرد: نسل جدید دیگـر تمایلی به انجام کارهای سـنگین و سـخت ندارنـد و ما باید بتوانیم با اسـتفاده از فناوری‌های نوین رغبت لازم را برای نسـل جـوان ایجاد کنیم تا در عرصـه صنعت حضور یابند. نکته قابل‌توجه و مهم دیگر این اسـت که باید فضای دانشـگاه را تا جـای ممکن به فضایی عملـی تبدیل کنیم. یعنی دانشگاه‌های ما تنها مکانی برای درک مباحث علمی نباشـند بلکه عرصه‌ای برای عملی شدن آموخته‌ها در این مکان‌ها فراهم شـود. ادغام فضای صنعت و دانشگاه می‌تواند سبب ایجاد فضایی شود که از دل آن شرکت‌های دانش‌بنیان برویند. شرکت‌هایی که سـرآغاز رشـد و ترقی صنعت و به‌طورکلی اقتصاد کشور هستند.

اشـتغال‌زایی یکـی دیگـر از ابعـاد مهـم استراتژیک صنعت فولاد

در ادامه مسـعود زارع کارشـناس صنعت فولاد بـا اشـاره به اهمیـت صنعـت فولاد در توسـعه اقتصادی کشور، افزود: صنعت فولاد یکی از صنایع اسـتراتژیک محسـوب می‌شـود و زیربنای توسعه صنایع کشـور اسـت. اکنون بیش از ۶۰۰ صنعت پایین‌دستی به این صنعت بزرگ وابسته‌اند و به‌طور قطـع تمرکـز و برنامه‌ریزی بـر روی صنعت فولاد منجـر به رونق و پیشـرفت در اکثر صنایع کشـور خواهد شد. زارع با اشاره به سابقه بیش از ۵۰ ساله صنعت فولاد کشـور، تاکید کرد: یکی دیگر از ابعاد مهم اسـتراتژیک صنعت فولاد موضوع اشتغال‌زایی اسـت، به‌گونه‌ای که طبق استانداردهای بین‌المللی اشـتغال‌زایی در این صنعت به‌نحوی اسـت که هر دو فرصت شـغلی مسـتقیم در این صنعت، به طور تقریب ۱۳ فرصت شـغلی در سـایر زنجیره تولید ایجاد می‌کند. اگر این روند را تا پایان زنجیره تولید کالای نهایی مدنظر داشته باشیم، رقم قابل توجهی فرصت شـغلی خواهیم داشـت، بنابرایـن صنایع فـولادی از بُعد توسـعه اجتماعی و شـرایط کلان اقتصادی یک موتور محرک برای توسـعه محسوب می‌شـود. این کارشناس فولاد با اشـاره به این که بومی‌سـازی در تجهیـزات و قطعات صنعت فولاد به گسترش همه ابعاد استراتژیک این صنعت کمک می کند، یادآور شـد: با توجه به شرایط اقتصادی کشور پاشنه آشیل صنایع بخش‌های ارزبر هستند، بنابراین توجه به بومی‌سـازی در صنعت با توجه به اهمیت و گسـتره اهمیت آن بر صنایع دیگر هم از نظر کاهش هزینه‌های تولید و به تبع آن کاهش هزینه‌های ۶۰۰ بخش صنعتی دیگر موثر است و به دنبال خودتوسعه اشـتغالزایی و تقویت توان داخـل را به دنبال خواهد داشت. وی رسـیدن به تولید ۵۵میلیون تن در افق چشـم‌انداز ۱۴۰۴ را یادآور شـد و گفت: با توجه به وضعیتی که کشـور در تامیـن ارز مـورد نیاز برای صنایع دارد، به‌طور قطع بدون بومی‌سـازی رسـیدن به افق چشـم‌انداز ۱۴۰۴ دور از دسترس خواهد بود. این کارشناس فولادی با اشاره به اقدامات انجام شده در این زمینه اظهار داشـت: ایجاد سامانه طرح جامع بومی‌سـازی فولاد ایران یکی از اقدامات موثری است که در واقـع یک بانک اطلاعاتی برای تولیدکنندگان فولاد و یـک فضای اطلاعاتی بـرای تامین‌کنندگان ایجاد کرده و موجب شـناخت دو طرفه شـده است. نباید فراموش کرد که جذب سـرمایه‌گذاری، تقویت فنـاوری، ارتقای دانش فنی و ایجاد بسـتر مناسـب برای توسـعه صنایع فولادی، از جمله عواملی اسـت کـه میزان ارزش بومی‌سـازی در این صنعت را ارتقا می بخشـد. زارع اظهار کـرد: تقویت صنایع فولادی در گرو بومی‌سـازی اسـت که خود وابسته به توسعه صنایـع فولادی اسـت، بـه عبارت دیگر ایـن رابطه دوسـویه به مـوازات یکدیگـر باید تقویت شـوند تا زنجیـره ارزش صنایـع فولادی تکمیل و پتانسـیل قدرتمندی برای تزریق به صنایع پایین دستی فولاد فراهم شـود. وی افزود: صنعت فولاد کشـور یکی از صنایع مادر و مهم کشـور است و نیاز به تحول دارد. بـرای تحول به توسـعه صنعتی نیاز داریـم که این توسـعه با برنامه‌ریزی راهبردی حاصل می شـود. از طرفی توسـعه صنعتی باعث رشد اقتصادی شده و با تنوعی که در تولیدات در کشور ما وجود دارد؛ ارزش افزوده و رشـد اقتصادی را به همراه خواهد داشـت.

این کارشناس صنعت فولاد خاطرنشان کرد: اهمیت دوم توسـعه صنعتی به نقشی برمی‌گردد که موجب افزایش اشتغال کشور و ارتقاء رفاه اجتماعی می‌شود. مجموعـه کسـب‌وکارهایی که با این توسـعه ایجاد می‌شـود دومین مقوله با اهمیت برای تصمیم‌سازان توسـعه صنعت کشور است. ارتقاء توان دفاعی کشور و امنیت ملی نیز یکی از آثار مهم این توسـعه اسـت و بـه همین خاطر این موضوع بایـد مورد توجه قرار بگیرد. وی تصریح کرد: در برنامه هفتم توسـعه برای صنعت فولاد کشور فرصت‌های بسیار متنوعی فراهم شده اسـت. دو موضوع در این بین بسیار قابل توجه اسـت که یکی از آن‌ها پلتفرم دانش‌بنیان اسـت که در سـال‌های گذشته شـکل گرفته و باید تا ده سال آینده هدف خود را به سـمت ارزش‌افزوده بالا و حل مشـکلات پیش ببرد. نکته دیگـر جانمایی در نظام جدید ژئوپلیتیک است چرا که بسیاری از کارشناسان معتقدنـد کـه آرایش جدیدی در حال شـکل‌گیری در دنیـا اسـت و در صورتی که کشـوری نقش خود را در ایجاد ارزش افزوده مشـخص کند، بسیار موفق خواهد بود. زارع تأکید کرد: پیشنهاد می‌شود صنعت فولاد، نهاده‌های تولید را به قیمت واقعی عرضه کند تا با چالش تأمین انرژی به نحو بهتری روبرو شـویم. حرکت به سمت کوره‌بلند و ایجاد واحدهای کوچک، اکتشـافات عمیق‌تر سـنگ‌آهن، زمینه‌سـازی برای معدن‌کاری خارجی، توسـعه فناوری‌های نوین برای اسـتفاده از منابع کم‌عیار در صنعت فولاد و توسـعه صـادرات محصولات با ارزش افزوده بالا با گسـترش دیپلماسـی تجاری؛ از جمله طرح‌های پیشـنهادی برای رشد صنعت فولاد کشور است. وی در پایان و با تاکید بر عدم خام‌فروشی در حوزه فولاد، خاطرنشان کرد: در منطقه خاورمیانه کشوهایی نظیر افغانستان، عراق، سـوریه و کشورهای حوزه جنوب خلیج فارس نیازمند فولاد هسـتند و ایران ایـن فرصت را دارد با اسـتفاده از ظرفیت صنایع معدنی خود از این فرصت اسـتفاده کند، چـرا که صنعت فـولاد مزیتدار ترین صنعت کشـور اسـت. از طرفی مهم‌ترین مسئله این اسـت که صنعت فولاد هیچگاه به دنبال خام‌فروشی نرفته، یعنی سـنگ‌آهن تبدیل به کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی، بیریکت، شمش، اسلب شده است. لذا در این حوزه نه تنها خام‌فروشـی نشـده اسـت بلکه ارزش افزوده نیز ایجاد شده است و صنعتگران فولاد علیرغم اینکه نیازمند توجه بیشتر بودند با کم لطفی مسئولین همراه شدند.

کلام آخر

بـه یقیـن صنعت فـولاد یکـی از اثرگذارترین بخش‌هـا در اقتصـاد کلان کشـور و از صنایعـی اسـت که در فراهم کردن زیرسـاخت‌های توسعه سـایر صنایع و بخش‌هـای اقتصـادی و به‌ویژه در حوزه اشـتغالزایی نقـش غیرقابل‌انـکاری دارد. در سـند چشـم‌انداز کشـور در افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شـده است، اما هنوز زیرساخت‌های موردنیاز واحدهای فعال فولاد کشور ازجمله توسـعه خطوط جاده‌ای و ریلی و توسـعه اکتشـاف در بخش معدن و تأمیـن برق، گاز و آب موردنیـاز این صنعت میسـر نگردیده اسـت. این درحالی است که با عنایت به ظرفیت‌های موجود در صنعت فولاد کشور، به‌ویژه در سال‌های اخیر، یکی از کارآمدتریـن راهکارها برای دسـتیابی به اقتصاد غیرنفتی توجه بیشـتر به توسـعه معـدن و صنایع معدنی به‌ویژه صنعت فولاد کشور است.

یادداشت

مزیت‌های معدن‌کاری هوشمند

محسن ابوالفتحی
کارشناس ارشد فناوری اطلاعات

معدن‌کاری دیجیتـال همچون اثرگذاری دیجیتالی‌شـدن بـر ارکان بسـیاری از صنایـع مختلـف تاثیرگذار اسـت اما اساسـی‌ترین نقطه‌ای که می‌خواهیم با معدن کاری دیجیتال به آن ورود کنیم، مدیریت اسـت و این مدیریت می‌تواند اعم از اثرگـذاری بر منابع و مصارف مختلف همچون انرژی، حوزه مالی و... باشد.یکی دیگر از عمده‌ترین مزیت‌های معدن‌کاری هوشمند ایجاد زیرساخت برای ارائه اطلاعات دقیق است تا این اطلاعات منجر به شناسایی ضعف‌ها و مشکلات فرآیندی شود. از طرفـی معدن‌کاری دیجیتال مواردی را که می‌تواند در این عملیات اخلال ایجاد کند، برای ما می‌سنجد که در این مرحله باید بتوانیم تجزیـه و تحلیل کنیم که منجر به تصمیم‌گیری برای باید و نبایدها شـود؛ بنابرایـن کاهش هزینه عملیاتی و تجهیزات ماشین‌آلات و هزینه‌های ایمنی، ضمن اینکه کمک می‌کند تا معدن‌کاری هوشمند شود، در راستای توسعه پایدار هم بسـیار موثر اسـت، در این باره بیراه نیسـت اگر بگوییم هدف نهایی، توسـعه پایدار اسـت.با اقدامات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری معدن‌کاری هوشـمند می‌توانیم از طریق پایش به کاهش زمان توقف عملیات، بهره‌برداری و همچنین رفع موانع و مشـکلات، ماننـد ایمنی یا ضعف‌های فناوری آگاه شـویم؛ بنابراین به طور کل اتوماسیون هم در کلیه فرآیندها از جمله برنامه‌ریزی، بهره‌وری، پایش ماشین‌آلات و... تاثیر گذار است. اما شرکت‌های دانش‌بنیان در برابر شرکت‌هایی که با مشکلات خاصی روبه‌رو هسـتند حرف‌های بسیاری برای گفتن دارند.از یک طرف دانشی در دانشگاه‌ها و موسسات علمی شکل گرفته و از طرفـی صنعت به این داده‌ها نیـاز دارد اما تکه‌ای از این پازل به نام «تجاری‌سازی طرح‌های هوشمندسازی» که باعث شده عمدتا طرح‌ها روی کاغذ بمانند، به عنوان یک مانع وجود دارد و این مشـکل باید از طریق واحدهای تحقیق و توسـعه شـرکت‌های بزرگ رفع شود.معدن‌کاری دیجیتال در ایران به نوعی مهجور اسـت و دولت هم سیاستگذاری خاصی در این خصـوص ندارد. تنها اقدام دولت، حداکثر یک نگاه تشـویقی اسـت و هیچ‌گاه نهادی به دنبال شـکل‌گیری این اکوسیستم نبوده اسـت؛ در حالی که دولت باید سیاست‌هایی را با عنوان پایه دستیابی به توسعه پایدار معدن وضع کند و در ادامه نقش ناظر را ایفا کند. اما در خصوص انتقال تکنولوژی؛ روند کنونی مطلوب نیسـت اما عملکرد چندان نامطلوبی هم نداشـته‌ایم. در این باره معتقدم همزمان می‌توان با اسـتفاده از تکنولوژی کشـورهای دیگر و تلاشـی کـه توسـط دانش‌بنیان‌ها انجام می‌شـود موضوع معدن‌کاری دیجیتال را پیـش برد. به طور نمونه به خاطر موضوعات تحریم فقر برخی تجهیزات تخصصی احساس می‌شود و مجبوریم با یک پلت‌فرمی که بر اساس یک برند خاص طراحی شده است، در این مسیر حرکت کنیم.البته این نکته مطرح می‌شود که آیا با فرسودگی فعلی ماشین‌آلات، موضوعاتی همچون هوشمندسازی همخوانی دارد یا خیر. در این خصـوص نکته مهم آن اسـت که ماشـین‌آلاتی که کار مکانیکی و فیزیکی انجـام می‌دهند را می‌توان با فناوری‌های نوین تا حدودی تغییر داد؛ کما اینکه ساختمان‌های ما بر اساس استانداردهای روز دنیا طراحی نمی‌شوند اما هوشمندسازی و مدیریت بهره‌وری انرژی را در این ساختمان‌ها پیاده می‌کنیم؛ بنابراین تا جایی که ماشـین‌آلات توان تحقق هوشمندسازی را داشـته باشـند، می‌توان اقداماتی را طراحی و اجرا کرد.در این میان مجموعه‌هایی که در حال مدیریت نوآوری هسـتند، بـا برخی از گروه‌هـای تحقیقاتی و دانشـگاهی ارتباط برقرار می‌کننـد اما به دلیل اینکه امروز نیاز واقعی صنعت را در این کارهای تحقیقاتـی نمی‌بینند، به کلی برنامـه و ایده را کنار می‌گذارند، در حالی که همین ایده‌هایی که قطعا خالی از ایراد نیستند، می‌توانند منبع الهام‌بخش خیلی از موارد دیگر باشند.

خبر

توسعه فرآوری معدنی عامل تحقق رشد اقتصادی ۵.۷ درصدی در استان سمنان

اسـتاندار سـمنان گفت: فرآوری معادن یکی از مولفه‌های اصلی تحقق رشـد اقتصادی ۵.۷ درصدی در اسـتان سمنان در سال گذشته بود که این مهم در امسال نیز با جدیت دنبال خواهد شد.سید محمدرضا هاشمی، ۱۷ اردیبهشت در بازدید از معادن و واحدهای فرآوری سرکویر دامغان و طرود شاهرود با بیان اینکه در سـال‌های ۱۴۰۱ و ۴۰۲ در تحقق شعار سال حائز رتبه‌های اول و دوم کشـور شـدیم، اظهار کرد: اسـتان سمنان یک استان معدنی و صنعتی بوده و بالغ بر ۶۵۰ معدن در اسـتان فعالیت دارند که طی سـه سـال گذشته فرآوری معادن رشد مطلوبی و ارزشمندی در استان تجربه کرده است.

وی به غنای موادمعدنی در اسـتان پرداخت و افزود: از ۷۰ نوع ماده معدنی شناخته شده در کشور بالغ بر ۴۰ ماده معدنی در اسـتان سمنان وجود دارد. هاشمی ادامه داد: جلوگیری از خام فروشـی و اسـتقرار فرآوری در محل معادن از تاکیدات رئیس جمهور اسـت که رویکرد ما در اسـتان نیز بر این مهم خواهد بود.وی در بخش دیگری از سـخنان خود عنوان کرد: در منطقه سرکویر در حوزه شهرستان های شاهرود و دامغان موارد مرتبط با گازرسانی در دستور کار قرار داشته و در سفر رئیس جمهوری نیز این مهم مورد تاکید قرار گرفت.

استاندار سمنان تصریح کرد: در راستای تحقق شعار سال و مشارکت مردم، از حوزه معدن حمایت خواهیم کرد.

وی با اشـاره به بازدیـد از چند معدن با هدف آشـنایی با مشـکلات این بخش گفت: امروز در همین راستا هشت واحد معدنی در شهرسـتان‌های دامغان و شاهرود مورد بازدید قرار گرفت.

اسـتاندار سـمنان با بیـان اینکه معادن اسـتان و خصوصا سـرکویر آلایندگی چندانی ندارند ادامه داد: باید مشـکلات معادن در حوزه زیرسـاختی از جمله بـرق، آب و گاز و... رفع شود.

هاشـمی بر فراهم کـردن زمینه دسترسـی تمامی معادن اسـتان تاکید و اظهار کرد: تامین سـوخت بر اسـاس میزان تولیـد و نیاز واحدهـای معدنی و فرآوری جز مواردی اسـت که امروز در سـفر به منطقه سـرکویر و بازدیـد از واحدهای معدنی و فرآوری در دو شهرسـتان شـاهرود و دامغان مطرح و پیگیری شد.

اسـتاندار سـمنان در پایان گفت: رعایت موارد و مسـائل زیسـت محیطی در حوزه معـادن و تامین بـرق پایدار برای معادن جنوب اسـتان نیز از دیگر مواردی اسـت که در حوزه معدنی در دستور کار استان قرار دارد.

تصویر واردات معدنی در ۱۴۰۲

تـراز تجاری بخـش معدن در سـال۱۴۰۲ مثبت اسـت، با این‌وجود واردات معدنی هم به لحاظ ارزش و هم به لحاظ وزنی در سال‌گذشـته با افزایش همراه بوده است.بررسی آمار تجارت در سال۱۴۰۲ حاکی از آن است که میزان رشد واردات در این سال‌در مقایسه با صادرات بیشتر بوده‌است، درحالی‌که صادرات در سـال۱۴۰۲ به لحاظ ارزشـی ۱۱درصد و به لحاظ وزنی۳۲ درصدنسبت به سال۱۴۰۱ رشد داشته‌است، بررسی واردات این بخش حاکی از افزایش ۳۹درصدی ارزشی و ۱۷درصدی وزنی است.بررسـی آمار تجارت در سال۱۴۰۲ حاکی از آن است که واردات معدن و صنایع معدنی در سال۱۴۰۲برابر با ۶میلیارد و ۷۶۵میلیون دلار به وزن ۴.۸۳۶میلیون تن بوده‌است که نسبت به سـال۱۴۰۱ از لحاظ ارزشـی ۱.۹۰۳میلیارد دلار و به لحاظ وزنی ۷۱۳هزارتن افزایش داشته‌اسـت. صادرات این بخش نیز ۱۳.۵۳۷میلیـارد دلار به وزن ۶۳.۹۶۶میلیون تن بوده اسـت. به‌این‌ترتیب تراز تجاری بخش معدن در سال‌گذشـته به لحاظ ارزشـی ۶.۷۷۲میلیارد دلار و از لحاظ وزنـی ۵۹.۱۳۰هزارتن مثبت اسـت. بررسی سهم ارزشـی بخش‌های عمده کالایی از واردات طی سال۱۴۰۲ نشـان می‌دهد معدن و صنایع معدنی سهم ۱۰درصدی از واردات کشور در سال‌گذشته داشته‌است.

مبادی وارداتی بخش معدن

مبـادی وارداتی بخش معدن حاکی از آن اسـت که چین با سـهم ۳۵درصـدی، امارات‌متحده‌عربی با سـهم ۲۶درصدی، ترکیه با سهم ۱۷درصدی، عراق با سهم ۶درصدی، هنگ‌کنگ با سـهم ۴درصدی، عمان با سـهم ۳درصدی و سـایر کشورها با سـهم ۹درصدی اصلی‌ترین شـرکای تجـاری در این بخش در سال‌گذشـته بوده‌اند. بررسـی واردات از کشور چین نشان می‌دهـد سـهم معدن از واردات از این کشـور شـامل سـهم ۹درصدی صنایع معدنی فلزی بوده اسـت.واردات از ترکیه نیز شـامل سهم ۸ درصدی سنگ‌ها و فلزات گرانبها و نیمه‌گرانبها و سـهم ۵درصدی صنایع معدنی فلزی است. واردات از هند نیز شـامل سـهم ۳درصدی صنایع معدنی فلزی است. واردات از هنگ‌کنگ نیز شـامل سـهم ۲۴درصدی سـنگ‌ها و فلزات گرانبهـا و نیمه گرانبها از واردات از این کشـور اسـت.واردات بخـش معدن به تفکیک بخش‌های عمـده و گروه‌های کالایی در چهار بخش صنایع معدنـی فلزی، صنایع معدنی غیرفلزی، معدن و فلزات گرانبها تفکیک شده‌است. مجموع واردات بخش معـدن در سال‌گذشـته به لحاظ ارزشـی ۳۹درصد و به لحاظ وزنی ۱۷درصد نسبت به سال۱۴۰۱ افزایش داشته‌است.

واردات صنایع معدنی فلزی

صنایـع معدنی فلـزی در مجموع در سـال۱۴۰۲، به ارزش ۳.۵۷۰میلیـارد دلار به وزن ۲.۳ میلیون تن بوده‌اسـت که در مجمـوع سـهم ۵.۴درصدی از واردات کشـور طـی این مدت داشته‌اسـت. واردات این بخش نسبت به سال۱۴۰۱، به لحاظ ارزشـی ۴درصد و به لحاظ وزنی ۲۴درصد افزایش داشته‌است. در این بخش واردات محصولات تخت فولادی در سـال۱۴۰۲، ۱.۵۱۲میلیـارد دلار به وزن ۱.۳۹۷میلیون تن بوده‌اسـت که سهم ارزشی ۲.۳درصدی از کل واردات داشته است.

واردات ایـن بخـش به لحاظ ارزشـی ۳۱درصـد و به لحاظ وزنی ۶۸درصد رشـد داشته‌اسـت. واردات سـایر صنایع فلزی در سـال۱۴۰۲، ۱.۴۶۲میلیـارد دلار بـه وزن ۴۹۸میلیون تن بوده‌است که سهم ارزشی ۲.۲درصدی از کل واردات داشته‌است.

واردات این بخش به لحاظ ارزشـی ۱۳درصد و به لحاظ وزن ۸درصد رشـد داشته‌اسـت. واردات فروآلیاژها در سال۱۴۰۲، ۲۷۴میلیون دلار به وزن ۱۸۲هزارتن بوده که سـهم ارزشـی ۰.۴درصـدی از کل واردات داشته‌اسـت. واردات ایـن بخـش بـه لحـاظ ارزشـی ۵۸درصد و بـه لحـاظ وزنـی ۳۳درصد کاهـش داشته‌است.واردات شـمش آلومینیوم در این‌سال ۱۴۸میلیـون دلار به وزن ۹۶هزارتن بوده‌اسـت که به سـهم ارزشـی ۰.۲درصدی از واردات کل کشـور داشته‌است. واردات این محصول نیز به لحاظ ارزشـی ۱۴درصـد و به لحاظ وزنی ۷درصد نسـبت بـه سـال۱۴۰۱ افزایش داشته‌اسـت.واردات محصولات طویل فولادی در سـال۱۴۰۲، ۱۴۰میلیون دلار به وزن ۱۰۹هزارتن بوده که سـهم ارزشی ۰.۲درصدی از واردات داشته‌است. واردات این بخش به لحاظ ارزشی و وزنی به ترتیب کاهش ۱۳ و ۳۸درصدی نسبت به سال‌قبل داشته‌است. واردات لوله و پروفیل فولادی در سـال۱۴۰۲، ۱۹میلیون دلار به وزن ۱۰هزارتن بوده که سـهم ۰.۰۲۹درصدی ارزشی از واردات کل کشور در این بازه زمانی داشته است.واردات این بخش به لحاظ ارزش و وزن بـه ترتیـب افزایش ۳۰ و ۳۷درصدی نسـبت به سـال۱۴۰۱ داشته‌است. واردات شمش سـرب در سال۱۴۰۲، ۱۰میلیون دلار به وزن۴هزارتن بوده که سـهم ۰.۰۱۴درصدی از واردات داشته‌اسـت. واردات ایـن بخـش به لحـاظ ارزش و وزنی کاهش۵۱درصدی داشته‌اسـت. واردات شـمش فولاد نیز ۴میلیـون دلار به وزن ۴ هزار تن بوده که کاهش ۵۲ درصدی ارزشی و ۳۹ درصدی وزنی داشته است.

واردات صنایع معدنی غیرفلزی

واردات صنایـع معدنی غیرفلزی در سـال۱۴۰۲ در مجموع ۳۶۲میلیـون دلار بـه وزن ۲۲۸هزارتن بوده‌اسـت که سـهم ۰.۶درصدی از واردات کشـور داشته‌است. واردات این بخش به لحاظ ارزش تغییری نداشته‌اسـت اما به لحاظ وزنی ۲۲درصد افزایش داشـته اسـت. واردات صنایع معدنی غیرفلزی شـامل سـایر صنایع معدنی غیرفلزی است که در سـال۱۴۰۲برابر با ۳۴۴میلیون دلار به وزن ۱۶۷هزار تن بوده‌است.

واردات ایـن بخـش سـهم ۰.۵درصـدی از کل واردات در سال‌گذشـته داشته‌است و نسـبت به سـال۱۴۰۱ به لحاظ ارزشـی تغییری نداشـته اما بـه لحاظ وزنـی ۷درصد افزایش ثبت کرده‌است. واردات شیشه ساختمانی در سال۱۴۰۲برابر با ۷میلیون دلار به وزن ۵هزارتن بوده که سـهم ۰.۰۱درصدی از کل واردات کشور داشته و نسبت سال۱۴۰۱ از لحاظ ارزشی و وزنی به ترتیب کاهش ۷ و ۵درصدی داشته‌است.واردات سیمان در سـال۱۴۰۲، ۶میلیون دلار به وزن ۵هزارتن بوده‌اسـت که سـهم ۰.۰۱درصدی از واردات داشته‌اسـت و به لحاظ ارزشی و وزنی نسـبت به سال‌قبل ۱۱ و ۱۴درصد کاهش داشته‌است. واردات سنگ ساختمانی د ر سال۱۴۰۲، ۴میلیون دلار به وزن ۲۳هزارتن بوده‌است که سهم ۰.۰۱درصدی از واردات داشته و به لحاظ ارزشی و وزنی افزایش ۵۰ و ۱۸درصدی داشته‌است.

روزگار معدن
چهارشنبه
۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۰

یادداشت

انرژی، چالش تمام‌نشدنی صنایع

مجید سعیدیان
فعال صنعت فولاد

در نیمه پایانی اسفند ۱۴۰۲ خبری مبنی بر افزایش ۲برابری هزینه برق صنایع بزرگ اعم از واحدهای فولادی و پتروشیمی منتشر شد. بخشنامه تعرفه برق صنایع عطف بماسبق شده و صنایع فولادی موظف هستند بهای برق مصرفی‌شان را از اردیبهشت تاکنون براساس نرخ جدید پرداخت کنند. این اقدام به‌منزله کاهش یارانه صنایع بزرگ است، اما همزمان شاهد موجی از اعتراضات از سوی فعالان صنعتی و تولیدکنندگان بوده‌ایم. بخش بزرگی از این اعتراض به‌سبب عطف بماسبق شدن این دستورالعمل بود، چراکه در عمل تولیدکنندگان امکانی برای برنامه‌ریزی هزینه‌های تولید و فروش خود را نداشته‌اند.صنایع انتظار دارند روند کاهشی تخصیص یارانه انرژی به بخش تولید، با افزایش سرمایه‌گذاری در حوزه بهبود زیرساخت‌های انرژی، همراه باشد. به‌بیان‌دیگر، انتظار می‌رود درآمدهای حاصل از افزایش نرخ انرژی مصرفی صنایع به توسعه ظرفیت‌های انرژی و نوسازی آنها اختصاص یابد، این مهم می‌تواند زمینه‌ساز ارتقای ظرفیت تولید انرژی را در کشور فراهم کند، در نتیجه از مشکلات محدودیت انرژی صنایع در ماه‌های پرمصرف کاسته خواهد شد.بخش بزرگی از صنایع مادر کشور با تکیه بر انرژی ارزان توسعه یافته‌اند، اما اعطای یارانه انرژی برای مدت زمان طولانی نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست، بلکه زمینه بی‌توجهی به بهره‌وری مصرف انرژی را در صنایع فراهم می‌کند، در نتیجه کاهش و حتی حذف این دست مشوق‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد. بااین‌وجود نکته موردانتقاد در این دستورالعمل جدید، اعلام نرخ انرژی با تاخیر نزدیک به یک‌ساله است. در واقع صنایع امکانی برای برنامه‌ریزی ندارند. در چنین شرایطی، نه‌تنها هدف بهره‌وری حداکثری مصرف انرژی محقق نمی‌شود، بلکه صنایع تنها درگیر چالش‌های مرتبط با برآورد سود و زیان خود خواهند بود.اصلاح نرخ حامل‌های انرژی، سیاست‌گذاری و تخصیص بهینه منابع آزادشده از این محل، یکی از ضروریات توسعه اقتصادی کشور است. بیش از ۲۴ درصد مصرف انرژی کشور به حوزه صنعت و معدن اختصاص دارد که رقم قابل‌توجهی است و بهینه‌سازی مصرف انرژی را در این حوزه، حائزاهمیت می‌کند.سبد هزینه‌های تولید برای صنایع مختلف به عواملی همچون نوع انرژی مصرفی، فرآیند تولید، فناوری مورداستفاده، میزان بهره‌وری و سایر عوامل بستگی دارد. بااین‌وجود باید اذعان کرد که بهره‌وری مصرف انرژی در اغلب صنایع کشور، پایین است. کاهش یارانه ارائه‌شده به صنایع از محل مصرف انرژی می‌تواند یکی از اقداماتی باشد که فعالان صنعتی و تولیدکنندگان به‌سمت بهره‌وری هرچه بیشتر مصرف، گام بردارند، اما این خواسته در شرایطی محقق می‌شود که روند نزولی مصرف انرژی طبق برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده، انجام گیرد.فعالان صنعت فولاد براساس مجموعه‌ای از هزینه‌های تولید، برای فعالیت خود برنامه‌ریزی کرده‌اند. هزینه برق نیز بخشی از هزینه‌های انرژی را در هزینه تمام‌شده تولید به خود اختصاص می‌دهد. صنعت فولاد در رده صنایع انرژی‌بر قرار دارد؛ البته میزان مصرف برق در حلقه‌های مختلف این زنجیره، تفاوت‌هایی می‌کند، اما در مجموع باید اقرار کرد که سهم هزینه برق در هزینه تمام‌شده تولید در اغلب حلقه‌های زنجیره تولید فولاد، قابل چشم‌پوشی نیست؛ درنتیجه ۲برابر شدن نرخ این حامل انرژی و عطف به‌ماسبق شدن آن، تاثیر بسزایی بر روند تولید و سودآوری واحدهای تولیدی خواهد داشت.باتوجه به چالش‌های احتمالی، تحت‌تاثیر اجرای این دستورالعمل، انجمن فولاد پیگیری برای اصلاح این دستورالعمل را آغاز کرده است. در واقع فعالان صنعت فولاد خواستار اصلاح تعمیم این بخشنامه به گذشته شده‌اند. بدون تردید صنعتگران نیز با سیاست دولت در اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها نیز موافق هستند، اما انتظار دارند این بخشنامه طبق برنامه‌ای از پیش تعیین‌شده، اجرا شود تا امکانی برای برنامه‌ریزی و همگامی فعالان صنعتی با آن وجود داشته باشد. حرکت براساس برنامه‌ای مدون به‌منزله برقراری امکانی برای ارتقای سطح بهره‌وری مصرف انرژی در صنایع خواهد بود. بخشی از تغییر نرخ برق مصرفی صنایع فولاد و عطف بماسبق شدن آن برای یک دوره نه‌ماهه، در نهایت بر نرخ تمام‌شده تولید، متمرکز خواهد شد؛ در نتیجه باید اقرار کرد از تولیدکننده تا مصرف‌کننده، همگی از سیاست‌های دولت و نبود برنامه‌ای مدون، رنج خواهند برد. مجموع سیاست‌های دولت در سال‌های اخیر حکایت از آن دارد که اقدامات دولت در طول سالیان گذشته، در عمل انگیزه صنعتگران را برای تداوم فعالیت، از میان برده است. در همین حال، هرساله چندین مصوبه غیرکارشناسی از سوی دولتمردان منتشر می‌شود و عملکرد فعالان بخش تولید را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. نبود تیم کارشناسی و اقتصادی در بدنه دولت و همچنین نبود فضایی برای مشورت با فعالان بخش تولید، یکی از مهم‌ترین دلایلی است که فعالان صنعتی و اقتصادی را با مشکلات جدی روبه‌رو خواهد کرد.

فعالان صنعت فولاد مشکلی با افزایش بهای انرژی ندارند، اما انتظار می‌رود روند رشد نرخ حامل‌های انرژی در یک برنامه منطقی، مدون و از پیش تعیین‌شده، افزایش یابد تا این فعالان صنعتی بتوانند برای سازگاری با شرایط برنامه‌ریزی کنند.

رئیس هیات عامل ایمیدرو:
بخش معدن در بین مردم کمتر شناخته شده است

مشاور وزیر و رئیس هیات عامل ایمیدرو تاکید کرد: با توجه به انزوای بخش معدن در جامعه، روابط عمومی ها از طریق رسانه‌ها می توانند در ارتقای جایگاه معدن در میان عموم جامعه نقش آفرینی کنند.

محمدرضا موثقی نیا در نخستین جلسه شورای روابط عمومی این سازمان در سال جدید ضمن بیان این مطلب گفت: در میان انتشار اخبار مثبت و منفی و درست و نادرست، روابط عمومی ها نقش مهمی در مدیریت اطلاع رسانی دارند و می‌توانند با جهت دهی صحیح و منطقی افکار عمومی، جایگاه شایسته ایمیدرو را برای عموم تشریح کنند.

وی با تاکید بر اینکه در حال حاضر، بخش معدن در بین مردم کمتر شناخته شده و اقشار مختلف جامعه درباره این بخش نسبت به سایر حوزه های اقتصادی، آشنایی کمتری دارند، افزود: یکی از مسئولیت های اصلی روابط عمومی ایمیدرو و شرکت های تابعه، بالابردن سطح شناخت مردم از بخش معدن است که البته باید بر مدار حق و حقیقت و درستی باشد.

رئیس هیات عامل ایمیدرو با یادآوری سیر نزولی آمار دانشجویان ورود به دانشگاه ها در رشته های معدنی طی سال های گذشته، گفت: این مساله، یک علامت بسیار منفی برای بخش معدن تلقی می شود و ایجاد جذابیت بخش معدن در بین مردم و قشر دانشجو را یک امر ضروری می کند که این امر، با هنرنمایی روابط عمومی ها امکان پذیر است.

موثقی نیا با اشاره به سخنان وزیر صنایع یکی از کشورهای آفریقایی در دومین اجلاس ایران و آفریقا که از امنیت و نبود شرایط جنگی برخلاف تبلیغات رسانه ای دنیا در جمهوری اسلامی ایران اظهار تعجب کرده بود، گفت: این تصویرسازی در اذهان مردم جهان، همان اثر و قدرت رسانه است که رسانه های خارجی از آن برعلیه کشورمان استفاده می کنند و ما نیز می توانیم و باید از این قدرت در بیان واقعیت ها بهره گیری و اثرات مثبت ایجاد کنیم. این بهره گیری صحیح از رسانه، وظیفه روابط عمومی برای تصویرسازی مناسب از واقعیت ها، دیدگاه ها را تغییر داده و در جامعه برای مشارکت مردمی در توسعه اقتصاد، اشتیاق ایجاد می کند.

رئیس هیات عامل ایمیدرو در پایان تاکید کرد: شایعه و خبرسازی های کذب، به دلیل خلاء اخبار درست و واقعی است. البته برخی اخبار ندانسته منتشر می شود و برخی هم مغرضانه است. روابط عمومی با اطلاع رسانی صحیح و به موقع، می تواند آن را مدیریت کند.

دلار نیمایی؛ تنبیه صادرکنندگان یا تشویق واردکنندگان

جنجال توزیع رانت

مرضیه احقاقی

۱۰ انجمن بزرگ تولیدی کشور در نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب از سیاست‌های بانک مرکزی در سرکوب نرخ ارز صادرات و انتشار گواهی سپرده ۳۰ درصدی انتقاد کردند و خواستار واقعی‌سازی نرخ ارز در سامانه نیما مبتنی بر نرخ شناور مدیریت‌شده نص صریح قانون شدند. بدون تردید انتقاد این گروه بجا است و جای بررسی دارد.

اما باید اقرار کرد در حال حاضر نیز بسیاری از صنایع بالادستی، محصولات خود را با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد به‌فروش می‌رسانند. در همین حال، بهای فروش این اسکناس امریکایی در بازار آزاد، نرخ تورم و بهای فروش بسیاری از محصولات را در کشور تعیین می‌کند. در همین‌حال باید خاطرنشان کرد نرخ دلار نیمایی در مسئله واردات نیز موردتوجه است. بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که نرخ دلار به بستری برای توزیع رانت در کشور ما بدل شده است. هر گروهی که از توان بالاتری در چانه‌زنی‌های دولتی برخوردار است، از امتیاز بیشتری نیز بهره‌مند می‌شود. در این میان تا اصلاحی اساسی در اقتصاد کشور انجام نگیرد، نمی‌توان به بهبود پایدار شرایط امید داشت.

نامه ۱۰ انجمن تولیدی به رهبری

انجمن‌های فولاد، سنگ‌آهن، پتروشیمی، پالایش نفت، پلیمر، آلومینیوم، سرب و روی، مس، نساجی و صنعت کفش ایران نامه جمعی را مهر و امضا کرده و فروش ارز حاصل از صادرات به نرخ نیمایی را که بسیار پایین‌تر از نرخ ارز شناور مصرح در قوانین بانک مرکزی و احکام دائمی برنامه توسعه است، به‌مثابه تنبیه صادرکنندگان و تشویق واردکنندگان دانسته و کاهش سرمایه‌گذاری، تضعیف قدرت رقابتی و سهم تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای صادراتی را از نتایج این سیاست عنوان کرده‌اند.

در این نامه تاکید شده است یکی از موانع جدی که موجب کاهش انگیزه تولید و مانع مشارکت مردمی می‌شود، پافشاری بر فروش ارز حاصل از صادرات به نرخ سرکوب‌شده و بسیار پایین‌تر از نرخ شناور ارز موضوع بند «ت» ماده ۲۰ قانون احکام دائمی و بند «الف» ماده ۴۴ قانون بانک مرکزی است. به‌اعتقاد انجمن‌های تولیدی امضاکننده این نامه، این سیاست که بارها شکست آن در سنوات گذشته تکرار شده و همواره موردانتقاد بوده، به‌مثابه تنبیه صادرکنندگان و تشویق واردکنندگان است که نتیجه ناگزیر آن، کاهش سرمایه‌گذاری و تضعیف قدرت رقابتی و سهم تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای صادراتی است.

همین نامه نیز سبب شد تا یاسر جبرائیلی، عضو هیات‌علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و رئیس مرکز ارزیابی و نظارت راهبردی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام با انتقاد از این نامه و بااشاره به فشار صنایع برای افزایش نرخ ارز در شبکه اجتماعی خود بنویسد: «منظورشان این است که اولا دلاری را که با صادرات به‌دست می‌آورند، به‌جای ۴۰ هزار تومان، ۶۲ هزار تومان بفروشند. ثانیا قیمت‌های جهانی محصولاتشان را به‌جای اینکه در دلار ۴۰ هزارتومانی ضرب کنند، در دلار ۶۲ هزارتومانی ضرب کرده و به ملت بفروشند. خلاصه‌اش این است که دنبال صدها هزار میلیارد تومان رانت بادآورده با گران‌سازی ارز هستند. به‌عبارت‌دیگر، می‌خواهند هم ارز و هم فولاد و مس و محصولات پالایشی و پتروشیمی و... را صدها هزار میلیارد گران‌تر به ملت ایران بفروشند. سال گذشته همین جمع توانستند آقای رئیسی را همراه کنند که نرخ تسعیر را از دلار ۲۸هزار و ۵۰۰ به دلار نیما تغییر دهد. یعنی اجازه دهد که محصولات اینها به قیمت‌های جهانی ضربدر دلار نیما به داخل فروخته شود.

شهریور ۱۴۰۲ این موفقیت را به‌دست آوردند و یک گرانی حدود ۳۰ درصدی مواد اولیه را به ملت تحمیل کردند. بعد هم کلی نامه تقدیر و تشکر از رئیس‌جمهوری نوشتند. حالا حرف امروزشان این است که دلار نیما از ۴۰ هزار تومان به ۶۲ هزار تومان افزایش یابد!»

تولید و تجارت به‌نفع دولت

آریا صادق‌نیت‌حقیقی، فعال صنعت آلومینیوم اظهار کرد: بازگشت دلار صادراتی با نرخ ارز نیمایی به چالشی جدی برای فعالان صنایع پایین‌دستی بدل شده و تولید آنها را از صرفه اقتصادی، خارج کرده است. گویی دولت به‌دنبال تنبیه صادرکنندگان یا دریافت حق‌حساب از آنها است.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز حاصل از صادرات با بهای دلار نیمایی در حالی است که ما مواد اولیه موردنیاز تولید خود را با احتساب دلار در بازار آزاد خریداری می‌کنیم. وی به روند فروش شمش آلومینیوم در بورس کالا اشاره کرد و افزود: مسئولان مدعی هستند نرخ مواد اولیه تولید بسیاری از صنایع در بورس کالا با احتساب نرخ دلار نیمایی، قیمت‌گذاری می‌شود، اما در واقعیت تنها نرخ پایه محصولاتی همچون شمش آلومینیوم، فولاد و... با احتساب نرخ دلار نیمایی و بهای فروش این محصول در بازار آزاد، قیمت‌گذاری می‌شود.

کمبود عرضه یا به‌بیان درست‌تر، مهندسی عرضه این محصولات در بورس کالا، رقابت گسترده‌ای را برای خرید این محصولات، ایجاد می‌کند. کمااینکه در موارد بسیاری، شاهد شکل‌گیری رقابت بیش از ۳۰ درصدی برای خرید شمش آلومینیوم از بورس کالا هستیم، در نتیجه بهای نهایی فروش شمش آلومینیوم به‌شدت، افزایش خواهد یافت. در چنین شرایطی می‌توان این‌طور ادعا کرد که گویی با مهندسی عرضه، مواد اولیه موردنیاز صنایع پایین‌دستی، با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد و همچنین بهای فروش این محصولات در بازارهای بین‌المللی به صنایع پایین‌دستی فروخته می‌شود.

تاثیرپذیری تمامی محصولات از نرخ دلار

حقیقی گفت: بهای سایر مواد اولیه موردنیاز صنایع آلومینیوم کشور از جمله مواد افزودنی، قطعات و تجهیزات یدکی و... نیز تابع دلار در بازار آزاد است. در همین‌حال باید تاکید کرد که نرخ همه محصولات و خدمات مورداستفاده در صنایع از دلار در بازار آزاد متاثر می‌شود. در چنین شرایطی، مسئولان و سیاست‌گذاران چشمان خود را روی واقعیت بسته‌اند و با انکار این شرایط، صادرکنندگان را موظف به بازگشت ارز حاصل از صادرات با نرخ دلار نیمایی می‌کنند.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: در ادامه دلار صادراتی ما در اختیار واردکنندگان قرار می‌گیرد تا محصولات مشابه به کشور وارد و به رقیب جدی ما بدل شوند. گویی سیاست‌گذاران از هیچ تلاشی برای از میان بردن تولید، کوتاهی نمی‌کنند.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: سندیکای صنایع آلومینیوم ایران در طول سال‌های گذشته تلاش گسترده‌ای را به کار بسته است تا در تعامل با سیاست‌گذاران و صنایع بالادستی، زمینه عرضه مداوم و منظم شمش را در بورس کالا فراهم کند. این تعامل می‌توانست مانع گران‌فروشی شمش آلومینیوم در بازار داخلی شود، اما نباید فراموش کرد که بخش بزرگی از صنایع بالادستی آلومینیوم کشور به دولت وابسته هستند و گویی از حمایت دولتمردان در مسیر فعالیت خود بهره‌مند می‌شوند.

حقیقی گفت: در شرایطی که فروش مواد اولیه موردنیاز تولید با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد ادامه دارد و امکانی برای اصلاح شرایط در دسترس نیست، انتظار می‌رود سیاست‌گذاران از الزام صادرکنندگان به ارزان‌فروشی دلار، دست بکشند.

وی گفت: مسئولان نسبت به شرایط واقف هستند و این ادعا که نرخ دلار در بازار آزاد را به‌رسمیت نمی‌شناسند، به‌منزله چشم‌پوشی از شرایط تولید و تولیدکنندگان است. در واقع در شرایطی که فعالان صنعتی تحت‌تاثیر شرایط سیاسی و اقتصادی ایران با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند، انتظار می‌رود مسیر تولید و صادرات تسهیل شود. اما نه‌تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه هر روز مانعی جدید در روند فعالیت صنایع و صادرات، ایجاد می‌شود.

نرخ بهره‌بانکی ۲۳ درصدی

حقیقی گفت: در شرایطی که نرخ دلار در بازار آزاد بیش از ۶۰هزار تومان است، دلار نیمایی در کانال ۴۰ هزارتومانی قیمت‌گذاری می‌شود. یعنی صادرکنندگان موظف به پرداخت جریمه ۲۰ هزارتومانی به دولت هستند. این تنبیه در شرایطی اعمال می‌شود که صادرات تنها راهکار برای تداوم تولید و توسعه عملکردی بسیاری از صنایع است. حقیقی در پاسخ به پرسشی مبنی بر شرایط تامین سرمایه در گردش صنایع و دریافت تسهیلات بانکی توسط صنایع گفت: در سال‌های اخیر مسیر دریافت تسهیلات بانکی به‌شدت دشوار و غیراقتصادی شده است. در گذشته، تسهیلات بانکی با نرخ ۲۳درصدی ظاهری در اختیار صنایع قرار می‌گرفت. البته ۱۰ درصد از مبلغ تسهیلات دریافتی در گرو بانک باقی می‌ماند، با این حساب نرخ واقعی بهره تسهیلات به‌مراتب بیشتر از ۲۳ درصد اعلامی است.

در حال حاضر بانک‌ها صنایع را موظف می‌کنند پیش از دریافت تسهیلات، مبالغی را در بانک سپرده‌گذاری کنند.

در ادامه براساس میزان سپرده صنایع و مدت‌زمانی که در بانک می‌ماند، تسهیلاتی را در اختیار آنها قرار می‌دهند. حقیقی گفت: شرایط سختگیرانه بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات به صنایع در شرایطی است که ما این سرمایه را نقدا برای خرید مواد اولیه به شرکت‌های وابسته به دولت پرداخت می‌کنیم. در نهایت نیز، محصول نهایی تولیدی خود را به شرکت‌های وابسته به دولت می‌فروشیم و بهای فروش خود را با تاخیر چندماهه و حتی یک‌ساله دریافت می‌کنیم. در واقع باید اذعان کرد که دولت در سیاست‌گذاری به‌گونه‌ای عمل می‌کند که تنها منافع خود و شرکت‌های وابسته‌اش تامین شود.

این فعال صنعت آلومینیوم افزود: تداوم این روند به زمینگیر شدن بسیاری از صنایع منتهی می‌شود. کمااینکه در سال‌های اخیر بسیاری از تولیدکنندگان از گردونه تولید و رقابت خارج شده‌اند. در نهایت بدون تردید شرایط توصیف‌شده به‌ضرر اقتصاد کشور است، بنابراین انتظار می‌رود سیاست‌گذاران برای حفظ منافع عمومی، این مشکلات را مرتفع کنند.

ارز تک‌نرخی، تنها راهکار حذف رانت

احسان سلطانی، کارشناس اقتصادی اظهار کرد: در ماه‌های اخیر بسیاری از مدیران و تصمیم‌گیران در دولت سیزدهم اعلام کرده‌اند که نرخ دلار در بازار آزاد را به‌رسمیت نمی‌شناسند؛ همین ادعا نیز چالش‌های ارزی کشور را تقویت می‌کند.

وی افزود: در شرایطی که دلار در بازارهای مختلف با قیمت‌های متفاوتی معامله می‌شود، بستر توزیع رانت و گران‌فروشی نرخ دلار فراهم می‌شود و لطمات جدی را به اقتصاد تحمیل می‌کند. بنابراین تک‌نرخی کردن ارز تنها راه برون‌رفت از این شرایط است. در غیر این صورت تنها رانت میان فعالان حوزه‌های مختلف تولید و تجارت، جابه‌جا می‌شود.

سلطانی در ادامه بااشاره به انتشار نامه از سوی ۱۰ انجمن بزرگ تولیدی و درخواست اصلاح نرخ دلار نیمایی گفت: این دست تلاش‌ها در سال‌های گذشته بارها انجام گرفته است. از این اقدام می‌توان به‌عنوان مقدمه‌ای برای رشد بهای دلار نیمایی یاد کرد. بسیاری از اعضای اصلی تشکل‌های بزرگ را صنایع خصولتی یا وابسته به دولت تشکیل می‌دهند. این تشکل‌ها حتی از قدرت بالایی در تصمیم‌سازی‌ها برخوردار هستند؛ بنابراین باید منتظر گرانی دلار نیمایی در آینده نزدیک باشیم.

این اقتصاددان گفت: رشد نرخ دلار نیمایی به افزایش نرخ محصولات نهایی در کشور منتهی خواهد شد. علاوه‌براین بساط رانت برچیده نخواهد شد. در نتیجه تنها راهکار اساسی برای مقابله با این شرایط، اصلاح نظام ارزی و تک‌نرخی کردن ارز است.

کلام آخر

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که اصلاح نظام اقتصادی سیاست‌های ارزی کشور، تنها راهکار بهبود شرایط تولید و صادرات است. در سال‌های اخیر شاهد توزیع رانت گسترده‌ای میان وابستگان قدرت و ثروت به بهانه‌های مختلف بوده‌ایم. تا زمانی که نرخ ارز در نوسان است، توزیع رانت ادامه دارد و تنها میان افراد مختلف جابه‌جا می‌شود.

عضو انجمن نوردکاران فولادی:
با خام فروشی بازارهای هدف محصولات طویل را به رقبا واگذار می کنیم

عضو انجمن نوردکاران با انتقاد از خام فروشی گفت: حتی اگر با قیمت تمام شده محصولات نهایی طویل به فروش برود بهتر از این است که مواد خام ارزان به خریداران خارجی عرضه کنیم و رقیب ما در بازارهای هدف شوند.

صنف نوردکاران در سال های اخیر با یکسری مسائل و چالش ها در حوزه تولید و بازار مواجه هستند و در این میان برخی قوانین و بخشنامه ها اصلی ترین مواردی است که از نگاه فعالان این صنف مانع تولید محسوب می شوند. از سوی دیگر این صنف با وزارت نیرو نیز در چالش هستند به نحوی که به گفته فعالان صنف در طی دو سال اخیر بدون هماهنگی با فولادسازان در تابستان بیش از یک ماه برق را قطع کرده و در زمستان نیز اقدام به قطع گاز و برق می کند که این قطعی ها چون به صورت ناگهانی و بدون اطلاع است خسارت های زیادی به تجهیزات، سازه ها و ماشین آلات و قطعات برقی کارخانجات این حوزه وارد کرده است. با این وجود فعالان صنف نوردکاران معتقدند اگر دولت رویه خود را تغییر بدهد و در بحث برگشت ارز صادرات هم سهولت ایجاد کند نوردکاران می توانند حداقل ۵ تا ۶ میلیون تن از بازار اهداف صادراتی را در سال جاری داشته باشند.

احمد رضوی نیک عضو انجمن نوردکاران فولادی ایران در گفتگو با خبرنگار بازار در خصوص مهمترین مسائل پیرامون این صنعت گفت: در صنف ما موانع بسیاری وجود داشته و دارد؛ یکی از آنها مانعی است که بر سر راه صادرات این واحدها گذشته اند یعنی بحث تعهد ارزی.

افزایش بی رویه قیمت برق و گاز؛ مانعی در فرایند تولید صنف نوردکاران

رضوی نیک افزود: کشور ایران وارد تحریم شده و این تحریم ها را باید دولت راه حل بگذارد نه اینکه بار دولت هم روی دوش تولید کنندگان بیفتد. با این وجود الان قیمت قطعات یدکی بر اساس تحریم هایی که انجام شده به حدود هزار درصد افزایش پیدا کرده است.

وی ادامه داد: از دیگر موانع پیش روی تولید به بحث افزایش بی رویه قیمت برق و گاز است. ضمن اینکه با مشکلاتی همچون قطعی برق و گاز و دستورات و بخشنامه های خلق الساعه ای که برای گمرک ایجاد می شود و یکی روز جلوی صادرات میلگرد را می گیرند، یک روز باز می گذارند، روز دیگر برای شمش تعرفه می گذارند و غیره.

این مقام مسئول خاطر نشان کرد: در حالی که طبق قانون تجارت اگر بخشنامه ای صادر می شود بایستی قبل از اجرا سه ماه به تولید کننده مهلت بدهند سپس بخشنامه اجرایی شود. نه اینکه تولید کننده کالا را به مرزهای خروجی جهت صادرات ارسال کرده و قرارداد هم بسته شبانه بخشنامه می کنند و فردا اجرا می کنند! در حالی که کالا ۱۰ روز در مسیر حمل و نقل بوده و وقتی به بازارچه مرزی می رسد و می خواهد خارج شود با دستورات جدید مواجه می شود و زیان و ضرر هنگفتی به تولید کننده وارد می کند.

رضوی نیک افزود: کلیه این موارد موجب شده ظرفیت کارخانجات ما از ۱۰۰ درصد به ۳۰ درصد برسد و شاهد هستیم فقط واحدهای تولیدی دولتی و شبه دولتی نزدیک به ۱۰۰ درصد تولید می کنند. آن هم به این دلیل که این واحدها تمام زنجیره فولاد را دارند.

کاهش صادرات محصولات نهایی طویل پیامد خام فروشی

وی با اشاره به دامپینگ شرکت های دولتی علیه بخش خصوصی به عنوان مانع بعدی در مسیر تولید و بازار گفت: شرکت های دولتی چون دسترسی به طول زنجیره دارند یعنی از سنگ اهن تا محصول نهایی مثل میلگرد و تیر آهن را دارند لذا در بخش پایینی توان فروش میلگرد را با قیمت های جهانی و بازارهای جهانی ندارند و به این ترتیب میلگرد را با قیمت شمش صادراتی شان برابر می گذارند و به مشتریان صادراتی می فروشند.

این امر باعث می شود که مابقی شرکت های خصوصی که دسترسی به طول زنجیره و تولید شمش و گندله اسفنجی ندارند کلا به زیان بنشینند و صادرات شان صفر شود.

این فعال صنف نورد کاران در ادامه گفت: مشکل بعدی در رابطه با خام فروشی است که طبق آمار اگر ببینید آمار صادرات شمش بیلت و اسلب بالغ بر ۱۲ میلیون تن در سال بوده اما محصولات نهایی طویل مثل تیراهن، نبشی و میلگرد حدود ۳ میلیون تن در سال است.

این عضو انجمن نوردکاران فولادی ادامه داد: ما بارها در انجمن به متولیان و به وزارت صمت اعلام کرده ایم که خام فروشی را کم کنند و حداقل ارزش افزوده در قالب صادرات به رقبای خود ندهیم به جای این بیاییم میلگرد و محصولات طویل تولید کنیم، حتی اگر با قیمت تمام شده این محصولات به فروش برود بهتر از این است که ما مواد خام ارزان به اینها بدهیم که محصولات را در کشور خود تولید کنند و رقبای ما در محصولات نهایی شوند و بازارهای هدف ما را بگیرند.

تعرفه های سنگین دولت عراق علیه تولیدات فولاد ایران

وی خاطر نشان کرد: همین طور که می بینید این امر باعث شده کشورهایی مثل عراق علیه ایران دامپینگ کنند و تعرفه های سنگینی برای محصولاتی مثل میلگرد و تیرآهن ایران ببندند که توجیه صادرات ندارد. به این ترتیب امروز میلگرد ایرانی حتی با قیمت شمش جهانی هم خواهان ندارد! به عبارت دیگر الان میلگرد با قیمت حدود ۴۸۰ دلار هم خواهان ندارد در حالی که قیمت این میلگرد در عراق بالغ بر ۶۸۰ دلار است ولی به دلیل تعرفه سنگینی که دولت عراق علیه تولید کنندگان فولاد ایران بسته و شمش ارزان ایران را بدون هیچ گونه تعرفه و عوارضی به کشور شان می برند، با این قیمت ها هم خواهان ندارد.

رضوی نیک افزود: به این ترتیب تمام ارزش افزوده ای که در کشور بوده اعم از کارگری، انرژی، آلایندگی هوا و و هر آنچه برای ایران هزینه داشته است دو دستی نتیجه و سود اش را در قالب محصولات خام به کشورهای همسایه صادر می کنیم.

یادداشت

بهره‌برداری از نخستین تصفیه‌خانه فاضلاب در معدن چاه‌گز آغاز شد

مدیر مجتمع معادن سنگ آهن فلات مرکزی ایران گفت: اولین تصفیه خانه فاضلاب در مجتمع معادن سنگ آهن فلات مرکزی و در سایت معدنی چاه‌گز به بهره برداری رسید.

حمید رحیمی مدیر مجتمع معادن سنگ آهن فلات مرکزی ایران در این باره توضیح داد: نخستین تصفیه خانه فاضلاب با اعتباری بالغ بر ۲۱۶ میلیارد ریال احداث و راه اندازی شد که پس از خوداظهاری واحد و نمونه‌برداری صورت گرفته، نتایج آزمایشات بررسی و پس از مطابقت آن‌ها با استانداردهای ملاک عمل، تصفیه خانه مذکور افتتاح و مورد بهره برداری قرار گرفت. وی با اشاره به اینکه ظرفیت این تصفیه خانه حدود ۱۰۰ مترمکعب در شبانه روز است، افزود: فاضلاب تولیدی از طریق انشعابات متعدد در خط انتقال جدید به طول دو کیلومتر و پس از عبور از دو چربی گیر در مسیر وارد سیستم تصفیه شده و تمامی پساب تصفیه شده به منظور آبیاری فضای سبز و پایانه حمل و نقل مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

روزگار معدن
چهارشنبه
• ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۰

پیمان G۷ برای توقف استفاده از زغال سنگ تا سال ۲۰۳۵

کشورهای G۷ با ضرب الاجل سال ۲۰۳۵ موافقت کرده اند تا استفاده از زغال سنگ در سیستم های انرژی خود را کنار بگذارند. وزرای انرژی و آب و هوا پس از دو روز نشست در تورین متعهد شدند که انرژی زغال سنگ را در نیمه اول دهه ۲۰۳۰ متوقف کنند. اما همچنین به کشورهای متکی به زغال سنگ مانند ژاپن و آلمان، با اجازه دادن به گزینه «یک جدول زمانی منطبق با حفظ حد ۱,۵ درجه سانتیگراد» گرمایش جهانی بالاتر از سطوح پیش از صنعتی شدن، آزادی عمل دادند.

این اولین باری است که اقتصادهای G۷ که مجموعا بیش از یک پنجم انتشار گازهای گلخانه ای جهانی را تشکیل می دهند، ضرب الاجلی برای زغال سنگ تعیین می کنند. ژیلبرتو پیچتو فراتین، وزیر امنیت انرژی و محیط زیست ایتالیا گفت: "کاهش زغال سنگ سیگنال بزرگی به جهان است. اما این متن امکان ادامه سرمایه گذاری در گاز را با وجود موافقت وزیران برای کنار گذاشتن تمام سوخت های فسیلی تا سال ۲۰۵۰ در اجلاس آب و هوای سازمان ملل متحد COP۲۸ در سال گذشته باز گذاشت."

سوزاندن سوخت های فسیلی تا حد زیادی بزرگترین عامل گرمایش جهانی است. لوکا برگاماسکی، یکی از بنیانگذاران اندیشکده آب و هوای ایتالیا ECCO گفت که این ضرب الاجل به معنای کاهش حمایت عمومی از سرمایه گذاری جدید گاز است. به عنوان بخشی از توافق تورین، وزیران همچنین هدفی جهانی برای افزایش شش برابر ظرفیت ذخیره سازی برق از سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۳۰ تعیین کردند.سر دیوید کینگ، مشاور ارشد علمی سابق بریتانیا و بنیانگذار گروه مشاوره بحران آب و هوا، یک نهاد مستقل از دانشمندان، گفت: "ما واقعاً یک بحران داریم. سال گذشته گرم ترین سال ثبت شده در زمین و دریا بود. میانگین جهانی برای ۱۲ ماه منتهی به مارس ۱,۵۸ درجه سانتیگراد بالاتر از میانگین سالهای ۱۸۵۰ تا ۱۹۰۰ قبل از صنعتی بود. این با هدف پاریس متمایز است، که برای افزایش بلندمدت بیش از ۱,۵ درجه سانتیگراد در بیش از یک دهه اندازه گیری شده است."استیون گیلبولت، وزیر آب و هوای کانادا، گفت که این توافق نشان می‌دهد که G۷ نتایج نشست COP۲۸ سازمان ملل در دوبی را جدی می‌گیرد، جایی که کشورها متعهد شدند از تمام سوخت‌های فسیلی دور شوند. اما تحلیلگران گفتند که برای تبدیل این برنامه ها به سیاست داخلی به کار بسیار بیشتری نیاز است.

تا سال ۲۰۲۵ میلادی،

محدودیت دسترسی به کنسانتره مس

گروه خبر

به دلیل وضعیت محدودیت دسترسی به کنسانتره مس، معامله‌گران در بازار مس بر این باورند که شرایط فعلی احتمالا تا سال ۲۰۲۵ به دلیل کاهش تعرفه‌های ذوب به سطحی پایین‌تر از تعرفه‌های مبنا ادامه خواهد داشت؛ بر همین اساس، حجم معاملات کنسانتره مس نسبت به معیارهای بلندمدت صنعت مذکور کاهش بسیاری داشته است.برخی از منابع در حاشیه کنفرانس سالانه «CESCO» که در شهر سانتیاگو شیلی برگزار شد، اعلام کردند که مشارکت‌کنندگان بازار کنسانتره مس به ویژه معامله‌گران با این پیش‌بینی که وضعیت محدودیت دسترسی به کنسانتره مس در سال ۲۰۲۵ ادامه خواهد داشت، قرارداد محموله‌های خریداری شده خود را مبتنی بر تعرفه‌های ذوب بسیار پایین تامین کرده‌اند. در همین راستا، شماری از منابع مطرح کردند که بسیاری از معاملات کنسانتره مس انجام شده توسط معامله‌گران برای سال ۲۰۲۵ با تعرفه‌های ذوب بسیار پایین ۱۰ دلار و ۲۰ دلار در هر تن به ثبت رسیده است.به گفته یکی از معامله‌گران بازار، شماری از خریداران پیشنهاد خرید محموله کنسانتره مس با تعرفه ذوب مبنای در نظر گرفته شده برای سال ۲۰۲۵ را ارائه داده‌اند. برخی معامله‌گران حتی اعلام کرده‌اند که حاضر به خرید کنسانتره مس مورد نیاز خود با نصف تعرفه ذوب تعیین شده برای سال ۲۰۲۵ هستند.رقم تعیین شده تعرفه ذوب مبنا نسبت به تعرفه ذوب فعلی کمتر است؛ با این حال با توجه به اینکه هنوز چند ماه تا سال ۲۰۲۵ باقیمانده و وضعیت بازار مس همچنان با برخی چالش‌ها روبه‌رو است، تعدادی از مشارکت‌کنندگان بازار پیشنهاد خرید محموله کنسانتره مس با تعرفه ذوب مبنای سال ۲۰۲۵ را یک اقدامی پرریسک عنوان می‌کنند. همچنین ارقام پیشنهادی، بسیار کمتر از تعرفه ذوب مبنای ۸۰ دلار در هر تن تعیین شده برای ثبت قراردادها با زمان تحویل طولانی‌مدت برای کنسانتره مس در سال ۲۰۲۴ است.تعدادی از منابع به موسسه «Fastmarkets» اعلام کردند که روند شدید کاهشی تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس به دلیل اختلالات ایجاد شده در روند عرضه و همچنین به دلیل افزایش ظرفیت تولید واحدهای ذوب در هند، چین و اندونزی رخ داده است.شماری از مشارکت‌کنندگان معتقدند که اگر تعرفه ذوب کنسانتره مس در بازار حتی به صورت جزئی تغییر کند و در سال ۲۰۲۵ به سطوح ۴۰ دلار یا ۵۰ دلار در هر تن برسد، آن دسته از معامله‌گرانی که در حال حاضر محموله کنسانتره مس خود را با تعرفه‌های ذوب بسیار کمتری به نسبت ارقام اعلام شده تامین می‌کنند، تحت فشار بسیار بالایی قرار خواهند گرفت.

▣ پیش‌بینی توقف روند نزولی تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس

چندین فعال بخش معدن بر این باورند که روند نزولی تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس متوقف خواهد شد و انتظار می‌رود این تعرفه‌ها در بازار فیزیکی، در ماه‌های آینده و در سال ۲۰۲۵ روندی افزایشی به خود بگیرند. با این حال، تمام حاضران در کنفرانس سالانه «CESCO» که با موسسه «Fastmarkets» مصاحبه انجام دادند، معتقد بودند که تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس به رقم ۸۰ دلار در هر تن تعیین شده برای سال ۲۰۲۴ نزدیک نخواهد شد.یکی از فعالان بخش معدن در همین رابطه بیان کرد: ادامه وضع کنونی ممکن است به تعطیلی برخی از واحدهای ذوب کنسانتره مس ختم شود؛ با این حال؛ نرخ تعرفه‌های ذوب فعلی مجددا با روندی افزایشی همراه خواهد شد.

به گفته شماری از منابع، تعرفه‌های ذوب بسیار پایین ممکن است حاشیه سود برخی از واحدهای ذوب را بسیار کاهش دهد و آن‌ها را با مشکل روبه‌رو کند. اگر تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس افزایش پیدا کند، آن دسته از معامله‌گرانی که کنسانتره مس خود را با تعرفه‌های ذوب بسیار پایین تامین کرده‌اند، تحت فشار قرار می‌گیرند.یکی دیگر از منابع اظهار داشت: عوامل بسیار زیادی در روند کاهشی تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس دخیل هستند و در هر حال برخی در این شرایط متضرر خواهند شد.وی تصریح کرد: ممکن است در شرایط فعلی برخی از معامله‌گران، واحدهای ذوب یا هر دوی آن‌ها با مشکلات مالی مواجه شوند؛ از همین رو، وجود مشکل مالی باعث تاثیر منفی بر صنعت مس به خصوص در بخش کنسانتره خواهد شد.

این منبع در ادامه بیان کرد: برخی از شرکت‌های کوچک‌تر در چنین وضعیتی تحت فشار قرار می‌گیرند و اگر نتوانند اقدامات لازم را در این خصوص انجام دهند و خود را برای تغییرات سال ۲۰۲۵ در بازار کنسانتره مس آماده نکنند، ممکن است با بحرانی جدی مواجه شوند. افزایش قیمت مس باعث افزایش سرمایه بازار مورد نیاز معامله‌گران و افزایش فشار بر آن‌ها خواهد شد.

عوامل دیگری نیز ممکن است موجب افزایش فشار بر معامله‌گران در این بازار شود. در همین راستا، در حال حاضر اختلاف حالت کانتنگو برای فلز مس در بورس فلزات لندن (LME) وضعیت مناسبی دارد، به نحوی که ممکن است تعرفه ذوب پایین واحدهای ذوب کنسانتره مس را جبران کند؛ با این حال به گفته برخی فعالان بازار در صورتی که معامله‌گران تحت فشار بیشتری قرار بگیرند، اختلاف قیمت‌ها در بورس فلزات لندن افزایش خواهد یافت و وضعیت کانتنگو تغییراتی را به خود خواهد دید.چنین شرایطی تاثیر منفی زیادی بر وضعیت معامله‌گران بازار کنسانتره مس خواهد گذاشت. در همین راستا، قیمت سه ماهه مس بورس فلزات لندن با در نظر گرفتن وضعیت کانتنگو و اختلاف قیمت نقدی ۱۰۸ دلار و ۵۰ سنت ۱۰۸/۵۰ دلار در هر تن، حدود ۹ هزار و ۷۹۸ دلار و ۵۰ سنت ۹,۷۹۸/۵۰ دلار به ازای هر تن اعلام شد. به گفته یکی از فعالان بازار مس، معامله‌گران باید خود را برای اتفاقات آینده آماده کنند و نیاز دارند در برخی مواقع ریسک‌پذیر باشند.

▣ اقداماتی که معامله گران بازار باید انجام دهند

ریسک‌پذیری معامله‌گران باید مبتنی بر پیش‌بینی ادامه روند محدودیت بازار کنسانتره مس در سال ۲۰۲۴ و همچنین در سال ۲۰۲۵ باشد؛ بدین معنا که رقم تعرفه‌های ذوب برای محموله‌های خریداری شده در سال ۲۰۲۵ باید در حدود ۱۰ دلار در هر تن در نظر گرفته شود.

یکی از فعالان بخش معدن در همین رابطه ابراز کرد: انتظار می‌رود تعرفه ذوب برای فروش محموله‌های کنسانتره مس در سال ۲۰۲۴ همچنان کمتر از ۱۰ دلار در هر تن و حداقل تا پایان سه ماهه سوم سال میلادی جاری باقی بماند.

وی پیش‌بینی کرد که انتظار می‌رود تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس در محدوده ۱۰ دلار در هر تن برای سال ۲۰۲۵ و حتی ۲۰۲۶ باقی بماند؛ با این حال، به نظر می‌رسد حجم فروش مبتنی بر قراردادها با زمان تحویل بلندمدت افزایش پیدا کند.

یکی دیگر از فعالان بخش معدن با تایید این مطلب اعلام کرد که انتظار می‌رود تعرفه‌های ذوب در سال ۲۰۲۵ برای کنسانتره مس کمتر از ۳۰ دلار در هر تن باقی بماند.به گفته برخی دیگر از فعالان در این بخش، احتمال می‌رود بر سر پرداخت تعرفه ذوب در محدوده ۲۰ دلار در هر تن در سال آتی میلادی توافق حاصل شود. شماری از حاضران در کنفرانس مذکور و معامله‌گران بازار مس به عدم بازیابی تعرفه‌های ذوب به سطح نسبتا بالا در آینده نزدیک و حتی در میان‌مدت اشاره کردند.اندی کول، تحلیلگر موسسه «Fastmarkets» اعلام کرد: ادامه روند نزولی چنین تعرفه‌های ذوب نامتعارفی موجب افزایش نوسانات بازار مس خواهد شد؛ از همین رو، کاهش میزان تولید واحدهای ذوب می‌تواند در بازیابی محدود در تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس موثر واقع شود.پیش‌بینی‌های موسسه نامبرده نشان می‌دهد که تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس در سال ۲۰۲۵ بین ۱۶ دلار در هر تن تا ۴۳ دلار در هر تن متغیر خواهد بود که این ارقام نشان‌دهنده عدم بازیابی سریع تعرفه‌های مذکور به اعداد گزارش شده در سال ۲۰۲۳ است. برخی از منابع پیش‌بینی کردند که حجم عرضه کنسانتره مس اندکی بازیابی را تجربه کند اما برخی دیگر از منابع خاطرنشان کردند که چالش‌های مالی که عمدتا به دلیل کاهش تعرفه‌های ذوب به وجود آمده است، می‌تواند منجر به کاهش ظرفیت تولید در شماری از واحدهای ذوب شود. این مسئله احتمالا تاثیر مثبتی در افزایش و یا بازیابی نسبی تعرفه‌های ذوب کنسانتره مس خواهد داشت.به گفته تعدادی از منابع آگاه به وضعیت بازار، توقف موقت فعالیت برخی از واحدهای ذوب می‌تواند وضعیت محدودیت دسترسی در بازار کنسانتره مس را اندکی التیام بخشد که در نتیجه آن تعرفه‌های ذوب کمی افزایش را تجربه خواهند کرد. این منابع تاکید کردند: اینکه تعرفه‌های ذوب تا چه اندازه‌ای بازیابی خواهند شد، سوالی است که بسیاری از تحلیلگران هنوز نتوانستند پاسخ قطعی برای آن ارائه دهند. آن‌ها بر این باورند که وضعیت محدودیت دسترسی به کنسانتره مس به قدری حاد است که به نظر می‌رسد تعرفه‌های ذوب به این زودی‌ها به طور کامل بازیابی نشوند.برخی از تحلیلگران بر این باورند حتی اگر برخی از مشکلات روند عرضه مس مرتفع شود یا مثلا شرکت «First Quantum» فعالیت خود در معدن «Cobre Panama» را از سر بگیرد، محدودیت دسترسی به کنسانتره مس باقی خواهد ماند و تعرفه‌های ذوب همچنان روند نزولی خود را حفظ می‌کنند.

به گفته برخی از مشارکت‌کنندگان بازار، با توجه به اختلالات غیرمنتظره ایجاد شده در عرضه مس، سرمایه‌گذاری‌های محدود در پروژه‌های جدید، کاهش ارقام تعیین شده در دستورالعمل‌های تولید و کاهش عیار سنگ‌های معدنی، مشکل کاهش تعرفه‌های ذوب و پالایش مس نیز بر مشکلات قبلی ایجاد شده در روند عرضه مس افزوده است.از سوی دیگر تعدادی دیگر از تحلیلگران اذعان می‌کنند که معامله‌گران در حال حاضر صرف‌نظر از تعرفه‌های ذوب، برای دسترسی به محموله‌های کنسانتره مس دست به هر اقدامی خواهند زد زیرا محدودیت ایجاد شده در روند عرضه فعلی ممکن است باعث شود دست معامله‌گران برای انجام معاملات تجاری با مشتریان خود خالی بماند.به گفته این تحلیلگران، انتظار می‌رود که روند نزولی تعرفه‌های ذوب در بازار فیزیکی همچنان به قوت خود باقی بماند؛ چراکه معامله‌گران بیشتر نگران دسترسی خود به محموله‌های کنسانتره مس در بازار هستند و توجهی به نوسانات تعرفه‌های ذوب در شرایط فعلی نشان نمی‌دهند.

پآن‌ها در پایان خاطرنشان کردند که اگر وضعیت بازار مس به سرعت تغییر کند، ممکن است شرکت‌های کوچک‌مقیاس با خطر ورشکستگی مواجه شوند و حتی احتمال می‌رود شکاف بین تعرفه‌های ذوب توافق شده برای سال ۲۰۲۵ و بازار فیزیکی افزایش قابل‌توجهی پیدا کند.

شرکت «Green Li-ion» تاسیسات جدید خود را در آمریکا راه‌اندازی کرد

شرکت «Green Li-ion» به عنوان یک شرکت فعال در زمینه بازیافت باتری‌های لیتیوم‌یونی مستقر در سنگاپور، اولین واحد تجاری خود را برای تولید مواد کاتدی و آندی مورد استفاده در تولید باتری از فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده و پودر کاتد راه‌اندازی کرده است که در نوع خود اولین شرکت در آمریکای شمالی به شمار می‌رود.

استفان هیوارد، معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» در روز جمعه ۱۹ آوریل ۲۰۲۴ ظرفیت فرآوری تاسیسات تولیدی جدید این شرکت در شهر اتوکا در ایالت اوکلاهمای آمریکا را روزانه در حدود دو تن معادل سالانه حدود ۷۳۰ تن اعلام کرد.

وی با بیان اینکه میزان تولید در این واحد به حجم مواد اولیه بستگی دارد، افزود: در تاسیسات جدید مذکور، امکان تولید ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) ظرف ۱۲ ساعت با نرخ بازیابی ۹۵ درصد یا بالاتر فراهم شده است.معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» با تاکید بر اینکه فرایند تولید ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) ظرف چند هفته آتی آغاز خواهد شد، عنوان کرد: راه‌اندازی تاسیسات مذکور به اتمام رسیده است و انتظار می‌رود مرحله آزمایشی نهایی آن در آینده نزدیک به پایان برسد.هیوارد در ادامه مطرح کرد: پس از پایان عمر مفید باتری‌های لیتیومی، این باتری‌ها در دو فاز مجزا بازیافت می‌شوند؛ فاز ابتدایی مربوط به فرایند مکانیکی است که در آن خردایش قراضه‌ها انجام می‌شود و کمبودی در این زمینه مشاهده نمی‌شود. همچنین امروزه تامین‌کنندگان زیادی در بازار کار خردایش قراضه‌ها مشغول به فعالیت هستند.

به گفته وی، ظرفیت بسیار مناسبی در این بخش برای تولیدکنندگان سلول باتری به منظور استفاده از قراضه فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده و پودر کاتد وجود دارد.معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» خاطرنشان کرد: در حال حاضر شکاف فعلی ایجاد شده در صنعت بازیافت قراضه مربوط به فاز دوم آن یعنی مرحله فرآوری فلزات حیاتی بازیافتی وجود دارد. به عنوان مثال در برخی از واحدهای فرآوری، فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده یا پودر کاتد به برخی از محصولات حاوی سولفات مانند سولفات منگنز، سولفات کبالت، سولفات نیکل و یا کربنات لیتیوم تبدیل می‌شوند. چالش اصلی در این فاز، تبدیل سولفات به ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) و ماده فعال کاتدی (CAM) به منظور استفاده مجدد از آن‌ها در تولید باتری است.وی اضافه کرد: پس از بازیافت این سولفات‌ها به صورت جداگانه، محصولات فرآوری شده باید دوباره در قالب ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) و ماده فعال کاتدی (CAM) به کشورهای آسیایی فرستاده شوند.حال این سوال مطرح می‌شود که اگر هدف استفاده از انرژی‌های پاک، کاهش میزان کربن تولیدی است، با جابه‌جایی حجم زیادی از سولفات‌ها به نقاط مختلف جهان چگونه می‌توان به این هدف دست یافت؟معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» در همین راستا عنوان کرد: پس از خردایش قراضه باتری‌های مستهلک شده، مواد داخل آن به تولیدکنندگان ماده فعال کاتدی (CAM) به منظور تبدیل به سلول باتری تحویل داده می‌شود. در این بین چندین مرحله لجستیکی دیگر انجام می‌پذیرد که شرکت «Green Li-ion» به عنوان ارائه‌دهنده فناوری بسیار منحصر به فرد در این رابطه، برای تولید فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده و پودر کاتد، مستقیما به سراغ تولید ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) و کربنات لیتیوم می‌رود. بر همین اساس نیازی نیست که شرکت «Green Li-ion» برای تبدیل سولفات‌های خود، آن‌ها را در قالب ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در تولید باتری (pCAM) و هیدروکسید به کشورهای قاره آسیا ارسال کند.هیوارد تصریح کرد: علاوه بر تولید ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در باتری (pCAM) و کربنات لیتیوم، امکان تولید گرافیت با خلوص صنعتی برای شرکت «Green Li-ion» فراهم شده است.وی همچنین به انعطاف‌پذیری فناوری شرکت «Green Li-ion» برای مطابقت فرایند تولید با مشخصات هر فرآوری فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده که شرکت نامبرده دریافت می‌کند و توانایی سفارشی‌سازی آن اشاره کرد.معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» ابراز کرد: عملکرد این فناوری بسته به نوع ماده اولیه به کار رفته تغییر خواهد کرد و میزان مواد اولیه مورد استفاده و حجم تولید بر آن تاثیر منفی نمی‌گذارد.لازم به ذکر است که مسئله انعطاف‌پذیری فناوری مذکور، در بیانیه مطبوعاتی شرکت «Green Li-ion» در روز ۱۱ آوریل ۲۰۲۴ مورد تاکید قرار گرفت.به گفته هیوارد، در تاسیسات جدید و سایر تاسیسات شرکت «Green Li-ion» با استفاده از فناوری منحصر به فرد، امکان سفارشی‌سازی تولید محصول مطابق با مشخصات مورد نیاز تولیدکنندگان سلول باتری و مبتنی بر میزان تولید مورد نیاز مشتریان وجود دارد.

وی در ادامه مطرح کرد: امکان صدور مجوز استفاده از فناوری شرکت «Green Li-ion» برای دیگر شرکت‌ها و سایر واحدهای چندساختاری فراهم شده است.معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» خاطرنشان کرد: مجوز استفاده از فناوری از سوی خود شرکت صادر می‌شود. بر همین اساس هر شرکتی که در بازار تولید فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده یا پودر کاتد فعالیت دارد، می‌تواند با استفاده از این فناوری برای خود یک سیستم حلقه بسته ایجاد کند.

معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» در ادامه یادآور شد: تعدادی از واحدهای فرآوری باتری سرب تمایل به استفاده از فناوری شرکت «Green Li-ion» پیدا کرده‌اند، با این حال فناوری شرکت مذکور برای این‌گونه واحدهای فرآوری طراحی نشده است و امکان بازیافت باتری‌های اسید سرب و باتری خودروهای الکتریکی (EV) برای آن‌ها در حال حاضر میسر نیست.هیوارد هدف از ارائه فناوری مذکور را مطابق با اهداف قانون کاهش تورم آمریکا دانست و اضافه کرد: شماری از تولیدکنندگان سلول باتری و برخی شرکت‌های صنعتی به منظور استفاده از این فناوری ابراز علاقه کرده‌اند.

وی بر این باور است شرکت‌هایی که دسترسی مناسبی به فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده دارند، به جای فروش آن می‌توانند با ایجاد یک حلقه بسته در مراکز تولید خود، از فناوری شرکت «Green Li-ion» برای تبدیل فلزات حیاتی بازیافتی استفاده کنند.گفتنی است دولت آمریکا به ریاست جو بایدن از سال ۲۰۲۱، حمایت‌های متعددی از طریق سرمایه‌گذاری و وضع قوانین برای تقویت زنجیره تامین باتری در ایالات متحده آمریکا در قالب قانون کاهش تورم آمریکا (قانون سرمایه‌گذاری و مشاغل زیربنایی) ارائه کرده است.معاون اجرایی شرکت «Green Li-ion» هدف از ارائه قانون کاهش تورم را بومی‌سازی زنجیره تامین مواد اولیه حیاتی در خاک آمریکا دانست.

بر همین اساس فناوری شرکت مذکور علاوه بر رفع نگرانی‌های مطرح شده در راستای این قانون، امکان تولید و فرآوری ماده واسطه فعال کاتدی به کار رفته در باتری (pCAM) در آمریکا را با تقویت زنجیره تامین در خاک این کشور فراهم کرده است. به نظر می‌رسد در طرح کاهش تورم آمریکا، قوانین مبتنی بر تکنولوژی‌های موجود و آینده این کشور تدوین شده‌اند.هیوارد در ادامه بیان کرد: مدیران شرکت «Green Li-ion» تصمیم گرفته‌اند ابتدا فاز آزمایشی تاسیسات مذکور در ایالت اوکلاهما را آغاز و سپس فرایند تولید در مقیاس صنعتی و تجاری را پیاده‌سازی کنند.

به گفته وی، هدف این شرکت اتمام فاز آزمایشی با موفقیت کامل به منظور پیاده‌سازی بدون نقص فاز صنعتی و تجاری تاسیسات مذکور است. همچنین این شرکت با استفاده از فناوری خود قصد دارد تا حد امکان خطرات موجود در دو فاز واحدهای خردایش قراضه‌ها و فاز فرآوری فلزات حیاتی بازیافتی موجود در باتری‌های مستهلک شده را کاهش دهد.

برمدار جهان

عربستان سعودی به تکاپوی تامین لیتیوم افتاد

وزیر صنعت و منابع معدنی عربستان طی مصاحبه‌ای گفت: با هدف تولید باتری خودروهای الکتریکی و سرمایه‌گذاری در این بخش، این کشور در نظر دارد که لیتیوم مورد نیاز خود را از کشورهای دیگر تامین کند؛ اگرچه تلاش‌ها برای تامین لیتیوم از منابع داخلی عربستان هنوز در مراحل اولیه قرار دارد.

عربستان سعودی که اقتصاد آن دهه‌هاست متکی به نفت بوده، میلیاردها دلار هزینه کرده است تا خود را به قطبی برای تولید خودروهای الکتریکی تبدیل کند. سرمایه‌گذاری در بخش خودروهای الکتریکی، بخشی از تلاش‌های شاهزاده محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد عربستان برای تنوع بخشیدن به منابع درآمد اقتصادی این کشور است.

روز یکشنبه ۲۸ آوریل ۲۰۲۴ بندر الخورایف، وزیر صنعت و منابع معدنی عربستان سعودی در مصاحبه‌ای با خبرگزاری رویترز اظهار داشت: لیتیوم یک ماده معدنی بسیار مهم است که بخش عمده‌ای از زنجیره تامین به ویژه در صنعت باتری به شمار می‌رود.

وی در حاشیه نشست ویژه مجمع جهانی اقتصاد که در شهر ریاض برگزار شد، بیان کرد: لیتیوم به جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره انسان تبدیل شده است.

وزیر صنعت و منابع معدنی عربستان سعودی در همین راستا عنوان کرد: شرکت آرامکو عملیات اکتشاف استخراج لیتیوم از آب دریا و تخلیه آب شور از میادین نفتی عربستان را آغاز کرده است.

با این حال، هنوز نمی‌توان در خصوص احتمال موفقیت‌آمیز بودن اجرای این طرح سخن گفت. الخورایف خاطرنشان کرد: اگرچه می‌توان به نتایج عملیات اکتشافی مذکور امیدوار بود اما باید اقدامات بیشتری در این زمینه انجام شود.

وی با اشاره به حجم ذخایر معدنی و امکان تغلیظ سنگ‌های معدنی، از این دو به عنوان ویژگی‌هایی نام برد که در هنگام بررسی صرفه اقتصادی چنین پروژه‌هایی باید مورد ارزیابی قرار گیرد.

به گفته وزیر صنعت و منابع معدنی عربستان سعودی، طبق بررسی‌های انجام شده عملیات استخراج لیتیوم از آب دریا در عربستان، احتمالا از دو ویژگی حجم ذخایر معدنی مناسب و امکان تغلیظ سنگ‌های معدنی مبرا است.

لازم به ذکر است که صندوق سرمایه‌گذاری دولتی عربستان سعودی و صندوق سرمایه‌گذاری عمومی (PIF) این کشور با همکاری شرکت «Ma'aden»، صندوق سرمایه مشترکی به نام صندوق «Manara Minerals» را برای تخصیص سرمایه به منظور خرید دارایی‌های معدنی در خارج از عربستان در سال ۲۰۲۳ تشکیل دادند. در همین راستا، تمایل سرمایه‌گذاران عربستان در بخش معادن لیتیوم، تمرکز بر روی خرید دارایی‌های لیتیوم سبز است.

الخورایف در پاسخ به سوالی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی در صنعت لیتیوم، اظهار داشت: تمامی نیازهای وزارت صنعت و منابع معدنی عربستان سعودی برای تامین لیتیوم به هر طریق ممکن تامین خواهد شد.

این نیازها یا از طریق تولید لیتیوم در داخل عربستان و یا از طریق واردات با استفاده از سرمایه تخصیص یافته از صندوق «Manara Minerals» یا دیگر سرمایه‌گذاران برآورده می‌شود.

رودریگو اورکیزا، مدیر بخش امور بین‌الملل وزارت خارجه شیلی به گفت‌وگوی انجام شده میان سفارت عربستان سعودی در سانتیاگو با وزیر معادن شیلی در هفته سوم آوریل ۲۰۲۴ به منظور میزبان از هیئتی از عربستان در اواخر سال جاری میلادی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های بالقوه در بخش معدن شیلی اشاره کرد.

آورا ویلیامز، وزیر معادن شیلی از بیان جزئیات در رابطه با معادنی که عربستان سعودی تمایل به سرمایه‌گذاری در آن‌ها کرده است، خودداری کرد.

در پایان الخورایف از گفت‌وگوهای انجام شده میان عربستان و شیلی در خصوص اعطای مجوز استخراج لیتیوم از معادن شیلی ابراز بی‌اطلاعی کرد.

صادرات بوکسیت از گینه افزایش یافت

گینه آرام آرام در حال افزایش صادرات بوکسیت خود به بازار جهانی است؛ این کشور اعلام کرده که تصمیم دارد حجم مرسولات بوکسیتی خود را افزایش دهد.

علی‌رغم مشکلات ایجاد شده در ماه دسامبر ۲۰۲۳، از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون حجم تولید بوکسیت و صادرات آن از گینه افزایش یافته است. به گفته مسئولان این کشور، هدف اصلی از افزایش تولید و ارسال آن، عدم تداخل فصل باران با تولید است.

در واقع مواد اولیه از زمین خارج شده و به سرعت ارسال می‌شوند تا بارندگی اختلالی ایجاد نکند.

تنها در ماه مارس سال جاری میلادی، ۱۱ میلیون تن بوکسیت از معادن گینه خارج شد که ۶ میلیون تن از آن طی نیمه دوم ماه از گینه صادر شده بود.

بر این اساس منابع بوکسیتی گینه هفت میلیارد و ۴۰۰ میلیون تن برآورد شده که ۲۶/۴ درصد از کل منابع جهانی بوکسیت را شامل می‌شود.

رشد بازار سنگ آهن پس از تعطیلات چین

آخرین قیمت سنگ آهن خلوص ۶۲ درصد در بازار واردات چین با بازگشت چینی ها از تعطیلات روز کارگر ۳,۱۵ دلار رشد داشته ۱۲۰,۲ دلار هر تن سی اف آر ثبت شده است. بهبود فروش محصولات فولادی چشم انداز بازار را در کوتاه مدت مثبت کرده و بهبود تقاضای سنگ آهن نیز بی تاثیرنبوده است. البته همیشه پس از تعطیلات روند بازار این طور است.

در این بین برخی از فعالان بازار معتقدند با تداوم رشد قیمت ها شاید عقب بنشینند تا بازار به ثبات برسد.

روزگار معدن
چهارشنبه
۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۰

یادداشت

مبارکه، دارنده کامل‌ترین زنجیره تولید ورق‌های فولادی

محمدجواد براتی
مدیر روابط عمومی فولادمبارکه

فولاد مبارکه تنها تولیدکننده دارای زنجیره کامل ورق کامل قلع‌اندود در کشور به‌حساب می‌آید. این شرکت همواره برای تأمین تمام نیازهای کشور در حوزه فولاد اهتمام ویژه داشته و ازآنجاکه استفاده از ورق قلع‌اندود در صنایع غذایی و سایر صنایع کاربردهای مختلفی دارد، افزایش کمّی و کیفی این محصول که تولید آن از حساسیت بسیاری برخوردار است در اولویت این شرکت قرار داشته و دارد.

استقلال و خودکفایی در صنعت فولاد و تأمین نیاز کشور در حوزه‌های مختلف، دغدغه اصلی شرکت فولاد مبارکه از زمان راه‌اندازی این شرکت تا امروز بوده و در مسیر پرچالش پیشرفت، افزایش کمّی و کیفی محصولات و تأمین نیاز بازار، جلب رضایت مشتریان و ایجاد تنوع در تولید محصولات برای خلق دانش و ثروت، همواره در سیاست‌های راهبردی این شرکت قرار داشته است.

از دیرباز تولید ورق قلع‌اندود در صنعت فولاد موردتوجه بوده و با توجه به مصرف زیاد این محصولات در صنایع غذایی و دیگر زمینه‌های پرکاربرد، شکل‌گیری زنجیره تولید آن در دستور کار فولاد مبارکه قرار گرفت تا سرانجام از اواسط اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۴، تولید این محصول در فولاد مبارکه طی زنجیره‌ای از فعالیت‌ها شامل اسیدشویی، نورد دوقفسه‌ای، شست‌وشوی الکترولیتی، آنیل شماره ۳، تمپرمیل و خط قلع‌اندود و خطوط برش صورت گرفت و درنهایت محصولی باکیفیت و قابل‌رقابت با شرکت‌های معتبر فولادی دنیا به بازار عرضه شد.

در حال حاضر محصولات قلع‌اندود فولاد مبارکه در ۴ گرید تولید می‌شود و هرساله، ضمن ثبت رکوردهای تازه در تولید این محصول، زمینه ارتقای کیفیت و رضایت مشتریان بیش‌ازپیش فراهم می‌آید تا علاوه‌بر افزایش سهم بازار، ارزش‌آفرینی بیشتری برای شرکت و درنهایت اقتصاد کشور حاصل شود.

در حال حاضر، فولاد مبارکه مهم‌ترین کارخانه تولید ورق در کشور است که سهم عظیمی از عرضه انواع ورق فولادی را به خود اختصاص داده است. کیفیت مطلوب ورق‌های تولیدی این مجموعه باعث شده بازار صادراتی مناسبی برای این محصولات ایجاد شود و این امر، ضمن ارزآوری برای کشور، موجب افزایش اعتبار صنعت فولاد ایران در جهان و ارتقای فولاد مبارکه به‌عنوان شرکتی موفق در این زمینه می‌شود.

توفیقات حاصل‌شده در زمینه تولید ورق‌های فولادی تنها یکی از دستاوردهای فولاد مبارکه است و این شرکت تنها در سال گذشته با تولید ۱۲ محصول ویژه، ازجمله تختال‌های فولاد زنگ‌نزن و فولادهای مورداستفاده در محیط نفت و گازترش، کارنامه درخشانی در زمینه مدیریت بهره‌وری و ارتقای توان فنی و مهندسی از خود بر جای گذاشته است و بدون شک تمامی این اقدامات و گسترده شدن سبد محصولات شرکت نشان از آن دارد که این شرکت در عمل به وظایف و مسئولیت‌های خود و دست‌یابی به اهداف و چشم‌اندازهایش موفق عمل کرده است.

اجرای پروژه‌های عظیم توسعه متوازن و هماهنگ گروه فولاد مبارکه در اقصی نقاط ایران و اجرای پروژه نورد گرم شماره ۲ و پروژه‌های زیرساختی در حوزه‌های انرژی و راه، به‌طورقطع آینده روشنی را از جهات مختلف برای کشور رقم می‌زند؛ بنابراین با توجه به نام‌گذاری سال جدید تحت عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم»، پیش‌بینی می‌شود با مشارکت و همدلی کلیه همکاران، تأمین‌کنندگان و پیمانکاران این گروه، شاهد دستاوردهای کمّی و کیفی بیشتری در سال جاری باشیم. فراموش نمی‌کنیم که شرکت فولاد مبارکه همواره خود را متعهد به ساخت ایران اسلامی و خلق آینده‌ای بهتر برای ایرانیان می‌داند و می‌کوشد در این مسیر، حفاظت از محیط‌زیست و عمل به مسئولیت‌های اجتماعی در تمامی حوزه‌های مرتبط موردتوجه و اهتمام ویژه این شرکت بوده و خواهد بود.

در شرکت آلومینای ایران انجام شد؛

حفظ محیط زیست و توسعه پایدار با مدیریت روان آب‌ها و سیلاب‌ها

شرکت آلومینای ایران به عنوان یک بنگاه اقتصادی، متعهد به حفظ محیط زیست و توسعه پایدار منطقه است و مدیریت صحیح روان آب‌ها و سیلاب‌ها، گامی مهم در راستای تحقق این تعهد خواهد بود.بارش‌های اخیر در منطقه فرصتی ارزشمند برای شرکت آلومینای ایران را فراهم آورده است تا با مدیریت صحیح روان آب‌ها و سیلاب‌ها، ضمن حفظ محیط زیست به توسعه پایدار منطقه نیز کمک کند. جمع‌آوری و ذخیره‌سازی این روان آب‌ها می‌تواند به تقویت سفره‌های زیرزمینی و تامین آب شرب و کشاورزی منطقه کمک شایانی کند. همچنین این اقدام ارزشمند می‌تواند از فرسایش خاک و سیلاب‌های مخرب جلوگیری کرده و به حفظ اکوسیستم منطقه کمک کند؛ علاوه‌براین، ایجاد تالاب‌ها و آبگیرها با استفاده از روان آب‌ها می‌تواند به جذب پرندگان مهاجر و رونق گردشگری در منطقه بینجامد.

از مزایای مدیریت صحیح روان آب‌ها و سیلاب‌ها برای شرکت آلومینای ایران و منطقه می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

تقویت سفره‌های زیرزمینی و تامین آب شرب و کشاورزی: جمع‌آوری و ذخیره‌سازی روان آب‌ها می‌تواند به افزایش سطح آب سفره‌های زیرزمینی و تامین آب شرب و کشاورزی منطقه کمک کند.

جلوگیری از فرسایش خاک و سیلاب‌های مخرب: روان آب‌ها و سیلاب‌ها می‌توانند موجب فرسایش خاک و تخریب اراضی کشاورزی و زیرساخت‌ها شوند؛ مدیریت صحیح این منابع می‌تواند از این خسارات جلوگیری کند.

حفظ تنوع زیستی: روان آب‌ها و سیلاب‌ها زیستگاه بسیاری از گونه‌های گیاهی و جانوری هستند که مدیریت صحیح این منابع می‌تواند به حفظ تنوع زیستی منطقه کمک کند.

جذب پرندگان مهاجر و رونق گردشگری: ایجاد تالاب‌ها و آبگیرها با استفاده از روان آب‌ها می‌تواند به جذب پرندگان مهاجر و رونق گردشگری در منطقه بینجامد.

ایجاد اشتغال: مدیریت صحیح روان آب‌ها و سیلاب‌ها می‌تواند به ایجاد اشتغال در زمینه‌های مختلف مانند کشاورزی، گردشگری و حفاظت از محیط زیست کمک کند.

با مدیریت صحیح روان آب‌ها و سیلاب‌ها، شرکت آلومینای ایران می‌تواند به عنوان یک الگوی نمونه برای سایر صنایع در منطقه عمل کند و به توسعه پایدار و حفظ محیط زیست کمک کند. گفتنی است که از ابتدای سال جاری تا کنون، مجموعا ۵۸۰ هزار مترمکعب آب ناشی از بارش‌های اخیر در دو نوبت در بند تغذیه‌ای شرکت آلومینای ایران ذخیره شده است.

معادن کلید توسعه کردستان

گروه خبر

توسعه معادن از مهمترین ابزار دولت برای توسعه اقتصادی است و کردستان به واسطه داشتن نعمت معادن می‌تواند با توسعه معادن شاهد افزایش اشتغال و بهبود وضعیت اقتصادی استان باشد.

توسعه معادن یکی از ابزارها برای محرومیت‌زدایی در کشورهای دارای معدن است و این معادن معمولاً در مناطق محروم و دور افتاده کشورها قرار دارند ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست، کردستان دارای ظرفیت‌های متعددی و سرشار از موهبت‌های خدادادی است و از ارکان توسعه در این مناطق معادن هستند که موجب پیشرفت این استان می‌شود.

توسعه معادن در مناطق محروم می‌تواند یکی از مهم‌ترین ابزارهای دولت برای توسعه اقتصادی این مناطق باشد و معدن یکی از ظرفیت‌های بسیار خوب شهرستان بیجار در کردستان است.

بیجار به واسطه کوه‌های بلند و برافراشته و ارتفاعی که از سطح دریا دارد به بام ایران شهرت دارد در نگاه اول اینجا شهری است که در دل کوه محصور شده اما در واقع باید گفت نعمت‌های خداوند در این منطقه حاکم و جاری است و در دل کوه‌های این دیار معادن و ذخایر بسیار مهم سنگ آهن نهفته است که موجب رونق اقتصادی کشور شده است.شهرستان بیجار از لحاظ منابع طبیعی و خدادادی دارای پتانسیل‌های بالقوه خوبی است که بدون شک استفاده بهینه از آن موجب پیشرفت این منطقه می‌شود اما با وجود ظرفیت‌های کشاورزی، دامپروری، باغداری و معادن، متأسفانه بیکاری جوانان این دیار به دردی بزرگ تبدیل شده است. سهم اشتغال جوانان از موهبت معادن بسیار ناچیز است و مردم این دیار با مشکلات زیادی مواجه هستند.

جاده نامناسب مهمترین مشکل منطقه کرانی

محمد عباس نیا یکی از اهالی منطقه کرانی اظهار کرد: منطقه کرانی دارای معادن مهمی است که ارزش زیادی دارد اما روزانه ما شاهد تردد تعداد بسیار زیاد خودروهای سنگین و کامیون در این منطقه هستیم که به معضلی برای مردم تبدیل شده است.

این شهروند کرانی گفت: متأسفانه منطقه کرانی جاده دسترسی بسیار نامناسبی دارد و تردد خودروهای سنگین در این جاده کم عرض بسیار خطرناک است. وی گفت: سال‌های زیادی است که این مشکل را مطرح می‌کنیم اما تاکنون اقدام خوبی در این زمینه صورت نگرفته است و ما از مسؤولان انتظار داریم که در این زمینه چاره اندیشی کنند.

معادن در محرومیت زدایی نقش مهمی دارند

یکی دیگر از شهروندان بیجاری نیز در گفت‌وگو با مهر عنوان کرد: در منطقه کرانی معادن متعدد سنگ آهن وجود دارد که این معادن در اقتصاد کشور نقش محوری دارند.

محمد اکبری گفت: معادن سنگ آهن در منطقه کرانی واقع شده‌اند و بهره برداری زیادی از این معادن انجام می‌شود اما با وجود این ظرفیت مهم اقتصادی مردم منطقه یاسوکند از آن سهمی ندارند و با مشکلات زیادی مواجه هستند. وی افزود: مردم این منطقه به لحاظ جاده‌ای از محرومیت زیادی رنج می‌برند و سالانه شاهد تصادفات جاده‌ای بی‌شماری در این منطقه هستیم. وی گفت: این مهم می‌طلبد در راستای ایجاد جاده دسترسی مناسب معادن وارد عمل شوند و سهم حقوق دولتی معادن در راستای آبادانی این منطقه هزینه شود.

جاده‌هایی که زیر بار تردد ماشین خم شده‌اند

یاسر مختاری از جوانان منطقه یاسوکند نیز اظهار کرد: سال‌ها است وعده ساخت و تعریض این جاده شنیده می‌شود ولی در عمل چیزی وجود ندارد.وی افزود: تردد روزانه بیش از ۲۰۰ خودروی باری سنگین و اضافه شدن ۲۰۰ دستگاه خودروی سنگین آب، دیگر نفس جاده را بریده است.

این جوان یاسوکندی اضافه کرد: سال‌هاست که مردم روستاهای اطراف به علت تردد کامیون‌ها دچار خسارت مالی و حتی جانی شدند اما برای اینکه چرخ تولید کشور نخوابد، از بیان آسیب‌های جدی معدن خود داری کرده‌اند.

معادن نقش مهم و اثرگذاری در اقتصاد کشور دارند

مدیر روابط عمومی یکی از ۱۰ شرکت برتر معدنی کشور در بیجار نیز با ارائه گزارشی از تولیدات معدنی این شرکت که در کردستان در زمینه تولید زنجیره سنگ آهن، گندله و آهن اسفنجی فعالیت دارد، افزود: معادن نقش مهم و اثرگذاری در اقتصاد کشور و افزایش میزان اشتغالزایی دارند

محمد ستوده با بیان اینکه معادن در زمره نعمات خدادادی است، تصریح کرد: باید در راستای بهره‌مندی از این نعمت الهی تلاش کرد.

وی توجه به صنعت معدن را در امر اشتغالزایی و رفع بیکاری مؤثر خواند و گفت: سعی بر این است تا با تلاش مضاعف نسبت به سال قبل شاهد افزایش تولیدات معدنی این شرکت در بیجار باشیم. وی در پاسخ به این سوال مبنی بر راهکارهای این شرکت معدنی برای حل مشکل جاده‌ای و تردد خودروهای سنگین که موجب نارضایتی مردم منطقه کرانی شده است، افزود: امسال نهضت راه‌سازی را در شرکت‌های معدنی و تولیدی در دستور کار قرار داده‌ایم تا زمینه رفع مشکل تردد خودروهای سنگین به معدن برطرف شود.

فعالیت ۲۰۰ معدن فعال در کردستان

معاون امور معادن صمت کردستان کردستان نیز در گفت‌وگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: در حال حاضر بیش از ۲۰۰ معدن فعال در استان کردستان وجود دارد.

مهدی سیفی باغی‌خانی افزود: معادن نقش مهم و اساسی در اشتغالزایی دارند و در حال حاضر ۴ هزار و ۲۰۰ نفر به صورت مستقیم در معادن استان کردستان مشغول به کار هستند. وی اعلام کرد: با توجه به اهمیت معادن در اشتغالزایی شغل‌های غیر مستقیم بسیاری نیز از وجود این معادن برخوردار می‌شوند.سیفی باغی خانی به میزان اکتشافات معادن در سطح استان اشاره کرد و گفت: در بحث اکتشاف معادن ۲ بخش خصوصی و دولتی امور اکتشافات را در سطح استان انجام می‌دهند.

وی ادامه داد: در بخش دولتی با توجه به انعقاد تفاهم نامه سه جانبه بین سازمان صمت، سازمان زمین شناسی و ایمیدرو اکتشافات معدنی در سطح وسیع به سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور واگذار شده است.

وی تاکید کرد: این اقدام با هدف شناسایی عناصر کمیاب که در حالت عادی به آن توجه نشده است در حال انجام به صورت سطحی و عمقی است. معاون امور معادن صمت کردستان اعلام کرد: پس از شناسایی سرمایه گذاری از طریق ایمیدرو انجام می‌شود و سازمان زمین شناسی در امور اکتشافات از توان نیروهای متخصص استانی نیز استفاده می‌کند.وی به رسالت بخش خصوصی اشاره کرد و گفت: در بخش خصوصی نیز تعدادی شخصیت حقیقی و حقوقی عملیات اکتشاف را انجام می‌دهند. وی با اشاره به اینکه نیروهای متخصص نیز در زمینه اکتشافات معدنی در سطح استان داریم، تاکید کرد: همچنین در این بخش از توان فارغ التحصیلان زمین شناسی استفاده می‌شود و عمده فعالیت‌ها توسط نیروهای متخصص داخل استان در حال انجام است و در هرجا که نیاز باشد از توان نیروهای متخصص کشوری نیزه بهره می‌بریم.

سیفی باغی خانی در ادامه به وضعیت کردستان در کشفیات معادن اشاره و بیان کرد: خوشبختانه استان کردستان از لحاظ کیفی و ذخایر معدنی وضعیت بسیار خوبی دارد و ذخایر و معادن فلزی در حال اضافه شدن هستند. وی ادامه داد: همچنین معادن سنگ آهن و طلا نیز در استان در حال اکتشاف است و سایر اکتشافات قبلی نیز در حال انجام است.وی به وضعیت سرمایه گذاران به بخش معادن نیز اشاره و عنوان کرد: خوشبختانه سرمایه گذاران نگاه خوب و مثبتی به حوزه معادن دارند و با تاکید مقام معظم رهبری بر حوزه معادن و جایگزینی آن به جای نفت اهمیت معادن روز به روز در حال بیشتر شدن است و استقبال سرمایه گذاران بیشتر است.معاون امور معادن صمت کردستان خاطر نشان کرد: بیشترین معادن سطح استان در شهرهای قروه، بیجار و سقز وجود دارد.

با توجه به اهمیت معادن در اقتصاد کشور و اشتغالزایی بسیار خوبی که به همراه دارد انتظار می‌رود با ادامه روند توسعه معادن در مناطق محروم کشور و رشد اکتشافات، در آینده‌ای نه‌چندان دور معادن به‌عنوان پایه‌های اصلی رشد اقتصادی کشور و استان کردستان مورد استفاده قرار خواهند گرفت اما آنچه که بیش از توسعه معادن به مطالبات مردمی تبدیل شده توجه به جاده معادن و تردد خودروهای سنگین در مناطق روستایی و شهرهای کوچک است که خطر جاده‌ها را برای مردم افزایش داده و نیاز است شرکت‌های معدنی به این مهم توجه داشته باشند.

خبر

آغاز تولید از پروژه مگامدول طوبی سیرجان با حداکثر ظرفیت

آغاز تولید از پروژه مگامدول طوبی سیرجان با حداکثر ظرفیت

به پشتوانه توان حرفه ای و کوشش های مداوم تیم راه اندازی پروژه ، اولین مرحله از تولید آهن اسفنجی مگامدول طوبی سیرجان با ظرفیت اسمی ۵۱۰۰ تن در روز تحقق یافت.

این دستاورد بهره برداری با هدف حداکثر سازی ظرفیت اسمی کارخانه این پروژه صنایع معدنی همزمان با آغاز سال "جهش تولید با مشارکت مردم" به ثمر نشسته است که از ابعاد مختلف دارای اهمیت است.

پروژه احیاء مستقیم طوبی از جمله طرح های مگامدول حوزه صنایع معدنی است که با ظرفیت تولید روزانه یک میلیون و ۸۵۰ هزار تن آهن اسفنجی از سوی شرکت مهندسی فن آور معادن وفلزات (MMTE) و با استفاده از جدیدترین روش های مبتنی بر دانش فنی روز میدرکس به مرحله اجرا درآمده است.

گروه MMTE تاکنون با اجرای ۳ پروژه احیا مستقیم (گوهر، کوثر و طوبی) در شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر و ثبت ۵.۴ میلیون تن ظرفیت و نیز اجرای ۲ پروژه آهن اسفنجی به کارفرمایی شرکت جهان فولاد سیرجان به ظرفیت ۲ میلیون تن، در مجموع با ثبت رکورد اجرایی ۷.۴ میلیون تن، در میان شرکت های ایرانی، بالاترین سهم توسعه پروژه های آهن اسفنجی و ایجاد زنجیره ارزش صنایع معدنی را در استان کرمان در اختیار دارد.

اجرای پروژه هوشمندسازی موتورخانه‌های حرارت مرکزی شرکت فولاد مبارکه

پروژه هوشمندسازی موتورخانه‌های حرارت مرکزی شرکت فولاد مبارکه با تشکیل یک کارگروه در راستای مدیریت و صرفه‌جویی در حوزه مصرف انرژی با موفقیت انجام شد.

امیر گودرزی، مدیر سیستم‌ها و فناوری اطلاعات شرکت فولاد مبارکه در این خصوص بیان کرد: یکی از موضوعات محوری در پروژه‌های تحول دیجیتال در کارخانه‌های فولادسازی، مدیریت انرژی و صرفه‌جویی در مصرف انرژی است. در همین راستا در سال ۱۴۰۰، نیاز واحد تعمیرات مرکزی به سیستمی جامع جهت کنترل و مانیتورینگ کلیه پمپ‌خانه‌ها و موتورخانه‌های حرارت مرکزی فولاد مبارکه برای نخستین بار مطرح شد. بدین ترتیب پروژه‌ای با هدف کنترل و مانیتورینگ حدود ۸۵ موتورخانه و پمپ‌خانه با قابلیت راهبری از طریق یک اتاق کنترل مرکزی، در قالب پروژه‌های تحول دیجیتال تعریف شد.

وی تصریح کرد: از جمله اهداف این پروژه می‌توان به قابلیت کنترل و مانیتورینگ مجموعه از یک اتاق کنترل مرکزی به منظور کنترل و اقدام مؤثر در کوتاه‌ترین زمان ممکن؛ قابلیت آرشیوینگ مقادیر آنالوگ و وضعیت‌های سایت در یک پایگاه داده به منظور سهولت در عیب‌یابی و بررسی‌های تخصصی؛ بهینه‌سازی و مدیریت مصرف منابع و انرژی (آب، برق و گاز) از طریق هوشمندسازی و پیاده‌سازی سناریوهای کنترلی؛ بهینه‌سازی منابع انسانی و عدم نیاز به حضور فیزیکی و بازرسی‌های مداوم اشاره کرد.

مدیر سیستم‌ها و فناوری اطلاعات شرکت فولاد مبارکه عنوان کرد: با توجه به ابعاد وسیع پروژه از لحاظ هزینه و اجرا، تصمیم کمیته فنی بر آن شد که پروژه در چندین فاز تعریف و پیاده‌سازی شود؛ بنابراین پمپ‌خانه، موتورخانه و هواسازهای رختکن E۱۴-۱۵ به عنوان پایلوت و فاز نخست پروژه انتخاب شد. این پروژه با هزینه‌ای بالغ بر ۱۲۰ هزار میلیارد ریال انجام شده که مشتمل بر تهیه و خرید کلیه تجهیزات مرتبط با هوشمندسازی موتورخانه‌ها و خدمات نرم‌افزاری اتصال تاسیسات با اتاق کنترل این پروژه است.

حسین طاهری، مدیر تعمیرات مرکزی شرکت فولاد مبارکه اظهار داشت: پس از راه‌اندازی پروژه مذکور، با اندازه‌گیری‌های انجام شده از میزان مصرف انرژی قبل و بعد از استقرار، مشخص شد که به دلیل هوشمندسازی موتورخانه‌ها به میزان ۲۰ درصد در مصرف گاز صرفه‌جویی شده است که این عدد در صورت تکمیل فازهای آینده مربوط به کلیه موتورخانه‌ها، منجر به صرفه‌جویی ریالی قابل‌توجهی خواهد شد. از سوی دیگر با اجرای این پروژه، ضمن تغییرات عمده در فرایند اجرایی و استفاده از تجهیزات به‌روز به منظور کنترل موتورخانه‌ها، هواسازها و رختکن‌ها، روش‌های قبلی که عمدتا مبتنی بر کنترل و اقدامات اپراتورهای مربوطه با حضور در محل موتورخانه‌ها، بررسی تجهیزات و اصلاحات موردنیاز بود، (به عنوان مثال، کنترل آماده‌به‌کاری بویلرها و دمای آب در زمان تعویض شیفت) دیگر استفاده نمی‌شود و کلیه کنترل‌ها و اقدامات اصلاحی از طریق اتاق کنترل هوشمند موتورخانه‌های حرارت مرکزی به شرح ذیل انجام می‌شود:

سیستم کنترلی موتورخانه:

در موتورخانه قسمت‌های بویلر، منابع کویلی و منابع انبساط در فرایند کنترل اتوماتیک قرار می‌گیرد که سناریوی کنترل هریک از قسمت‌ها به شرح ذیل است:

-سناریوی کنترل بویلرها: ست‌پوینت دمایی بویلرها توسط دو آیتم دمای محیط و ست‌پوینت وارد شده از سوی کاربر برای مصارف گرمایی متنوع ایجاد می‌شود و کنترلر متناسب با فیدبک دریافتی از سایت، وضعیت بویلرها را کنترل می‌کند.

-سناریوی کنترل منابع کویلی: منابع کویلی وظیفه تامین آب گرم جهت مصارف بهداشتی و سیستم گرمایش هواسازها را بر عهده دارد. در این قسمت دمای مطلوب سیستم با توجه به شرایط محیطی، توسط اپراتور وارد شده و سیستم کنترلی بر مبنای این ست‌پوینت برای هر یک از منابع، یک ست‌پوینت جداگانه ایجاد می‌کند. در صورتی که دمای منبع کویلی از ست‌پوینت پایین‌تر باشد، فرمان باز شدن برای ولو کنترلی آن ارسال می‌شود و برعکس، به ازای باز شدن هر ولو کنترلی یکی از پمپ‌های منابع کویلی (جهت گردش آب) روشن خواهد شد.

-سناریوی کنترل منابع انبساط: منابع انبساط وظیفه تامین فشار در سیستم را بر عهده دارند. هر یک از منابع انبساط دارای سه عدد شیر پرکن، تخلیه و نیتروژن و همچنین چهار عدد لول‌سوییچ است که مجموعه تجهیزات فشار مناسب برای سیستم را فراهم می‌کند. نحوه عملکرد به این ترتیب است که در صورتی که سطح آب از سطح «High» پایین‌تر بیاید، شیر پرکن باز می‌شود تا آب منبع تامین شود. در صورتی که فشار نیتروژن منبع از ست‌پوینت اعمال شده از سوی اپراتور کمتر و سطح آب بالاتر از سطح «High» باشد، شیر نیتروژن باز خواهد شد و در نهایت در صورتی که سطح آب منبع به «High» برسد شیر تخلیه باز خواهد شد.

محمد فشارکی، رئیس مرکز تعمیرات تاسیسات و لوله‌کشی صنعتی شرکت فولاد مبارکه در ارتباط با مزایای اجرای این سیستم اظهار داشت: از مزیت‌های این سیستم می‌توان به کاهش هزینه تعمیرات و تردد نیروی انسانی، جلوگیری از استهلاک زودهنگام تجهیزات و امکان ثبت و گزارش‌گیری از سوابق تعمیراتی اشاره کرد.

وی در خصوص هدف غایی سیستم کنترلی پمپ‌خانه، افزود: در پمپ‌خانه هدف از پیاده‌سازی سیستم کنترل، اتوماتیک شدن آیتم‌های زیر است:

-سه عدد پمپ این واحد متناسب با فشار خط اعمال شده از سوی اپراتور و با در نظر گرفتن کنترل زمان کارکرد، روشن خواهند شد. به منظور حفاظت از موتورها و قابلیت بهتر کنترل، از درایو الکتریکی برای پمپ‌ها استفاده شده است.

-ولو کنترلی ورودی (پرکن استخر) با ست‌پوینت ارتفاع مخزن که از طریق اپراتور تنظیم می‌شود و به طور اتوماتیک کار می‌کند.

-سناریوی حفاظت تجهیزات به این صورت است که در صورت بروز هرگونه نشتی آب و پر شدن چاهک پمپ‌خانه، سنسور تشخیص رطوبت به کار می‌افتد و کلیه ولوهای کنترلی اعم از ورودی خروجی را می‌بندد و کلیه پمپ‌ها را خاموش می‌کند. این شرایط تا زمان رفع مشکل ادامه دارد.

رئیس مرکز تعمیرات تاسیسات و لوله‌کشی صنعتی شرکت فولاد مبارکه مطرح کرد: در هواسازها سه ست‌پوینت دما، رطوبت و کیفیت هوای مطلوب توسط اپراتور تنظیم می‌شود و سیستم کنترل با استفاده از ست‌پوینت دما و کنترل باز و بسته شدن ولو کنترلی، دمای آسایش‌بخش را برای رختکن‌ها فراهم می‌کند. همچنین با کنترل عملکرد دمپر و متناسب با ست‌پوینت رطوبت و کیفیت هوا، در صورت نیاز هوای تازه به سیستم تزریق خواهد شد.

فشارکی یادآور شد: به منظور سهولت در تعمیرات و راهبری، علاوه بر سیستم اسکادای مستقر در اتاق کنترل، دو عدد تاچ‌پنل بر درب تابلوهای کنترل موتورخانه و پمپ‌خانه جهت مانیتورینگ سایت نصب شده است. با توجه به بررسی‌های صورت‌گرفته در خصوص نیازهای واحد، کنترلر زیمنس (سری BACnet) به عنوان سیستم کنترلی و نرم‌افزار «IRISA-SCADA» به عنوان سامانه جامع کنترل و مانیتورینگ معرفی شد.

مهدی اشرفی، رئیس تحول دیجیتال و تکنولوژی‌های عملیاتی شرکت فولاد مبارکه در ارتباط با مکانیسم و ابزارهای مورد استفاده در اجرای این پروژه، گفت: معماری سیستم اسکادا شامل سرور، سوئیچ دیتا سنتر و سوئیچ‌های صنعتی است که در قالب یک تابلو سرور پیاده‌سازی شده و در اتاق سرور واقع در اتاق کنترل تاسیسات و تعمیرات مرکزی نصب شده است. ارتباط سرور با کنترلرهای سایت از طریق بستر فیبر نوری بوده و کلاینت‌ها از طریق بستر شبکه با سرورها در ارتباط هستند. اطلاعات هر یک از کنترلرها از طریق بستر شبکه جمع‌آوری و جهت پردازش، نمایش و آرشیوینگ به سیستم اسکادا منتقل می‌شود.

وی ادامه داد: با توجه به تعداد سیگنال‌ها، سایت به قسمت‌های مختلفی تقسیم شده و برای هر قسمت کنترلر مجزا در نظر گرفته شده است. علاوه‌براین، تمامی کنترلرها از طریق شبکه با یکدیگر در ارتباط هستند و در نهایت کلیه اطلاعات از طریق بستر فیبر نوری به اتاق کنترل منتقل خواهد شد.

حسین نصرتی، تکنسین مرکز تعمیرات تاسیسات و لوله‌کشی صنعتی شرکت فولاد مبارکه نیز در این خصوص خاطرنشان کرد: در این پروژه سعی شد در کنار هوشمندسازی، نواقص زیرساختی و عیوبی مربوط به سالیان متمادی که مستلزم توقف و صرف زمان بود نیز هم‌زمان با پروژه هوشمندسازی اصلاح و استانداردسازی شود. این بهینه‌سازی‌ها کمک شایانی به عملیات نگهداری و تعمیرات، کاهش توقفات ناگهانی و به تبع آن، جلوگیری از هزینه‌های تحمیلی کرد؛ به عنوان مثال، می‌توان به استانداردسازی سیستم انبساط موتورخانه، سیستم تهویه مطبوع رختکن و همچنین افزایش ضریب ایمنی پمپ‌خانه و موتورخانه اشاره کرد.

وی یادآور شد: در اجرای این پروژه پایلوت با توجه به اینکه اولین پروژه هوشمندسازی سیستم‌های حرارت مرکزی فولاد بود، با چالش‌های زیادی روبه‌رو شدیم که خوشبختانه با همکاری یک تیم قوی و کار تیمی هماهنگ بین چند مرکز توانستیم برای اولین بار در مرکز تعمیرات تاسیسات و لوله‌کشی صنعتی به این مهم دست پیدا کنیم و قدمی موثر در پیشبرد هدف انقلاب صنعتی چهارم در این حوزه در فولاد مبارکه برداریم.

روزگار معدن
چهارشنبه
• ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۲۹ شوال ۱۴۴۵ • ۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۰

قیمت نفت صعودی شد

در پی بالارفتن قیمت نفت خام عربستان سعودی و تنش‌ها در خاورمیانه قیمت نفت روز دوشنبه افزایش یافت.پس از افزایش قیمت رسمی فروش نفت خام عربستان سعودی برای عرضه به مشتریانش در ماه ژوئن و کاهش امیدواری به برقراری آتش‌بس در غزه و درنتیجه بالاگرفتن تنش‌ها در منطقه نفت‌خیز خاورمیانه، قیمت معامله‌های آتی نفت خام روز دوشنبه (۱۷ اردیبهشت) افزایش یافت.

قیمت معامله‌های آینده نفت خام شاخص برنت دریای شمال روز دوشنبه تا ساعت ۸ و ۵۹ دقیقه به وقت گرینویچ با ۷۳ سنت یا ۰.۹ درصد افزایش به ۸۳ دلار و ۶۹ سنت برای هر بشکه رسید.

در همین حال، نفت خام شاخص وست تگزاس اینترمدیت آمریکا (WTI) روز دوشنبه با ۸۴ سنت یا ۱.۱ درصد افزایش، با قیمت ۷۸ دلار و ۹۵ سنت برای هر بشکه معامله شد.

معامله‌های آینده هر دو نوع نفت خام شاخص هفته گذشته بیشترین کاهش را در سه ماه اخیر ثبت کرد. پس از آنکه سرمایه‌گذاران داده‌های ضعیف مربوط به اشتغال در ایالات‌متحده و زمان‌بندی احتمالی کاهش نرخ بهره بانکی بانک فدرال رزرو آمریکا را ارزیابی کردند، قیمت نفت خام برنت بیش از ۷ درصد و نفت خام آمریکا ۶.۸ درصد کاهش یافت.صرف ریسک ژئوپلیتیکی در قیمت‌های نفت هم با آغاز مذاکرات برای برقراری آتش‌بس در غزه کاهش یافت.

تونی سایکامور، تحلیلگر بازار در مؤسسه آی‌جی، گفت: اخبار مربوط به تصمیم رژیم صهیونیستی به گسترش عملیات در رفح، احتمال توافق آتش‌بس را از مسیر خود خارج و تنش‌های ژئوپلیتیکی خاورمیانه را دوباره شعله‌ور می‌کند. همچنین، هم‌زمان با بالارفتن قیمت‌های نفت، عربستان سعودی هم قیمت‌های رسمی فروش نفت خام خود را به مشتریان آسیایی، اروپای شمال غربی و مدیترانه در ماه ژوئن افزایش داد که این اقدام نشان‌دهنده پیش‌بینی رشد تقاضا در فصل تابستان است.

وارن پترسون، رئیس بخش تحقیقات کالای مؤسسه آی‌ان‌جی، در یادداشتی بیان کرد: پس از افت بیش از ۷.۳ درصدی قیمت‌های نفت در معامله‌های هفته گذشته به‌دلیل کاهش تنش‌های ژئوپلیتیکی، نفت خام شاخص برنت هفته معاملاتی جدید را با شرایط بهتری آغاز کرد و با افزایش قیمت همراه شد.

وی افزود: این رویداد پس از آن صورت می‌گیرد که هم‌زمان با کاهش عرضه نفت در سه ماهه دوم سال جاری میلادی، عربستان سعودی قیمت‌های رسمی فروش نفت خام را برای عرضه به بیشتر مشتریان خود در ماه ژوئن افزایش داد.

رئیس انجمن صنفی نیروگاهای ایران مطرح کرد:

بحران ناترازی

مهدی کاوه‌ای

ناترازی ۱۵ تا ۲۰هزار مگاواتی برق کشور اگرچه منجر به اعمال محدودیت‌هایی برای صنایع در پیک مصرف تابستان می‌شود و عدم‌النفع‌های سنگینی را برای آنها به همراه دارد، اما اگر تعمیرات و اورهال سالانه توسط نیروگاه‌ها و شرکت‌های متخصص در این بخش انجام نشود، این ناترازی به شدت افزایش می‌یابد چرا که بخش زیادی از نیروگاه‌های کشور عمر بالایی دارند؛ با وجود این اقتصاد ناتراز صنعت برق باعث شده تا بخشی از هزینه‌های این تعمیرات هم به سختی توسط مالکان نیروگاه‌ها تامین شود و از طرفی وزارت نیرو هم از نقدینگی لازم برای پرداخت این ارقام برخوردار نباشد؛ بنابراین تعمیرات و اورهال به تناسب استانداردهای جهانی در نیروگاه‌ها انجام نمی‌شود که همین امر کاهش راندمان را به همراه دارد.در همین خصوص رئیس انجمن صنفی نیروگاه‌های ایران (اصنا) می‌گوید: در سطح جهانی ارقامی برای بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات بدون هزینه‌های سوخت با توجه به تکنولوژی نیروگاه‌ها مشخص شده و برای نیروگاه حرارتی کشورهایی که شرایطی مشابه ما دارند، تقریبا ۰.۲ تا ۰.۵ سنت به ازای تولید هر کیلووات ساعت تعیین شده و در سیکل ترکیبی بسته به نوع تکنولوژی توربین‌های گازی این رقم متفاوت است؛ نکته حائز اهمیت اینکه در سال ۱۴۰۲ بر اساس گزارش شرکت برق حرارتی ۳۴۶ میلیون مگاوات ساعت تولید برق داشته‌ایم که ۶۳ میلیون مگاوات ساعت در حوزه توربین‌های گازی، ۲۰۰ میلیون مگاوات ساعت سیکل ترکیبی و ۸۳ میلیون مگاوات ساعت نیروگاه‌های بخاری این برق را تولید کرده‌اند و چنانچه همان ۰.۲ سنت را برای بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری به طور متوسط در ازای هر کیلووات ساعت برق در نظر بگیریم، صرفا برای تعمیر و نگهداری در حوزه نیروگاه گازی ۱۲۶ میلیون دلار، سیکل ترکیبی ۴۰۰ میلیون دلار و در حوزه نیروگاه‌های بخاری بالغ بر ۲۴۹ میلیون دلار به سرمایه‌گذاری نیاز داریم که مجموع آن به حدود ۸۰۰ میلیون دلار می‌رسد؛ ضمن اینکه با پیر بودن برخی نیروگاه‌ها مواجهیم و حدود ۲۰۰ میلیون دلار هم باید برای نوسازی این بخش بودجه در نظر بگیریم تا در مجموع هزینه‌های ما به هزار میلیون دلار برسد.به گفته علی نیکبخت، با توجه به بررسی‌هایی که از صورت‌های مالی یکی از نیروگاه‌ها در کدال داشتم، با احتساب ارقام نرخ آمادگی و نرخ انرژی و همچنین قراردادهای دوجانبه حتی درآمد هر کیلووات ساعت نیروگاه‌ها برای پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری، نگهداری، تعمیرات و نوسازی با استانداردهای جهانی امکان‌پذیر نیست و جالب اینکه در سال ۱۳۹۸ درآمد هر کیلووات ساعت این نیروگاه ۰.۲سنت بود و در سال ۱۴۰۲ این رقم با فرض ارز نیمایی ۴۲هزار تومانی به ۰.۱ سنت می‌رسد؛ بنابراین ظرف پنج سال درآمد به نصف رسیده و هزینه‌ها سر به فلک کشیده است.

در واقع روزی که هر کیلووات ساعت برق نیروگاه‌ها با نرخ خرید تولید انرژی به‌علاوه نرخ آمادگی به قیمت حدود ۴۰ تا ۶۰ تومان از نیروگاه خریداری می‌شد، دلار در محدوده ۱۰هزار تومان بود و امروز که درآمد هر کیلووات ساعت در نیروگاه‌های غیرخرید تضمینی به حدود ۱۳۰ تومان رسیده، دلار رشد ۶ برابری را تجربه کرده، این در حالی است که عمده هزینه‌های تامین قطعات یدکی و مصرفی نیروگاه‌ها ارزی است؛ بنابراین نیروگاه‌ها حداقل ۶ برابر توانایی مالی کمتری برای بهره‌برداری و تعمیرات و نوسازی دارند و منجر به بدهکاری سنگین نیروگاه‌ها به سازندگان و پیمانکاران این حوزه شده است. حال اگر ناترازی درآمد و هزینه صنعت برق را بررسی کنیم متوجه می‌شویم که این اعداد و ارقام در بودجه‌ریزی کشور نیز نمی‌تواند اتفاق بیفتد و این در حالی است که حداقل برای انجام تعمیرات و اورهال اساسی ضروری نیروگاه‌های سال آینده، با ارز نیمایی امروز ۱۳ تا ۱۴ همت نیاز داریم. متن پیش رو ماحصل گفت‌وگو با علی نیکبخت، رئیس انجمن صنفی نیروگاهای ایران (اصنا) در مورد چالش‌ها و راهکارهای رونق کسب‌وکار این بخش از فعالان صنعت برق است که در ادامه می‌آید.

◉ حوزه تعمیرات و اورهال در سال‌های گذشته چه تغییر روندی را طی کرده است؟

حدود ۵۵ شرکت حرفه‌ای در زمینه بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات و ساخت قطعات یدکی عضو انجمن ما هستند و بار اصلی بهره‌برداری و نگهداری و تعمیرات برق را در بخش‌های مذکور به دوش می‌کشند و از طرفی ظرفیت بزرگ نیروگاهی اعم از حرارتی، تجدیدپذیر، اتمی برقابی و... باعث شده صنعت برق ایران در منطقه به عنوان صنعتی پیشرو شناخته شود؛ با وجود این حدود ۹۰درصد ظرفیت نصب‌شده برق کشور را نیروگاه‌های حرارتی تشکیل می‌دهند و تجهیزاتی که در این صنعت نصب شده، با توجه به نوع طراحی و تکنولوژی، نیازمند نگهداری مستمر و تعمیرات نیمه اساسی و اساسی و افزایش عمر برای استفاده به‌صورت دوره‌ای و منظم با هدف تولید پایدار برق هستند.

در گذشته که مسوولیت تولید به عهده توانیر بود، مسائل تعمیر و نگهداری هم در ذیل ماموریت‌های معاونت نظارت و بهره‌برداری توانیر قرار می‌گرفت و توانیر به دنبال نظارت بر برنامه‌ها بود و از طرفی با ایجاد انبارهای متمرکز روی ناوگان‌های اصلی تجهیزات کشور به کمک این صنعت آمده بود؛ به طور مثال با توجه به اینکه ناوگان نیروگاهی کشور انواع توربین‌ها را در اختیار دارد، فرصتی را برای تامین قطعات نیروگاه‌ها از طریق این انبارها مهیا کرده بود. از سال ۸۶ که موضوع خصوصی‌سازی در صنعت برق آغاز شد، حاکمیت، مالکیت بخشی از این ناوگان و همچنین برنامه‌ریزی در خصوص بهره‌برداری، تعمیرات و نگهداری نیروگاه‌ها را به بخش خصوصی واگذار کرد و امروز علاوه بر اینکه ظرفیت سازندگان تجهیزات و قطعات و شرکت‌های خدماتی باید کار تعمیر و نگهداری را انجام دهند باید بتوانند ناترازی انرژی با ۱۵ تا ۱۷هزار مگاوات کسری تولید را نیز با احداث نیروگاه‌های جدید پاسخگو باشند که این چالش بزرگی در این حوزه به حساب می‌آید و نیازمند سرمایه‌گذاری زیادی است.

◉ آیا استانداردی در دنیا برای هزینه‌های تعمیرات نیروگاه‌ها تعریف شده است؟ وضعیت نیروگاه‌های کشور را از نظر نقدینگی برای انجام هزینه‌های تعمیر و نگهداری چگونه می‌بینید؟

در سطح جهانی ارقامی برای بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات بدون هزینه‌های سوخت با توجه به تکنولوژی نیروگاه‌ها مشخص شده و برای نیروگاه حرارتی کشورهایی که شرایطی مشابه ما دارند، تقریبا ۰,۲ تا ۰,۵ سنت به ازای تولید هر کیلووات ساعت تعیین شده و در سیکل ترکیبی بسته به نوع تکنولوژی توربین‌های گازی این رقم متفاوت است؛ نکته حائز اهمیت اینکه در سال ۱۴۰۲ بر اساس گزارش شرکت برق حرارتی ۳۴۶ میلیون مگاوات ساعت تولید برق داشته‌ایم که ۶۳ میلیون مگاوات ساعت در حوزه توربین‌های گازی، ۲۰۰ میلیون مگاوات ساعت سیکل ترکیبی و ۸۳ میلیون مگاوات ساعت نیروگاه‌های بخاری این برق را تولید کرده‌اند و چنانچه همان ۰,۲ سنت را برای بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری به طور متوسط در ازای هر کیلووات ساعت برق در نظر بگیریم، صرفا برای تعمیر و نگهداری در حوزه نیروگاه گازی ۱۲۶ میلیون دلار، سیکل ترکیبی ۴۰۰ میلیون دلار و در حوزه نیروگاه‌های بخاری بالغ بر ۲۴۹ میلیون دلار به سرمایه‌گذاری نیاز داریم که مجموع آن به حدود ۸۰۰ میلیون دلار می‌رسد؛ ضمن اینکه با پیر بودن برخی نیروگاه‌ها مواجهیم و حدود ۲۰۰ میلیون دلار هم باید برای نوسازی این بخش بودجه در نظر بگیریم تا در مجموع هزینه‌های ما به هزارمیلیون دلار برسد. با توجه به بررسی‌هایی که از صورت‌های مالی یکی از نیروگاه‌ها در کدال داشتم، با احتساب ارقام نرخ آمادگی و نرخ انرژی و همچنین قراردادهای دوجانبه حتی درآمد هر کیلووات ساعت نیروگاه‌ها برای پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری، نگهداری، تعمیرات و نوسازی با استانداردهای جهانی امکان‌پذیر نیست و جالب اینکه در سال ۱۳۹۸ درآمد هر کیلووات ساعت این نیروگاه ۰,۲سنت بود و در سال ۱۴۰۲ این رقم با فرض ارز نیمایی ۴۲هزار تومانی به ۰,۱ سنت می‌رسد؛ بنابراین ظرف پنج سال درآمد به نصف رسیده و هزینه‌ها سر به فلک کشیده است.

در واقع روزی که هر کیلووات ساعت برق نیروگاه‌ها با نرخ خرید تولید انرژی به‌علاوه نرخ آمادگی به قیمت حدود ۴۰ تا ۶۰ تومان از نیروگاه خریداری می‌شد، دلار در محدوده ۱۰هزار تومان بود و امروز که درآمد هر کیلووات ساعت در نیروگاه‌های غیرخرید تضمینی به حدود ۱۳۰ تومان رسیده، دلار رشد ۶ برابری را تجربه کرده، این در حالی است که عمده هزینه‌های تامین قطعات یدکی و مصرفی نیروگاه‌ها ارزی است؛ بنابراین نیروگاه‌ها حداقل ۶ برابر توانایی مالی کمتری برای بهره‌برداری و تعمیرات و نوسازی دارند و منجر به بدهی‌های سنگین نیروگاه‌ها به سازندگان و پیمانکاران این حوزه شده است و این مطالبات سنگین باعث شده فعالان در این حوزه از صنعت برق به نیاز سایر صنایع تمرکز داشته باشند و حال اگر ناترازی درآمد و هزینه صنعت برق را بررسی کنیم متوجه می‌شویم که این اعداد و ارقام در بودجه‌ریزی کشور نیز نمی‌تواند اتفاق بیفتد و این در حالی است که حداقل برای انجام تعمیرات و اورهال اساسی ضروری نیروگاه‌های سال آینده، با ارز نیمایی امروز ۱۳ تا ۱۴ همت نیاز داریم.

◉ تعمیر و نگهداری نیروگاه‌های قدیمی شرکت‌ها را با چه چالش‌هایی مواجه می‌کند؟

بخش خصوصی با تدوین دانش فنی مهندسی توانسته ساخت عمده تجهیزات را امکان‌پذیر کند و هم‌اکنون تکنولوژی نگهداری و تعمیرات پره‌های داغ فعلی کشور منهای توربین‌های کلاس اف در کشور وجود دارد؛ البته تولید یک قطعه داغ با تکنولوژی قدیمی ممکن است بالاتر باشد و حتی در برخی مواقع حتی تعمیرات قطعات اصلی از جایگزینی دستگاه‌های جدید هزینه بیشتری نیاز دارد. به طور مثال تعمیرات و نگهداری توربین‌های ۲۵ مگاواتی هزینه‌های بالایی مابه‌ازای کیلووات حاصله نیروگاه‌ها تحمیل می‌کند و این ناترازی را افزایش می‌دهد؛ بنابراین در حالی که به موضوع نوسازی و بازتوانی ناوگان در برنامه پنجم و ششم توسعه اشاره شده، اما به دلیل اینکه سرمایه‌گذاری در صنعت برق دچار چالش بوده، انجام نشده و در بحث راندمان نیروگاه‌ها به ۳۹درصد که البته عدد چندان نامطلوبی در سطح بین‌المللی نیست، رسیده‌ایم اما با توجه به شرایط سخت استحصال گاز و مشکلات تامین سوخت نیروگاه‌ها، دچار چالش هستیم.

◉ مشکلات تامین ارز چگونه بر عملکرد شرکت‌های تعمیر و نگهداری تاثیر می‌گذارد؟

در کنار اینکه توانمندی‌های بالایی در صنعت برق وجود دارد و این صنعت پرچمدار تولید داخل بوده و قطعات های‌تک برای تعمیر و نگهداری توسط شرکت‌ها تولید شده‌اند، اما به هر حال برای بخشی از قطعات و مواد اولیه نیازمند ثبت‌سفارش برای واردات هستیم، اما متاسفانه امروزه به بهانه خودکفایی صنعت برق جلوی برخی سفارش‌ها گرفته می‌شود. اگرچه ممکن است نمونه مشابه همان قطعه هم در داخل تولید شود، اما حجم تولید به اندازه‌ای نیست که نیاز داخلی را تامین کند و امیدواریم وزارت صمت با همکاری وزارت نیرو و تشکل‌ها این معضلات را کالبدشکافی کند.

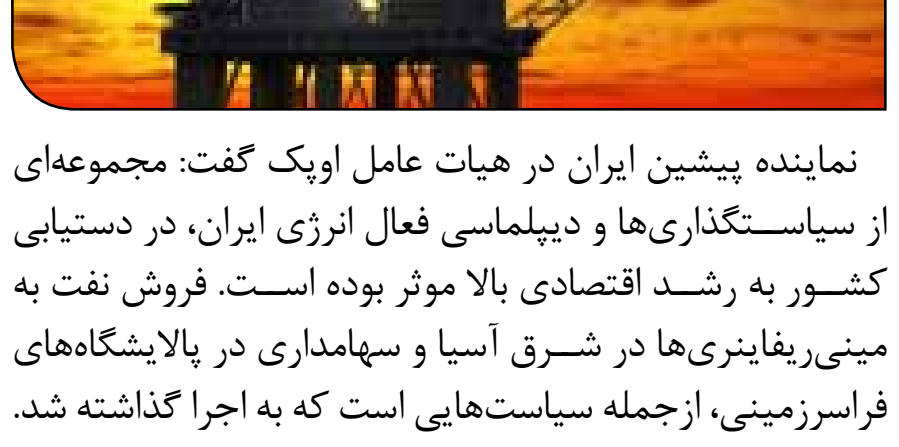
◉ چه پیش‌بینی با توجه به تعمیرات نیروگاه‌ها از پیک مصرف دارید؟

وزیر چند روز پیش عنوان کرده ما ۹۰درصد برنامه‌های تعمیرات نیروگاهی را انجام داده‌ایم و بنده این اظهارنظر را رد نمی‌کنم، اما پیش‌بینی ما این است که حدود ۳هزار مگاوات برق نیروگاهی را صرفا به خاطر تعویق برنامه‌های تعمیراتی و تامین نکردن قطعات یدکی به‌واسطه شرایط نقدینگی آمادگی برای تولید پایدار نخواهیم داشت؛ امروز هم انجام اورهال‌های ضروری نیروگاه‌ها حدود ۳۰۰ میلیون یورو نیاز دارد در حالی که سال گذشته بخش زیادی از مطالبات شرکت‌های تعمیراتی و سازندگان قطعات پرداخت نشده است.

◉ چالش نیروی انسانی تا چه میزان برای شرکت‌های تعمیر و نوسازی مشکل‌ساز شده است؟

تقریبا کشور ما در منطقه بهشت نیروگاه‌های گازی و سیکل ترکیبی قرار دارد و به دلیل ناوگان بزرگی که داریم، تربیت نیروی انسانی به شکل گسترده‌ای انجام شده است. بحران اقتصادی و بی‌ارزش شدن ریال و همچنین حقوق بالای یک کارشناس بهره‌برداری صنعت برق که در کشور ما ۲۰ میلیون تومان و معادل ۳۵۰ دلار است، در کشوری مانند عراق حداقل ۲هزار دلار است و همین امر باعث شده تا سالانه ۱۰ تا ۱۵درصد نیروهای متخصص اصلی حاضر در تیم‌های فنی و اجرایی تعمیرات و اورهال نیروگاه‌ها بتوانند راهی کشورهای دیگر شوند؛ تا قبل از خصوصی‌سازی توانیر تمامی آموزش‌ها و آزمون‌های گریدبندی را به صورت متمرکز انجام می‌داد، اما با خصوصی شدن این صنعت و شکل‌گیری انجمن مقرر شد پروانه‌های بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات بنگاه‌ها به صورت دوره‌ای در حوزه صلاحیت فنی، آموزش و تخصص نیروی انسانی را هر ساله بررسی کند و در صورت تایید برای تمدید پروانه به وزارت نیرو اعلام کند، اما با شکل‌گیری شرکت برق حرارتی این موضوع که جزو دغدغه‌های وزارت نیرو بوده، دچار تغییر شد و در این زمینه مسوولیت‌ها به فراموشی سپرده شد و با وجود نامه‌نگاری‌ها تاکنون حاضر به برگرداندن این وظیفه به انجمن نبوده‌اند؛ همچنین نگرانی دیگر آن است که بخشی از بدنه آموزش‌دیده در حال بازنشستگی هستند که البته ما به عنوان انجمن به دنبال سازماندهی برای استفاده از تجربیات این نیروهای متخصص هستیم.

رشد اقتصادی ایران به دلیل دانش‌بنیان‌شدن صنعت نفت و گاز

نماینده پیشین ایران در هیات عامل اوپک گفت: مجموعه‌ای از سیاستگذاری‌ها و دیپلماسی فعال انرژی ایران، در دستیابی کشور به رشد اقتصادی بالا موثر بوده است. فروش نفت به مینی‌ریفاینری‌ها در شرق آسیا و سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی، ازجمله سیاست‌هایی است که به اجرا گذاشته شد. به گزارش «شانا»، کارشناسان عوامل مختلفی را در دستیابی کشورمان به رشد اقتصادی مطلوب در سال ۱۴۰۲ موثر می‌دانند. از شواهد این‌طور برمی‌آید که صنایع نفت و گاز در این حوزه پیشرو بوده و بیشترین اثرگذاری را در رشد اقتصادی کشور داشته است.

کارشناسان معتقدند سیاستگذاری‌های فعال و صحیح و اتکا به توان دانش‌بنیانی و داخلی از مهم‌ترین متغیرها برای دستیابی به رشد اقتصادی ۵.۴درصدی کشور بوده است. آنان تاکید دارند که باید رشد را به دیگر حوزه‌های اقتصادی و صنعتی کشور نیز ببریم و شاهد رشدی منسجم در اقتصاد کشور باشیم.براساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۳، با افزایش قابل‌توجه نسبت به سال پیش از آن به ۵.۴درصد رسید. این صندوق گزارش رشد ۳.۸درصدی را برای اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ اعلام کرده بود.

صندوق بین‌المللی پول همچنین پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۴ را نسبت به گزارش سه‌ماه پیش خود افزایش داد و به ۳.۷درصد رساند. در گزارش ماه اکتبر این سازمان، رشد ۲.۵درصدی برای اقتصاد ایران طی سال ۲۰۲۴ پیش‌بینی شده بود. رشد اقتصادی ۵.۴درصدی در شرایطی برای کشور محقق شده است که تحریم‌کنندگان منتظر فلج‌شدن اقتصاد ایران بودند. در ادامه نظرات محمدعلی خطیبی، نماینده پیشین ایران در هیات عامل اوپک را درباره رشد اقتصادی ۵.۴درصدی که به‌تازگی صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد، می‌خوانید.

محمدعلی خطیبی با اشاره به این موضوع که وقتی دولت کنونی روی کار آمد، حجم فروش نفت کشور بسیار اندک بود، تصریح کرد: رشد اقتصادی ۵.۴درصدی کشور که صندوق بین‌المللی پول آن را مطرح کرده و قسمت اعظم آن به‌واسطه صنایع نفت و گاز کشور به دست آمده است، اهمیت بسیاری دارد.وی ادامه داد: تلاش‌هایی که دولت سیزدهم صورت داد، به‌کارگرفتن دیپلماسی صحیح و سیاستگذاری‌های درست، سرانجام ما را به رشد اقتصادی مطلوب کنونی رساند.نماینده پیشین ایران در هیات عامل اوپک بیان کرد: فروش نفت و گاز ما در حال نزدیک‌شدن به حجم غیرتحریمی است. این موضوع اهمیت بسیاری دارد، زیرا نشان‌دهنده بی‌اثرکردن تحریم‌هاست. درواقع این یک موفقیت است و نمی‌توان آن را کتمان کرد. خطیبی گفت: بی‌شک افزایش فروش نفت و گاز کشور به حجم پیش از تحریم‌ها، کار بزرگی است که انجام داده‌ایم. این موضوع در افزایش درآمدهای دولت و ارتقای رشد اقتصادی کشور نقش موثری داشته است.

وی ادامه داد: مجموعه‌ای از سیاستگذاری‌ها و دیپلماسی فعال انرژی ایران در دستیابی کشور به رشد اقتصادی بالا موثر بوده است. فروش نفت به مینی‌ریفاینری‌ها در شرق آسیا و سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی ازجمله سیاست‌هایی بود که به اجرا گذاشته شد. همچنین، تمرکز بر استفاده از توان داخلی و دانش‌بنیان کشور نیز در رشد تجارت نفتی ایران اثرگذار بود. رشد اقتصادی ۵.۴درصدی اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳، بر اثر حرکت به‌سمت دانش‌بنیان‌شدن صنعت نفت و گاز رقم خورد.

نماینده پیشین ایران در هیات عامل اوپک بیان کرد: تحکیم روابط سیاسی کشورمان با دیگر کشورها و مصرف‌کنندگان بزرگ نفتی نیز در دستیابی به این رشد اقتصادی موثر بود. به‌طور کلی، هر موفقیتی بر اثر مجموعه‌ای از عوامل به دست می‌آید و رشد اقتصادی سال ۱۴۰۲ کشور نیز با سیاستگذاری‌های صحیح و اتکا به توان داخلی به دست آمد. خطیبی گفت: سیاست استفاده حداکثری از توان دانش‌بنیان‌ها با جدیت در صنایع نفت و گاز کشور دنبال شد. این امر از حد شعار خارج شد و درعمل مورد توجه قرار گرفت. با این سیاست و با اتکا به توان داخلی توانستیم به بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس‌جنوبی بپردازیم و گازسوزی را کاهش دهیم. این دستاوردها نیز به افزایش رشد اقتصادی کشور کمک کرد.وی تاکید کرد: رشد اقتصادی مطلوب در هر کشوری بر اثر سیاستگذاری‌های فعال و تلاش و پشتکار به دست می‌آید. از طرف دیگر، اتکا به توان داخلی و دانش‌بنیانی کشورها نیز تاثیر مطلوبی بر دستیابی آنها به موفقیت اقتصادی دارد.

یادداشت

ایران در مسیر گذار انرژی

سید احسان مرعشی
کارشناس انرژی

هرچند گذار انرژی (Energy Transition)، عبارت جدیدی در ادبیات انرژی محسوب می‌شود؛ اما این موضوع مربوط به زمان حال نبوده و یک جریان در طول زندگی بشر است. نمونه‌ای از این گذار، در انقلاب صنعتی (از سال ۱۷۶۰ تا حدود سال‌های ۱۸۲۰ تا ۱۸۴۰) و با موتور بخار اتفاق افتاد. استفاده از موتور بخار، به‌جای نیروی انسان و قدرت حیوان، نه تنها به توسعه فعالیت‌های اقتصادی منجر شد، بلکه سیستم انرژی جهان را نیز وارد فاز جدیدی کرد. به‌طور کلی، ایجاد تغییرات ساختاری بلندمدت در سیستم انرژی، گذار انرژی نامیده می‌شود.هرچند امروز، عبارت گذار انرژی سبز بر استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر تاکید می‌کند؛ اما مفهوم عام گذار انرژی، فراتر از انرژی‌های تجدیدپذیر است. منظور از گذار انرژی، در حال حاضر، حرکت از سیستم‌های مبتنی بر سوخت‌های فسیلی به سمت سیستم‌های کارآمدتر و با انتشار کربن کمتر است. برای گذار به سیستم‌های کارآمدتر، توجه به مدیریت مصرف انرژی از طریق بهبود عملکرد انرژی ضروری است. برای گذار به سیستم‌های با انتشار کربن کمتر نیز، علاوه بر انرژی‌های تجدیدپذیر و به‌کارگیری تجهیزات با کارآیی انرژی بالاتر، توجه به فناوری‌های کربن‌زدایی و هیدروژن (سبز) در نقشه راه گذار انرژی الزامی است.مجمع جهانی اقتصاد، برای اندازه‌گیری گذار انرژی هر کشور از شاخصی به نام گذار انرژی استفاده می‌کند (Energy Transition Index, ETI). مقدار شاخص گذار انرژی کشورها، به صورت سالانه اعلام می‌شود. این شاخص که با درصد بیان می‌شود، از دو بخش اصلی تشکیل شده که هریک دارای زیرمجموعه‌های مستقلی است.بخش اول ـ عملکرد سیستم

در این بخش، معیارهایی در سه زمینه ۱) برابری، ۲) امنیت و ۳) پایداری محیط‌زیست مورد توجه قرار می‌گیرند.

بخش دوم ـ آمادگی گذار

معیارهایی که در این بخش مورد توجه قرار می‌گیرند عبارتند از: ۱) مقررات و تعهد سیاسی، ۲) منابع مالی و سرمایه‌گذاری، ۳) آموزش و منابع انسانی، ۴) نوآوری و ۵) زیرساخت‌ها.طبق گزارش سال ۲۰۲۳ میلادی مجمع جهانی اقتصاد، بالاترین مقدار شاخص گذار انرژی مربوط به کشورهای با اقتصاد پیشرفته است. سوئد با ۷۸.۵ امتیاز، بیشترین امتیاز را کسب کرده است. ایران در میان ۱۲۰کشور، با امتیاز ۵۰.۴ در جایگاه ۹۲ قرار دارد. امتیاز ایران برای بخش اول (عملکرد سیستم) ۶۱.۶ و برای بخش دوم (آمادگی گذار) ۳۳.۶ است که نشان می‌دهد ایران هنوز برای گذار انرژی آمادگی لازم را ندارد.در جدول شماره یک، شاخص گذار انرژی ۱۰کشوری که بالاترین امتیاز را کسب کرده‌اند، همراه با ایران، مشخص شده است. برای مقایسه دقیق‌تر، اجزای مختلف شاخص گذار انرژی ایران در جدول شماره ۲ نشان داده شده است. همان‌طور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، در بخش عملکرد سیستم، کمترین امتیاز مربوط به پایداری است. اجزای تشکیل‌دهنده بخش پایداری عبارتند از کارآیی انرژی، کاهش گازهای گلخانه‌ای و توسعه انرژی‌های پاک. براساس آمار اعلام‌شده توسط منابع رسمی، ایران در هر سه بخش عملکرد بسیار ضعیفی داشته است.در بخش مربوط به آمادگی گذار، هرچند وجود قوانین و مقررات مصوب باعث شده تا ایران امتیاز خوبی در قسمت مقررات و تعهد سیاسی بگیرد؛ اما در سایر قسمت‌ها امتیازهای پایینی دریافت کرده است. کمترین امتیاز مربوط به منابع مالی و سرمایه‌گذاری است که کاملا با واقعیت‌های امروز کشور همخوانی دارد. در نگاه کلی، می‌توان نتیجه گرفت توسعه اقتصادی می‌تواند به عنوان پیشران گذار انرژی محسوب شود. همان‌طور که در جدول یک مشاهده شد، همه ۱۰کشور اول، با بالاترین امتیاز شاخص گذار انرژی، از میان اقتصادهای پیشرفته هستند. درصورتی که اراده‌ای برای گذار انرژی در ایران وجود داشته باشد، توجه به تامین منابع مالی موردنیاز و اصلاح ساختارهای سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار ضروری است.

موج انرژی

صادرات ۷۱۰ میلیون یورویی تجهیزات صنعت نفت

رئیس هیأت مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت گفت: سالانه نزدیک به ۷۱۰ میلیون یورو صادرات تجهیزات صنعت نفت داریم.احسان ثقفی رئیس هیأت مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت در نشست خبری با اصحاب رسانه گفت: سالانه نزدیک به ۷۱۰ میلیون یورو صادرات تجهیزات صنعت نفت داریم اما هدف‌گذاری که در این حوزه صورت گرفته است ۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون یورو است که امیدواریم تا دو سال آینده محقق شود.وی در رابطه با وضعیت صادرات خاطر نشان کرد: توسعه بازار فرامرزی را از سال گذشته به صورت جدی دنبال کردیم. و اکنون به کشورهای همسایه اعم از کشورهای عربی، کشورهای شمالی و آمریکای جنوبی صادرات تجهیزات صنعت نفت را داریم اما تنها ۱۰ درصد ظرفیت است.به گفته رئیس هیأت‌مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت طرح پژوهشی-کاربردی در حوزه صادرات با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری رو نمایی می‌شود و کشورهایی که در صادرات موفق شده‌اند، حمایت کامل دولت را دارند.ثقفی اضافه کرد: دانش‌بنیان‌ها در زمان خودکفایی و خوداتکایی موفق عمل کرده و نیازها تأمین شده‌اند و برای ورود به بازار جهانی، منابع ارزی باید تأمین شود و درباره تخصیص ارز، شرکت‌های صادرات‌محور در اولویت قرار بگیرند. وی افزود: با وجود تنگناهای ارزی و تأمین سخت کالا از خارج کشور، اقبال به ساخت داخل و شرکت‌های داخلی زیاد است، اما قیمت ارز تنها پاشنه آشیل ماست.وی با اشاره به اینکه از نظر کیفیت، ۹۰ درصد تجهیزات داخلی استانداردهای بین‌المللی را دارند، گفت: هم‌اکنون قابلیت بهره‌برداری از تجهیزات ساخت داخل در دیگر کشورها وجود دارد، اما به‌دلیل تحریم‌ها تجهیزات ما با برندهای کشورهای دیگر صادر می‌شود.رئیس هیئت‌مدیره انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت اظهار کرد: به ۸۵ درصد از فناوری ساخت تجهیزات دست یافته‌ایم و ۷۵ درصد از تجهیزات ما به بهره‌برداری رسیده است، دستیابی به ۹۵ درصد فناوری ساخت نیز دور از دسترس نیست.ابوذر جمشیدوند، مدیرکل دفتر ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی، ساختمانی و معدنی وزارت صمت نیز در این نشست با بیان اینکه در حوزه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی به‌منظور تأمین نیازهای کشور کارهای مطلوبی انجام شده است، گفت: بیش از ۸۰ درصد تجهیزات این حوزه داخلی‌سازی شده و به دیگر کشورها متکی نیست.وی اضافه کرد: کیفیت، قیمت، خدمات پس از فروش و تحویل به موقع، چهار نکته کلیدی در تجهیزات و خدمات داخلی است که باید رعایت شود. مدیرکل دفتر ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی، ساختمانی و معدنی وزارت صمت بیان کرد: تخصیص ارز در کشور باید مدیریت شود و مبنای تخصیص آن برنامه و قراردادهای تولیدکنندگان باشد.

روزگار معدن

چهارشنبه
۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳
۲۹ شوال ۱۴۴۵
۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۰۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

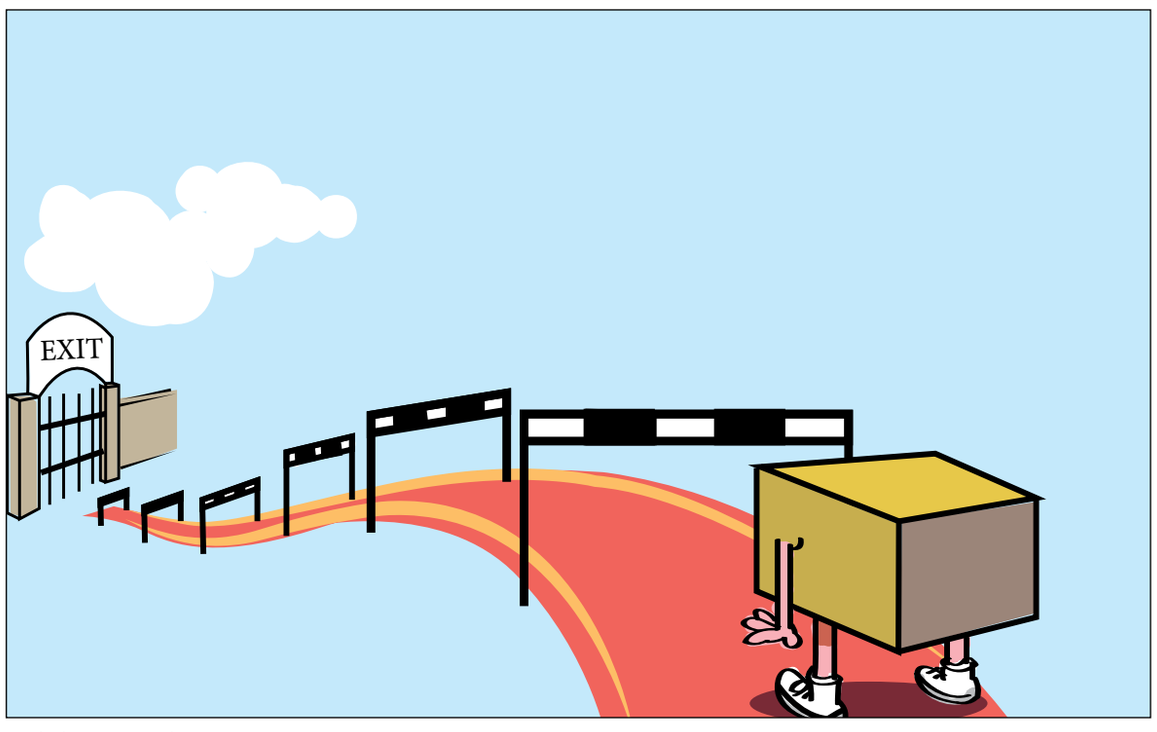
تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

E-mail:info@madandaily.com ● https://t.me/rozegarmadan ● www.twitter.com/Madandaily ● www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

تالار نقره‌ای میزبان عرضه بیش از یک میلیون تن محصول

تالارهـای بـورس کالای ایران در روز سه‌شـنبه ۱۸ اردیبهشـت مـاه میزبان عرضه یـک میلیون و ۵۹ هزار و ۹۰۵ تـن انـواع کالا و محصول بودنـد. ۵۷۵ هزار تن از ایـن حجـم عرضه مربوط به تالار صنعتی بود که تنوع محصولات در آن دیده شد.به این ترتیب تالار محصولات صنعتی و معدنی شاهد عرضه ۲۱۵ هزار تن گندله سنگ آهن، ۲۸ هزار و ۹۰۶ تن ورق فولادی، ۱۴ هزار و ۳۳۸ تن نبشـی، ۳ هزار و ۵۵۰ تن ناودانی، ۳ هزار و ۹۰ تن مس مفتول، ۸۶۰ تن شـمش آلیاژ آلومینیوم، ۵۹۰ تن بیلـت آلومینیوم و ۴۰ تـن مس کاتد بود.۱۶۸ هزار تن گندله سـنگ آهن، ۸۸ هزار و ۴۶۰ تن قیر، ۸ هزار تن گوگرد گرانوله، یک هزار تن شمش بلوم و ۴۳۶ تن اسید اسـتیک در تالار صادراتی عرضه شد.تالار پتروشیمی و فـرآورده هـای نفتی عرضه ۱۱۶ هـزار و ۷۳۵ تن مواد پلیمری ، شیمیایی، لوب کات و قیر را تجربه کرد. تالار حراج باز شـاهد عرضه ۳۰۰ هزار تن سـنگ آهن دانه بنـدی، ۹۲ هـزار و ۵۰۰ تن وکیوم باتوم، ۹ هزار و ۵۰۰ تن کنسـانتره سـنگ آهن، ۳ هزار و ۷۴۴ تن اسـتاین منومـر بـود.در بازار فرعی نیز ۵ هزار و ۶۵۶ تن ضایعات فـولادی، ضایعات ورق فـولادی، ضایعات آلومینیومی، ضایعـات شیشـه ، ضایعـات چدن، ضایعـات مونتاژی خودرو، ضایعات پلیمری، ضایعات صندوق چوبی، بشکه خالـی، اقلام تکمیلی خودرو، اتیل بنزن، ام دی اف خام و بوتادین روی تابلو رفت.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس در زمین انزوا

گروه بورس: نماگرهای بورسـی از روز یکشـنبه با ریزش همراه شـدند و همزمان شـاهد فروکش نسبی تقاضا بودند. روز گذشـته بازار سـهام برای ششـمین روز متوالـی در محدوده منفی قرار گرفت تا خروج پول حقیقی از دومین هفته معاملاتی اردیبهشـت به میزان ۱۰۴۷میلیارد تومان برسـد. بازار سـهام سومین هفته اردیبهشـت را هم نزولی آغاز کرده است. بورس تهران معامـلات روز گذشـته را در حالی به پایان رسـاند که شاخص کل ۰.۹۱درصد از ارتفاع خود را از دست داد و به کف کانال ۲.۲میلیون واحد نزدیک‌تر شد.

با قرار گرفتن نماگر اصـلی بورس در ارتفاع ۲میلیون و ۲۳۹هزار واحد و عقب‌نشینی همه نماگرهای سهامی، چشـم‌انداز این بازار مجددا غبارآلود شـده است. دیروز بازارهای موازی در مسیر صعودی حرکت کردند اما در بورس تهران هنوز خبری از رونق نیست. ارزش معاملات خرد بورسـی نیز روز گذشته با یک پله سقوط به سطح ۲۹۸۳میلیارد تومان رسید که کاهش ۱.۵۶درصدی را نسبت به روز قبل نشان می‌دهد.

▣ تداوم خروج پول

همزمان با عقبگرد حدود یک‌درصدی شـاخص کل، روز گذشته سهامی به ارزش ۲۷۰میلیارد تومان از سبد خریـد حقیقی‌ها به پرتفوی معامله‌گـران عمده بورس تهران منتقل شـد. آن‌طور که داده‌وسـتدهای روزهای اخیر نشـان می‌دهد پررنگ شدن صفوف فروش سهام در حالی رقم خورده اسـت که قیمـت دلار نیمایی به حرکت در کانـال ۴۱هزار تومان ادامـه داده و طی دو روز گذشـته با افزایش روبه‌رو شـده اسـت؛ از سـوی دیگـر در بازار آزاد اسـکناس آمریکایی دوباره به کانال ۶۱هزارتومان بازگشـت.این در حالی اسـت که اوضاع در بازار سـهام بر وفق مراد معامله‌گران نیسـت. بورس مقاومت عجیبی برای درجا زدن نشـان می‌دهد که این امر منجر به تعمیق تردید میان سـهامداران شده است. دلایل مختلفی از سـوی کارشناسـان برای پافشـاری فروشندگان در تالار شیشه‌ای وجود دارد. با وجود اینکه به نظر می‌رسـید بـورس در ۱۴۰۳ جاماندگی افراطی خـود از تـورم و بازارهـای رقیب را جبـران کند اما با گذشـت ۲۸روز معاملاتی از ابتـدای ۱۴۰۳، هیچ‌کدام از پیش‌فرض‌های مطرح‌شـده عملیاتی نشـده اسـت. البته نباید از این مسـاله مهم بگذریم که در سـیزدهم فروردین‌ماه و همزمان با آغاز تنش‌های بین‌المللی، بازار سهام با شوک جدیدی از نااطمینانی‌ها مواجه شد. این موضوع سـبب واکنش هیجانی سـهامداران خرد و نوپا شد. بنابراین با وجود برخی پیش‌بینی‌ها مبتنی بر رونق بـورس در فروردین، عامل مذکور وضعیـت بازار را در هاله‌ای از ابهام قرار داد. ازاین‌رو انتظارات از بورس برای جبران جاماندگی و منتفع شدن سهامداران تقلیل یافته اسـت. آنها می‌گویند دسـت‌اندازهایی جدی در مسیر بازگشت رونق پایدار به بازار سهام وجود دارد؛ از دخالت در سـازوکار بازار گرفته تا سیاسـت‌های قیمت‌گذاری دستوری و وضعیت مبهم اقتصادی کشور همگی باعث شده‌اند شرکت‌های بورسی برای دستیابی به سودآوری واقعـی در کشـاکش با ریسـک‌های متعددی باشـند. کارشناسـان بر ایـن باورند که برخوردهای دسـتوری و مداخلات دولتی ابزار سـهل‌الوصول برای زیر سـوال بردن ارزندگی بازار اسـت که باعث شده این نکته مهم از سـوی سرمایه‌گذاران اغلب نادیده گرفته شود. ادامه تردیدها و ابهامات مربوط به ریسک‌های پیرامونی بازار سهام، ازجمله میزان اثرگذاری وضعیت سیاسی کشور، سبب شـد معاملات کم‌رمقی را شاهد باشیم؛ وضعیتی که در چند سـناریو می‌تواند شـرایط خرید حقیقی را مورد تحلیل قرار دهد.

▣ بازار خالی از تقاضا

در همیـن رابطـه علیرضا فرشـید، کارشـناس بازار سـرمایه، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد»، ضمن اشاره به ابهامات و ریسـک‌های موجود در بازار اظهار کرد: در حال حاضر فضای گنگی بر معاملات سـهام حاکم شده اسـت. این موضوع سبب شـده معامله‌گرانی که بازار را تحلیلی‌تر دنبال می‌کنند نیز بـا قرار گرفتن در چنین فضایی، در لاک احتیاطی فرو روند و در حالت انتظاری قرار گیرند. در این شرایط حتی اوضاع به نفع سفته‌بازان هم مشـاهده نمی‌شود. به بیانی دیگر وقتی بازار درگیر ابهامات می‌شـود به دلیـل غیرقابـل پیش‌بینی بودن بازار، سـرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت در میـان معامله‌گران نیز جذابیت خود را از دسـت خواهد داد. بازار سـهام بعد از عبور نسـبی از تنش‌های سیاسی و نزدیک شدن به فصل مجامع در هفته نخست اردیبهشت‌ماه عملکرد مطلوبی را به نمایش گذاشـت اما ایـن وضعیت پایدار نمانـد. این اتفـاق دو دلیل مشـخص دارد.ابتدا اینکه ابهامـات مالیاتی مرتبط با بنـد «س» تبصره ۶ قانون بودجه به‌راحتی توانسـت بر اعتماد سرمایه‌گذاران تاثیر منفی بگذارد. نکته دوم انتشار اوراق تامین مالی دولتی اسـت، انتشار ۳۵ همت اوراق مرابحه و ۴۵ همت اوراق اخـزا که کدهای آن بر تابلوی معاملات منتشـر شـد. همان‌طور که ملاحظـه کردیم حدود ۶۶میلیارد تومان از مجمـوع این اوراق مرابحـه با نرخ بالای ۲۸درصد به فروش رسـید. علاوه بر این موضوع، انتشـار نرخ تورم نقطه‌به‌نقطـه فروردیـن حاکی از این بـود که این نرخ زیـر نرخ بهره بوده اسـت؛ به بیانی دیگـر نرخ بهره در قیاس با نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه مثبت شـده اسـت. این آمار گویای این اسـت کـه چرا ورود پـول حقیقی به گردونه سهامی با تردید مواجه بوده است و این وضعیت باعث شـده شرکت‌ها برای نرخ تامین مالی با مشکلاتی دسـت به گریبان باشـند. به گفته این کارشناس، روی نمادهایی که تراکنش‌هـای زیادی دارند، همچون نماد صندوق‌هـای اهرمـی و نمادهایی کـه حجم معاملات بالایی دارند، شاید سـفته‌بازان بتوانند ورود کوتاه‌مدت انجـام دهنـد. اما به طور کلی وقتی حال بازار مسـاعد نیست و کلیت بازار در فضای تردید به سر می‌برد، حتی سـفته‌بازان انگیزه‌ای برای ورود به بازار پیدا نمی‌کنند. نوسان‌گیری زمانی رونق می‌یابد که بازار بین یک سقف و کف به صورت سینوسـی حرکت کند. اما اکنون بازار در انتظار رفع ابهامات چندوجهی است. اگر بازار بتواند رشد نسـبی را تجربه کند، در این شرایط ورود پول به بازار هدایت خواهد شـد. علیرضا فرشـید در خصوص نوسـانات نرخ دلار نیما و اثـرات آن بر بازار اظهار کرد: فاصله بیـش از ۵۰درصدی نرخ دلار نیمـا با دلار آزاد سـبب ایجاد رانت بادآورده‌ای برای واردکنندگان شده اسـت. بانک مرکزی دو راهکار را در نظر گرفته اسـت. راهـکار اول صعود نرخ نیما به سـمت هدف‌های ۴۵ تا ۵۰هزار تومان با شـیب ملایم افزایش اسـت.هم‌زمان، تسـهیل در نرخ توافقی را نیز شاهد هستیم. در گزارش دیروز بانک مرکزی آمده است که مجموعا در هفته دوم اردیبهشت‌ماه، نسبت نرخ توافقی به نرخ نیما به حدود ۳۳درصد افزایش یافته است که این نسبت از ۱۸درصد در هفته آغازین اردیبهشـت به ۳۳ درصد در هفته دوم رسیده اسـت. مجموعا این نرخ ، رشـد ۲۵درصدی را نشـان می‌دهد که حاکی از این اسـت که بخشـی از تقاضـای ارز با نـرخ توافقی یا محـدوده بالاتر در حال تامین است. شرکت‌ها نیز می‌توانند از این موضوع بهره ببرند.

تکرار تلخی در بورس

بورس تهران در دومین روز کاری هفته سـرخ پوش شد و شاهد خروج نقدینگی نسـبتا سـنگین از چرخه معاملات بودیم. برخی کارشناسـان عقیده دارند علت سرخ‌پوشـی روز اخیر به علت سـالگرد سـقوط بورس بوده و برخی دیگر شرایط هر روزمره و عدم تحقق وعده‌ها را علت ریزش بازار بیان کردند.

یک سـال پیش در روز ۱۷ اردیبهشـت ماه بورس سـقوط سـنگینی را تجربـه کرد و پس از آن رییس سـازمان بورس وعده داد کسـانی که از شـرایط سوء اسـتفاده کردند را شناسـایی و مجازات خواهند کرد؛ اما تا به امروز خبری از شناسـایی و مجازات نیسـت و طبق روال گذشـته زیان برای سـهامداران باقی ماند. روز ۱۷ اردیبهشت ماه سال گذشته به صورت پنهانی نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در نامه‌ای با امضای محمد مخبر مشـخص شـد که یک عده کدهای خاص دارایی رانت توانستند پیش از همه خبر دارشـوند و سهام خود را به فروش برسانند و به نوعی نقدینگی خود را از بازار سـرمایه خارج کنند. همین موضوع باعث ریزش سـنگین بورس شـد که ۵۱ روز سـهامداران علت ریزش بازار را متوجه شدند که نتیجه چندانی نداشـت و تنها باعث بی اعتمادی سـهامداران نسـبت به کلیت بازار شد.

قرار بود آن زمان کسـانی که از شـرایط سوءاسـتفاده کردند مجازات شـوند اما خبری از مجازات نیست و در نهایت روز اخیر پس از یک سال لیسـت افراد را اعلام کردند. این درحالی رخ می دهد که مشکل اساسی اینجاست که طی یک سـال اخیر هیچ خبری از مجازات متخلفین نبود و اکنون نیز به نظر می‌رسـد که نقدینگی که آن زمان از بازار خارج شـد وارد چرخه معاملات نشود.

بانـک مرکـزی در جدیدترین آمـار پولی و مالی اعلام کـرد: با اجرا و پیگیری دقیق سیاست‌های پولی در بانک مرکزی، نرخ رشد پایه پولی در سـال ۱۴۰۲ روند نزولی قابل توجهـی را تجربه کرد به‌طوری‌که نرخ این شاخص مهم پولی و تاثیرگذار در تورم نسبت به رقم فروردین سال ۱۴۰۲ که ۴۵درصد بود با ۱۶.۹ واحد درصد کاهش، در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ به ۲۸.۱درصد رسید. رشد پول (بخش سیال نقدینگی) نیز از ۶۵.۲درصد در پایان سـال ۱۴۰۱ به ۱۷.۵درصد در پایان اسفندماه سال گذشته کاهش یافت. بنابراین با کنترل شـاخص‌های پولی اثرگذار بر تورم انتظار می‌رود شاخص نرخ تورم نیز در ماه‌های آتی ارقام پایین‌تری را ثبت نماید.

کاهش قابل توجه رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۲ همراه با کاهش رشد نقدینگی در این سـال، به خوبی حاکی از توفیق بانک مرکزی در کنترل کل‌های پولی و ایجاد شـرایط لازم برای کاهش نرخ تورم در سال جاری و سال‌های آتی می‌باشد. بر اساس آمارهای مقدماتی، حجم پایه پولی در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ به رقم ۱۱۰۷۷.۰ هزار میلیارد ریال رسید.

براسـاس این گزارش، نرخ رشـد نقدینگی نیز طی یک روند نزولی از ۴۰.۶درصـد در پایان سـال ۱۳۹۹ و ۴۲.۸درصد در پایان مهرماه سـال ۱۴۰۰ به ۳۱.۱ درصد در پایان سـال ۱۴۰۱ و ۲۴.۳درصد در پایان سال ۱۴۰۲ رسـید که ایـن امر، بیانگر توفیق کامل بانـک مرکزی در کنترل رشـد نقدینگی و حصول اهداف تعیین شـده می‌باشد. براساس آمارهای مقدماتـی، حجم نقدینگی در پایان اسـفند ماه ۱۴۰۲ به رقم ۷۸۸۰۸.۹ هزار میلیارد ریال رسید.

لازم به اشاره اسـت که دستیابی به رقم رشد نقدینگی ۲۴.۳درصد در پایان سـال ۱۴۰۲، در شرایطی حاصل شده است که رقم رشد نقدینگی سالانه زیر ۲۵درصد آخرین بار در سال ۱۳۹۷ (۲۳.۱درصد) محقق شده بود. بدیهی است که کاهش رشد نقدینگی به عنوان یکی از عوامل اصلی شـکل‌دهی به تورم، نقش مهمی را در کاهش نرخ تورم در سال جاری و سال‌های آتی ایفا خواهد نمود. مروری بر عملکرد اجزای نقدینگی حاکی از آن اسـت که رشـد پول (بخش سیال نقدینگی) در سـال ۱۴۰۲ نیز به‌طور قابل توجهی کاهش یافته و از ۶۵.۲درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۱۷.۵درصد در پایان اسفند ماه ۱۴۰۲ رسیده است.

در مجموع، روند نزولی قابل توجه رشـد نقدینگی و رشـد پول، موید آن اسـت که در سایه ثبات ایجاد شده در سال ۱۴۰۲، از شدت انتظارات تورمی فعالین اقتصادی کاسـته شـده و در نتیجه انتظار می‌رود که نرخ تورم در ماه‌های آتی ارقام پایین‌تری را ثبت نماید.

لازم به اشـاره اسـت ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان اسـفند ماه ۱۴۰۲ نسبت به پایان اسفندماه ۱۴۰۱، معادل ۲.۹درصد کاهش یافته و به رقم ۷.۱۱۲ رسیده است.

در مجمـوع کاهش رشـد نقدینگی، کاهش رشـد پایـه پولی، کاهش رشـد پول و نیز تنزل ضریب فزاینده نقدینگی همگی دلالت بر اثربخشی سیاسـت هـای پولی بانک مرکزی مبتنـی بر اسـتفاده ترکیبی از کلیه ابزارهای سیاسـت‌های پولی دارد که این موضوع نه تنها در سال گذشته بلکه به صورت موثرتـری می‌تواند تاثیر منجر به تداوم پایدار روند نزولی نرخ تورم در دوره‌های زمانی آتی داشـته باشد. برخی کارشناسان عقیده دارند که کاهش نرخ پایه پولی می‌تواند یک کمک قوی و مسـتمر برای بورس باشـد که این بازار حرکتی با ثبات داشـته باشد. البته برخی دیگر نیـز اعتقاد دارند که این موضوع بـه صورت روانی روی بازار اثر دارد و به صورت واقعی نمی‌تواند تاثیری روی بازار داشته باشد.

تامین مالی شرکت‌های بورسی تسهیل می‌شود

وحید روشـن قلب، مدیـر نظارت بر بازار اولیه سـازمان بورس و اوراق بهادار بیان کرد: تامین مالی شـرکت‌های بورسـی تسـهیل می‌شود. وحید روشن قلب، مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار در گفت‌وگو با پایگاه خبری بازار سـرمایه ایران(سنا)، گفت: با توجه به ارتباط طرح تسـهیل تامین مالی و زیرساخت‌ها با سـازمان بورس و اوراق بهادار، پیشـنهادهایی از طرف این سازمان برای درج در این قانون به مجلس ارائه شـد تا با رفع موانع قانونی، تامین مالی شـرکت‌های بورسـی تسهیل شـود.وی با بیان این که موضوعات مورد نیاز بازار سـرمایه در پیشـنهادهای سازمان بورس گنجانده شده، مطرح کرد: تامین مالی شرکت‌ها از طریق «ابزارهای سرمایه‌ای، افزایش سرمایه شرکت‌ها و تاسیس شرکت‌های سهامی عام پروژه» از جمله پیشنهادهای نهاد ناظر است.مدیر نظارت بر بازار اولیه سـازمان بورس و اوراق بهادار با تاکید بر این که در این قانون مشـوق‌های مالیاتی وجود دارد، افزود: شرکت‌هایی که از محل سود انباشته سال گذشـته خود افزایش سرمایه می‌دهند و شرکت‌هایی که از محل سـلب حق‌تقدم از سـهامداران فعلی افزایش سـرمایه خواهند داد تا سـقف این افزایش سـرمایه از سود مشمول مالیات سـال گذشـته آنها کم خواهد شـد که در نهایت منتج به افزایش میزان سرمایه گذاری خواهد شد. روشن‌قلب ادامه داد: برای تاسیس شـرکت‌های سـهامی عام پروژه و صندوق‌های عام پروژه، معافیت مالیاتی برای انتقال دارایی‌ها به شـرکت وجود خواهد داشـت.وی با اشـاره به این که افزایش سرمایه از محل آورده نقدی و مطالبات فرآیند زمانبری داشـت، بیان کرد: سـازمان بورس از سال گذشته شـرکت‌ها را ملزم کرد تا حق‌تقدم‌ها را به صـورت الکترونیک و از طریق سـپرده‌گذاری ارسـال کنند و الزام ارسـال پستی حق‌تقدم برداشته شد. بر این اساس، پیشنهاد شد مهلت استفاده از حق‌تقدم خریـد سـهام از ۶۰ روز به ۳۰ روز کاهش پیـدا کند و همین طور مهلت فروش حق تقدم‌های استفاده نشده از ۳۰ به ۱۵ روز کاهش پیدا کند که این پیشنهادها در مجلس به تصویب رسید و با اجرای این قانـون، طول فرآیند افزایش سـرمایه از محـل آورده نقدی و مطالبـات به طور محسـوس(حدودا ۲ ماه) کاهـش پیدا کند.مدیر نظارت بر بازار اولیه سـازمان بورس و اوراق بهادار با اشـاره به این که مواردی که نیاز به دریافت مجوز از مرجع ثبت شرکت‌ها بود نیز کاهش پیدا کرد، تصریح کرد: بعد از ابلاغ این مصوبه، صرفا در پایان افزایش سـرمایه نیاز به مراجعه به مرجع ثبت شرکت‌ها وجود دارد و قبل از انتشـار آگهی حق‌تقدم های استفاده نشده، نیاز به دریافت مجوز از مرجع ثبت شرکت ها نیست.

یادداشت

سالگرد مرگ در بورس

هابیل خاوری
کارشناس بازارسرمایه

این روزها بازار سـرمایه شخصیت جالبی پیدا کرده است، شبیه آدم‌های بی‌پول و ورشکسته شده است و جریان حجم و نقدینگی درگیر در بازار دچار افت شدید شده است، در حال حاضر سرمایه و فعالین این بازار به بدترین شکل ممکن و با فاصله از بازار ایستاده و تماشاچی بازار شده‌اند.

کار بازار در این وادی که جو امیدواری فقط نیم ساعت می‌تواند در بازار دوام بیاورد و همه بدبین هسـتند سخت است و دشـوار، از طرفی نیروی کمکی هم برای تغییر این فضا به داد بازار نمی‌رسد. البته برخی اوقات با اندک تکان‌های نرخ نیما کمی این نفس مصنوعی چاق‌تر می‌شود ولی حقیقت امر کار بازار از این ۱۰۰ تومن ۲۰۰ تومان افزایش‌ها گذشـته و اینها برای بازار درمان نمی‌شود !! در ایـن هفته، ما هفته‌ای چهار روزه را آغاز کردیم که فضای روز قبل از تعطیلات فضای نسـبتاً خوبی بود و انتظارات از بازار یکشنبه هم این بود که فضای نسبتا بهتری را داشته باشد، در آغاز هم خوب و امیدوارکننده آغاز کرد ولی هر چه جلوتر رفت انرژی بازار تقلیل داشـت و در نهایت به تنظیمات تلخ کارخانه برگشت. البته بازار این روزها خیلی حال و روز خوب و مشخصی ندارد و فضای کم‌رمقی و بی‌تفاوتی در برخی روزها به چشـم می‌خورد و حجم معاملات نیز این موضوع را به خوبی نشـان می‌دهـد که می‌تـوان گفت در حال حاضر بـازار منتظر یک اتفاق و رویداد ویژه اسـت تا بتواند در عین ارزندگی فضای فعلی را تغییر داده و از حصار ایجاد شـده بیرون بزند. رویدادی که برخی آن را تغییرات سیاسـت‌های ارزی برخی دیگر تغییر سیاسـت‌های پولی و نرخ سود و در نهایت برخی آن را از دل خـود بازار و تحولات آن می‌دانند اما هرچه که هسـت بـازار با ظرفیت فعلی داخلی خیلی توانایی حرکت با طول موج‌های بلند را نداشته و ندارد و به نظر درجا زدن را در پیش می‌گیرد و یا در بهترین حالت شبیه این چند روز نوسانات آرامی را تجربه می‌کند . همچنان بازار در تحولات سیاسی آرامش نسبی را شاهد است اما خبرهای اقتصادی یخ زده و چیزی منتشر نمی‌شود در این هفته در رخدادهای سیاسی مهم‌ترین موضوعات بحث صلح غزه و همچنین سفر قریب‌الوقوع گروسی به ایران است که برخی می‌گویند این دو رویداد نرخ دلار را مدیریت می‌کند اما معتقدم تحولات اقتصادی و خبرهای اقتصادی یعنی تحولات ارزی و اخبار صنایع رویدادهای مهم‌تری برای بازار خواهد بود این هفته و روزهای بعد تا آخر اردیبهشت بازار از کدال هم تاثیر می‌گیرد انتشار گزارش ۱۲ ماهه برخی شرکت‌ها در کدال از انتهای این هفته شدت گرفته و می‌تواند اثرات متفاوتی را در بازار به‌جا بگذارند.

اما در مجموع به نظر هفته پرخبری را نداشـته باشـیم و همچنان چشـم بازار به وقوع اتفاقات و تحولات پیش رو خواهد بود مگر گروسـی و صلح غزه خبرسـاز شوند! یک نکته مهم با توجه به حال و هوای بازار امروز مطرح می‌شـود که مهم اسـت، این روزها تاکید بر ارزندگی بازار سرمایه می‌شود، البته که این جریان پول فعلی و حال و روز بازار نشـان می‌دهد برخی به این موضوع فکر نمی‌کنند، یک موضوع این میان وجود دارد که باید به آن توجه کرد و آن هم این اسـت که رفتار سیاسـتگذار یعنی دولت طی این سـال‌ها و طی این مدت آن‌قدر عجیب و خاص پیش رفته که ما نمی‌توانیم در حـال حاضر با قطعیت بیان کنیم قیمت‌های فعلی نقاط حداقلی بازار بوده و همین موضوع و همین طرز فکر باعث بی تحرکی و بی‌انگیزگی جریان پول شده است.

برای اثبات این موضوع نیز آنقدر فکت و دلایل ریز و درشـت وجود دارد که نیاز به توضیح اضافی نیسـت، وقتی نرخ سود بدون بهره به ۴۰درصد می‌رسد، سیاست‌های ارزی دولت این چنین است و شـرکت‌های بورسی باید هزینه شعارهای توخالی دولت و رانت‌های عجیب را بدهند و از سوی دیگر سیاسـتگذار لحظه به لحظه و یک یک روزها به فکر زدن جیب شـرکت‌ها و پر کردن چاله کسـری بودجه خود است و در این مسیر از هیچ کاری دریغ نمی‌کند و از هیچ شرکتی نمی‌گذرد. به نظر شما چرا باید جریان پول به آینده P/Eخوشبینانه بدهد ؟!!

این روز ها کوچک‌ترین چرخش و چراغ سـبزی از سـمت دولت این فنر جمع شـده را قوی‌تر و محکم‌تر از جا بلند می‌کند و این دقیقاً همان چیزی اسـت که انگیزه این روزهای طیف خوشـبین بازار اسـت همه به همین امید در بازار مانده‌اند که این بازار از سـایر بازارهای رقیب جا مانده و این انگیزه و فرصت جدی برای حرکت اوسـت اما باید این چرخش در چهره تصمیمات سیاستگذار بازار دیده شود نه در صورت های مالی!!! که تا به امروز نه تنها دیده نشده بلکه بر همان پاشنه کم خردی در تصمیمـات اقتصادی می‌چرخد البته به جد به این موضوع معتقدیم که فضای بازار این قابلیت را داشـته و خواهد داشت که در همین شـرایط نیز متفاوت عمل کرده و فضای بهتری را تجربه نماید همچنان معتقدیم نباید ناامید شـد و حتی از دل این شرایط و این فضا نیز می‌شود سهم‌های نسبتا خوب و مطمئنی را پیدا و در بازار کار کرد چشم به گزارش ها در کدال و بررسی وضعیت آنها شاید در حال حاضر تنها مرحم و دوایی باشد که بتواند کمی از شدت این درد را کاهش دهد.

به سالگرد ریزش تاریخی بورس که بعد از رویدادهای ۹۹ بزرگ‌ترین و سریع‌ترین ریزش بازار بود نزدیک می‌شویم، رویدادی عجیب که هنوز ابعاد برخی از موارد آن روشن نیست و همچنان ابهامات جدی در مورد آن روزها وجود دارد، ماجرا از آنجا آغاز شد که از اسفند و یا حتی برخی معتقدند از آبان ۱۴۰۱ بازار در مقطعی چند ماهه سقف قبلی خود را پس گرفت و با رشدی عجیب بازدهی‌های خاصی را ثبت کرد و البته ناگهان در نیمه های اردیبهشـت ۱۴۰۲ فرو ریخت!!! این در حالیست که بسـیاری معتقد بودند در همان مقطع بسیاری از سـهم ها و پرتفوی ها به سقف قبلی خود نزدیک شده و یا حتی بسیاری از سهامداران زیان‌های قبل را جبران کردند اما شدت ریزش بعد از آن رویداد و حواشـی پس از آن آنقدر زیاد بود که همه چیز به فراموشی سپرده شد، رویداد و اتفاقی خاص که هنوز ابعاد آن پیچیده اسـت و روشن نیست، بسیاری همچنان معتقدند که نامه نرخ خوراک فیتیله این آتش را روشن کرد و برخی دیگر موارد دیگری را ذکر می‌کنند اما طبق برخی اخبار و اطلاعات موثق معتقدیم که در روزهای ابتدای اردیبهشـت تذکر و دخالت برخی نهادهای امنیتی و همچنین برخی نمایندگان مجلس و وزرا و سپس رئیس جمهور نسبت به سرعت رشد بورس تذکر داده بودند.

از سـوی دیگر و در نهایت دخالت‌های غیر طبیعی و غیرمسـوولانه سازمان بورس در این موضوع موثر واقع شد البته گرای این ماجرا را در اصل از دل بازار و برخی فعالین بازار دادند که سرعت رشد عجیب است و باید جلوی آن گرفته شود و سناریوی ۹۹ تکرار می‌شود و...

و بعد از آن این موضوع چنان از دسـت همه در رفت که ابعاد آن فاجعه تا به امروز در بازار باقی مانـده و بسـیاری معتقدند پس از آن و انتشـار نامه نرخ خوراک اعتماد از بـازار رفت و هنوز به آن برنگشته است.

اردیبهشـت ۱۴۰۲ تنها یک تاریخ نیسـت مقطعیست که نشـان می‌دهد دولت آغاز سیاست‌های مداخله‌جویانه و مقابله با بازار سـرمایه را در پیش گرفته و بهانه تصمیم غیرکارشناسانه نرخ خوراک سـرآغاز یک سلسله تصمیمات غیرمنطقی و غیر مسـئولانه در بازار شده است که از آن مقطع تا به امروز طی این یک سال اگر نگوییم هر هفته اما قطعیت می‌توان گفت هر ماه یک تصمیم غیر منطقی را علیه بازار سرمایه گرفته است.

اردیبهشـت پارسـال را می‌توانیم سرآغاز مرگ خاموش بازار سـرمایه نامگذاری کنیم، که عوامل مختلفی در این امر دسـت داشـتند و دولت به عنوان سیاسـتگذار بازیگر نقش اول این ماجرا بود، برخی کارشناسان بازار سرمایه هم به اشتباه و به غلط بازار را تجزیه و تحلیل می‌کردند و تز می‌دادند نقش‌های بعدی را داشتند و صد البته نقش سازمان بورس در این وادی از بقیه کمتر نیست که نقش داوری را داشـت که باید سوت می‌زد و ریل‌گذاری می‌کرد ولی خودبه بازیگر و بازیکن و یا دوازدهم علیه بورس در این بازی تبدیل شده بود.

دنیای رمز ارز

هجوم نهنگ‌ها برای خرید تلور

شبکه اوراکل غیرمتمرکز تلور (TRB) در ماه می عملکردی فراتر از انتظارات داشته ست. در حالی کـه ارزش بازار تلور در ۳۰ آوریل حـدود ۱۴۳.۳۲ میلیون دلار بود، این رقم تا صبح ۷ می به ۲۵۸ میلیون دلار رسید که نشان‌دهنده رشدی تقریبا ۸۰ درصدی است.

داده‌های پلتفرم تحلیلی Santiment نشـان می‌دهنـد که فعالیت نهنگ‌ها در بازار تلور افزایش قابل توجهی داشته است.

تعداد آدرس‌های فعال روزانه این شـبکه در ۶ می به ۲۱۲ رسـید و تعداد تراکنش‌های نهنگ‌ها با ارزش بیش از ۱۰۰ هزار دلار، ۱۶ مورد بود.

این ارقام در مقایسه با ۱ می که تنها ۱۳۱ آدرس فعال ثبت شد و تراکنش قابل توجه از نهنگ‌ها وجود نداشت، افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد.

افزایش فعالیت نهنگ‌ها نشان‌دهنده افزایش علاقه سرمایه‌گذاران بزرگ به تلور است، با این حال، این موضوع همچنین پتانسیل ایجاد موجی از برداشت سود را مطرح می‌کند.

در کنـار فعالیت نهنگ‌ها، تحلیلگران همچنان نسـبت به آینده قیمتی تلور خوش‌بین هسـتند. همان‌طـور که در خبرهای قبلی رمزارز نیوز هم گزارش شـد، جاون مارکـس (Javon Marks)، تحلیلگر ارز دیجیتال، معتقد است که تلور همچنان پتانسیل رشد قابل توجهی را دارد.

او پیش‌بینـی می‌کند که قیمت تلور می‌تواند با رشـدی بیـش از ۳۱۵ درصد، به بالای ۲۶۱ دلار برسد.

خوش‌بینی مارکس ناشـی از الگوهای صعودی قیمت این رمزارز و واکنش مناسب آن به تحولات اخیر بازار است.

تشـکیل کف‌های قیمتی بالاتر و از طرفی، شـکل‌گیری کف‌های پایین‌تر، نشان‌دهنده تداوم روند صعودی قیمت تلور است.

در زمان نگارش این خبر، تلور با قیمت بیش از ۱۰۰ دلار معامله می‌شود که نسبت به روز گذشته ۱۰.۸۷ درصد افزایش یافته است.

در طول یک هفته گذشـته، قیمت تلور بیش از ۸۰ درصد رشـد داشته که نشان‌دهنده یک روند صعودی قوی اسـت. با توجه به خوش‌بینی تحلیلگران و الگوهای مثبت تکنیکال، این روند صعودی ممکن است همچنان ادامه یابد.